

НАРОДНИ МУЗЕЈ У БЕОГРАДУ

**ИЗВЕШТАЈ О РАДУ
ЗА 2013. ГОДИНУ**

Београд, фебруар 2014

САДРЖАЈ:

1. УВОДНИ ДЕО

- 1.1 Основни подаци о Народном музеју
- 1.2 Основни подаци о делокругу рада и мисији Музеја
- 1.3 Најважнији резултати у 2013. години
- 1.4 Организација рада и запослени
- 1.5 Руковођење/управљање
- 1.6 Финансирање рада Народног музеја

2. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ УСЛОВА ЗА АДЕКВАТНО ЧУВАЊЕ, ЗАШТИТУ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ЗБИРКИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА

- 2.1. Санација, адаптација и реконструкција Народног музеја у Београду
- 2.2. Музеј Лепенски Вир
- 2.3. Музеј Вука и Доситеја
- 2.4. Галерија фресака
- 2.5. Археолошки музеј Ђердапа

3. АКТИВНОСТИ И ЕФЕКТИ РАДА НАРОДНОГ МУЗЕЈА - РЕДОВНА И ПРОГРАМСКА ДЕЛАТНОСТ

3.1. ЗБИРКЕ: аквизиције, обрада, ревизије

3.1.1 Аквизиције

3.1.1.1 Поклони

3.1.1.2 Откупи

3.1.1.3 Инвентар након археолошких истраживања

3.1.1.4 Фондови Археолошког музеја Ђердапа

3.1.1.5 Инвентар након ревизије збирки и студијског материјала

3.1.1.6 Копирање фресака и формирање збирке монументалног сликарства

3.1.1.7 Прикупљање материјала из других установа

3.1.1.8 Парнице у вези са културним добрима

3.1.2 Обрада предмета из збирки и израда основне документације

3.1.2.1 Обрада предмета из збирке Ђердап и израда документације

3.2. ЗАШТИТА: превентивна заштита, конзервација и рестаурација

3.2.1 Превентивна заштита

3.2.1.1 Редовна контрола и преглед културних добара

3.2.2 Конзервација и рестаурација

3.2.2.1 Конзервација археолошких и нумизматичких предмета

3.2.2.2 Конзервација уметничких дела

3.2.2.3 Рад за трећа лица

3.2.2.4 Конзервација украсних рамова и дрвених носилаца

3.2.3 Истраживања из области конзервације, порекла дела и аутентичности дела (истраживачка лабораторија)

3.2.4 Конзерваторски преглед, израда путне документације, паковање експоната и примопредаја изложби и дела

3.2.5.2 Едукација стручњака у области превентивне и куративне конзервације

3.3. ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

3.3.1. Реализоване изложбе Народног музеја

3.3.2. Изложбе других институција или организација у Музеју

3.3.3. Изложбе у припреми

- 3.3.4. Позајмице историјско-уметничких дела
- 3.3.5. Сталне поставке
- 3.4. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ**
- 3.5. ПРОЈЕКТИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА - МЕЃУМУЗЕЈСКИ И МЕЃУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ**
- 3.5.1. Истраживачки пројекти
- 3.5.2. Изложбени пројекти
- 3.5.3. Издавачки пројекти
- 3.5.4. Конзерваторски пројекти
- 3.5.5. Сарадња стручњака Музеја на пројектима других институција
- 3.5.6. Иницијативе за истраживачке, изложбене, конзерваторске пројекте
- 3.6. ДОКУМЕНТАЦИЈА: израда фотодокументације, обрада архивске и документарне грађе, позајмице документационе грађе**
- 3.6.1. Израда фотодокументације
- 3.6.2. Обрада архивске грађе
- 3.6.3. Обрада документационе грађе
- 3.6.4. Позајмица документационог материјала, снимања за публикације других институција
- 3.6.5. Увид у материјал и документацију трећих лица - стручне посете
- 3.7. БИБЛИОТЕКА**
- 3.8. ЦЕНТРАЛНА И МАТИЧНА ДЕЛАТНОСТ**
- 3.8.1. Послови у оквиру музејске мреже Србије (стручни надзор, стручна помоћ, стручни испити и стручна звања)
- 3.8.2. Стручна мишљења и вештачења
- 3.8.3. Сарадња са МУП-ом, Управом криминалистичке полиције, Службом за борбу против организованог криминала и Царином
- 3.8.4. Чланство у комисијама, радним групама за нацрте закона и одборима Министарства културе
- 3.8.5. Комисије, правилници, стручна упутства
- 3.9. УСАВРШАВАЊЕ СТРУЧЊАКА**
- 3.9.1. Стручна звања
- 3.9.2. Академска звања (рад на мастер, магистарским и докторским тезама)
- 3.9.3. Менторство
- 3.9.4. Учешће на стручним и научним скуповима
- 3.9.4.1. Учешће на међународним конгресима, стручним и научним скуповима у земљи
- 3.9.4.2. Учешће на међународним конгресима, стручним и научним скуповима у иностранству
- 3.9.5.1. Учешће на стручним семинарима, саветовањима, радионицама
- 3.9.5.2. Учешће/присуство на струковним скуповима у земљи
- 3.9.6. Организација међународних конгреса
- 3.9.7. Стручни боравци у иностранству
- 3.10. ПРЕЗЕНТАЦИЈА/КОМУНИКАЦИЈА: манифестације, едукативне акције и едукативни пројекти за публику, предавања, концерти, број посетилаца, интернет презентација, медијска презентација и одједи**
- 3.10.1. Манифестације
- 3.10.2. Едукативне акције и едукативни пројекти за публику

- 3.10.3. Предавања у музеју и вођење кроз поставку/изложбе
- 3.10.4. Предавања и промоције музеја ван Народног музеја
- 3.10.5. Други догађаји у Музеју (концерти, промоције, презентације и др.)
- 3.10.6. Укупан број посетилаца
- 3.10.7. Интернет презентација
- 3.10.8. Медијска презентација/покривеност

3.11. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

(монографије, каталози збирки, поглавља у књигама, прилози на међународним конгресима, саветовањима, радови у међународним часописима, радови у националним часописима, предговори у каталозима, каталози изложби, енциклопедијске јединице, хронологије, библиографије, прикази, популарни чланци, популарна издања, деплијани, рецензије и редактуре)

3.12. НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА

3.13. ВАНМУЗЕЈСКЕ АКТИВНОСТИ

- 3.13.1. Професионална ангажовања
- 3.13.2. Професионалне позиције, професионална удружења

1.1 Основни подаци о музеју

Народни музеј у Београду
Трг Републике 1а, Београд
Телефон: 3306000, 2621-160
Факс: 2627-721
E-mail: kontakt@narodnimuzej.rs
www.narodnimuzej.rs

Основан 10. маја 1844. године.
Оснивач Република Србија.

Централна музејска установа Републике Србије, матична за археолошку, нумизматичку и националну уметничку грађу до 20. века и страну уметничку грађу.

Музеји у саставу:

Галерија фресака, Цара Уроша 20, Београд
Музеј Вука и Доситеја, Господар Јевремова 21, Београд
Спомен-музеј Надежде и Растка Петровића, Љубе Стојановића 25, Београд
Музеј Лепенски Вир, село Бољетин, Доњи Милановац
Археолошки музеј Ђердапа, Кладово

Матични број: 07023677

Шифра делатности: 092521

ПИБ: 101514832

Текући рачун буџетских средстава: 840-523664-51

Текући рачун сопствених средстава: 840-523668-39

Текући рачун донација: 840-516764-90 (отворен 17. јула 2009)

Збирке: 32 основне збирке и студијске збирке – укупно преко **400.000** музејских предмета (**202.125** инвентарних бројева)

Запослени: у децембру 2013. године **146** запослен.

Директор: мр Бојана Борић Брешкових именована за вршиоца дужности директора Народног музеја у Београду

1.2. Основни подаци о делокругу рада Музеја

Народни музеј у Београду је најстарија установа заштите баштине у Србији, централна музејска установа матична за археологију, нумизматику и уметност до почетка 20 века. Комплексног је типа, посвећен заштити, интерпретацији и промоцији слојевитог, мултикултурног наслеђа централног Балкана и Европе – од праисторије до данас.

1.3. Најважнији резултати у 2013. години:

- Народни музеј реализовао је укупно 26 изложбе: 14 у Београду, 9 изложби у Србији и 3 у иностранству. Са музејима у саставу, акцијама и манифестацијама, изложбама у Србији и иностранству било је преко 152.228 посетилаца.

- За потребе излагања, Народни музеј је уступио другим установама 112 дела.
- Народни музеј је издао, самостално или као суиздавач, 4 монографије, 8 каталога изложби, 1 публикацију за децу, 2 редовне периодичне публикације, као и 3 посебна издања (Музеолошке свеске и водичи), укупно 18 издања, као и 3 деплијан.
- У 2013. години Народни музеј је обогатио своје збирке са укупно 93 културна добра.
- Урађена је конзервација и рестаурација 381 уметничко-историјска дела.
- Народни музеј је реализовао и археолошка истраживања на четири локалитета.
- У току 2013. године 1 сарадник Народног музеја стекао су звање кустоса, 1 техничара, 2 вишег кустоса и 2 вишег техничара. музејског саветника/конзерватора саветника, а 7 вишег кустоса/конзерватора.
- Музеј је део својих активности остварио у партнерској сарадњи са: Туристичком организацијом Србије, Туристичком организацијом Београда, НВО Културно наслеђе без граница, културним центрима и амбасадама Аустрије, Грчке, Ирана, Италије, Кипра, Македоније, Немачке, Француске, Црне Горе, Хрватске, Шпаније и др.

1.4. Организација рада и запослени

Основне организационе јединице Музеја, на основу Правилника о организацији рада и систематизацији радних места у Народном музеју, важећем од 23. августа 2005. године, чине: *Центар за збирке и истраживања*, у оквиру којег су Одељење за археологију, Одељење за средњи век, Одељење за историју новије уметности, Одељење за нумизматику, Научноистраживачко-развојна јединица, као и музеји у саставу: Археолошки музеј Ђердапа, Музеј Лепенског Вира, Галерија фресака, Спомен-музеј Надежде и Растка Петровића и Музеј Вука и Доситеја; *Центар за заштиту* са Одељењем за превентивну заштиту, Одељењем за конзервацију и рестаурацију и Истраживачком лабораторијом; *Центар за комуникацију*: Одељење за документацију, Одељење за едукацију и рад са публиком, Библиотека и Одељење за реализацију програма; *Одељење за заједничке послове*, у чијем саставу је Служба правних, кадровских и општих послова, Финансијска служба, Служба одржавања и Служба обезбеђења, као и *Кабинет директора*.

У децембру 2013. године у Музеју ради на неодређено и одређено време 146 запослених, а током године је у раду учествовало и седам волонтера.

1.5. Управљање

Управни одбор Народног музеја, у саставу проф. Бранислав Митровић архитекта, академик (председник), проф. др Вук Огњановић, Ивона Рајачић-Барандовски, Марина Андрић, Зоран Павловић саветник-конзерватор Народног музеја и Неда Јевремовић, музејски саветник Народног музеја (чланови), именован је 2009. године. У 2013. години Управни одбор је имао једну седницу, до разрешења Решењем Владе Републике Србије 24 бр. 119-

6321/2013 од 9.08.2013. Управни одбор Народног музеја доставља посебан извештај о раду Министарству културе и информисања.

Управни одбор Народног музеја, у саставу проф. др Драко Танасковић (председник), Оливера Марковић, Никола Кусовац, Милова Витезовић, Љубица Миљковић, музејски саветник Народног музеја и Ненад Радојчић, музејски саветник Народног музеја (чланови), именован је Решењем Владе Републике Србије 24 бр. 119-6322/2013 од 9.08.2013. године. У 2013. години Управни одбор је имао пет седница. Управни одбор Народног музеја је, сходно Закону о култури, спровео јавни конкурс за избор директора Народног музеја и одлуку о предлогу кандидата за директора Народног музеја доставио је Министарству културе и информисања 23.12.2013. на даље поступање. Управни одбор Народног музеја доставља посебан извештај о раду Министарству културе и информисања.

Надзорни одбор Народног музеја, у саставу Зоран Килибарда (председник), Ђурђа Јанићијевић, мр Слободан Фидановски, музејски саветник Народног музеја (чланови) именован је Решењем Владе Републике Србије 24 бр. 119-6320/2013 од 9.08.2013. године У 2013. години Надзорни одбор је имао једну седницу.

Руковођење

Мр Бојана Борић Брешковић обавља послове вршиоца дужности директора Народног музеја у Београду (решење 24 бр. 119-5930/2012 од 14.09.2012).

Директору у руковођењу помажу **оперативни директор**, Гордана Грабеж, и **Стручно веће**, којег чине шефови стручних одељења: Одељење за археологију – В. Крстић, заменик мр Д. Ратковић; Музеј Лепенски Вир – привремени управник Н. Радојчић; Археолошки музеј Ђердапа – Ј. Кондић; Одељење за средњи век – Н. Церовић; Галерија фресака – мр Б. Поповић; Одељење за нумизматику – В. Радић; Одељење за историју новије уметности – Г. Станишић, заменик П. Петровић; Музеј Вука и Доситеја – Љ. Чубрић; Одељење за конзервацију и рестаурацију – мр И. Павић; Одељење за едукацију – мр Е. Гавриловић; Одељење за документацију – мр В. Богосављевић-Петровић; Одељење за реализацију програма – мр Б. Ђорђевић-Богдановић, као и **Колегијум** (шефови свих организационих јединица, одељења и служби).

У одлучивању учествују и стални одбори и комисије:

Комисија за аквизиције Народног музеја дефинише политику развоја збирки и разматра конкретне предлоге за аквизиције. Комисија ради у саставу: мр Б. Борић-Брешковић (председник), Н. Радојчић, Ј. Кондић, А. Нитић, Љ. Миљковић, Г. Станишић, В. Радић и П. Петровић (секретар).

Уређивачки одбор Народног музеја утврђује издавачку политику. Чланови: др Д. Војводић, др Л. Мереник, др В. Иванишевић, А. Нитић, мр Д. Ковачић, мр И. Павић, мр С. Миленковић и В. Крстић (секретар). Главни и одговорни уредник – мр Б. Борић Брешковић.

Уређивачки одбор за интернет презентације Народног музеја у Београду стара се о уређењу интернет презентација: веб сајта Народног музеја, портала Инфомузеја, фејсбук, пинтерест и твитер странице, као и свим другим видовима представљања активности Народног музеја на интернету. Чланови:

мр Б. Ђорђевић-Богдановић (уредник), Г. Грабеж, Г. Станишић, Љ. Миљковић, В. Радић, мр Е. Гавриловић, А. Старовић, К. Хорјак и Ј. Марковић (секретар)

Стручни послови спроводе се и кроз посебне комисије:

Комисија за стручни надзор покретних археолошких налаза са археолошких локалитета врши увид у археолошке налазе са текућих истраживања и предлаже трајни смештај истих. Чине је: мр В. Богосављевић Петровић и секретар, Ј. Марковић. Проблемска питања смештаја археолошког материјала са истраживања пројекта РБ Колубара и Аутопут Е-80 су у поступку договора и интервенција са различитим установама културе.

Комисија за стручна мишљења и дозволе за извоз уметничких дела, која даје мишљење о привременом или трајном извозу уметничко-историјских дела за које је матичан Народни музеј; секретар Е. Блануша. У раду Комисије учествовали: П. Петровић, мр Д. Ковачић, С. Лазић и В. Вукадиновић (фотографије).

Комисија формирана за потребе пописа и пријема заоставштине Милорада Бате Михајловића (сарадња Амбасаде Републике Србије и Народног музеја)

Радна група за израду плана интегритета у Народном музеју: Г. Грабеж, В. Радић, Н. Радојчић, П. Петровић (чланови), И. Дорчић (члан и координатор); мр Б. Ђорђевић (надзорно лице).

Издавачка делатност спроводи се и кроз редакције часописа:

Редакција часописа *Зборник Народног музеја - археологија*: мр Д. Шљивар, Ј. Кондић, мр Б. Борић-Брешковић, др М. Поповић, академик Н. Тасић, др С. Бабић, др А. Мартин, др Е. Петрова, мр В. Нинковић (секретар).

Редакција часописа *Зборник Народног музеја - историја уметности*: Б. Иванић, Љ. Миљковић, мр Д. Ковачић, др М. Марковић, др М. Тимотијевић, др Л. Мереник, В. Круљац (секретар).

Редакција часописа *Нумизматичар*: мр Б. Борић-Брешковић, др М. Васић, др В. Иванишевић, др П. Кос, др Е. Оберлендер, В. Радић, мр Адам Црнобрња (секретар).

Редовни годишњи попис - комисије Народног музеја

- **Комисија за попис основних средстава** у саставу: М. Пејовић - председник, М. Владисављевић - заменик председника, чланови: А. Џвијетиновић, М. Васић, заменици чланова: Т. Бенцаревић, И. Исаиловић;

- **Комисија за попис потрошног материјала и роба у магацину публикација** у саставу: Ј. Војводић - председник, И. Минић - заменик председника, чланови: В. Круљац, Ј. Митровић, заменици чланова: Д. Марјацић, И. Кручичан;

- **Комисија за попис документационог центра** у саставу: А. Ђорђевић - председник, Е. Зачевић - заменик председника, чланови: В. Грујић, В. Илић, заменици чланова: С. Кајтез, Д. Обрадовић;

- **Комисија за попис продавнице улазница и публикација у Народном музеју**, Галерији фресака, Музеју Вука и Доситеја и Музеју Лепенски Вир у саставу: М. Стаменковић - председник, М. Ракочевић - заменик председника, чланови: А. Црнобрња, С. Лазић, заменици чланова: С. Фидановски, М. Павловић;

- **Комисија за попис Главне благајне** у саставу: Е. Блануша – председник, И. Павић – заменик председника, чланови: М. Јеринић, М. Глумац, заменици чланова: А. Бежановић, Б. Иванић;
- **Комисија за попис обавеза и потраживања** у саставу: Ј. Дергенц – председник, В. Нинковић – заменик председника, чланови: Н. Церовић, М. Стојановић, заменици чланова: С. Миленковић, И. Вијатов;
- **Комисија за попис музејских збирки** у саставу: М. Живковић – председник, И. Дорчић – заменик председника, чланови: А. Нитић, Н. Килибарда, заменици чланова: А. Бандовић, Н. Радојчић;
- **Централна пописна комисија** у саставу: А. Старовић – председник, С. Трипковић – заменик председника, чланови: И. Глобајић, М. Димитријевић, заменици чланова: Д. Еремић, А. Павловић.

1.6. Финансирање рада Народног музеја

Основни извор прихода Народног музеја је буџет (индиректни корисник, преко Министарства културе и информисања РС), а делатност музеја суфинансира се и приходима од других нивоа власти, као и на основу сопствених прихода и донација.

У 2013. години приходи из буџета били су 185.019.071,83 динара, остварени сопствени приходи 9.636.483,45, а приходи од донација 266.550,00 динара. Укупно су приходи износили 194.922.105,28 динара.

Расходи из буџета су били 184.181.925,67 динара, из сопствених прихода и донација 7.576.814,61 (са средствима пренетим из 2011. године), расходи везани за набавку нефинансијске имовине 1.466.000,04 динара. Укупно, расходи износе 193.224.740,32 динара.

Детаљни подаци налазе се у Финансијском извештају Народног музеја у Београду за 2013. годину.

2. ОБЕЗБЕЂИВАЊЕ УСЛОВА ЗА АДЕКВАТНО ЧУВАЊЕ, ЗАШТИТУ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ ЗБИРКИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА

2.1. САНАЦИЈА, АДАПТАЦИЈА И ДЕЛОМ РЕКОНСТРУКЦИЈА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ

Основне информације о потреби санације, адаптације и делом реконструкције

Народни музеј у Београду суочавајући се са сложеном економском ситуацијом и недостатком потребних финансијских средстава за извођење радова на реконструкцији, као и недостатком простора за привремени смештај збирки и запослених током реконструкције, приступио је сагледавању реалних потреба и могућности које објекат као културно добро од великог значаја, нуди у оквиру постојећег капацитета.

Након сагледавања досадашњих послова на реконструкцији, Народни музеј у Београду је дописом Министарства културе и информисања Републике Србије бр. 631-02-54/2013-02 од 14.03.2013, писмено обавештен о донетим закључцима, и то: да је на згради која је културно добро потребно предузети радове на санацији и адаптацији, у оквиру садашњег хоризонталног и вертикалног

габарита, као и да с тим у вези треба припремити одговарајућу техничку документацију за извођење радова.

Радови на санацији и адаптацији објекта Музеја, полазећи од реалних могућности и потреба, представљају важан корак у обезбеђењу услова за остваривање делатности заштите културних добара и даљи развој на основу стандарда савремене музеологије и улоге музеја у друштву, а у постојећем габариту. Стање зграде Народног музеја, инсталација и опреме, као и обим неопходних захвата, налажу фазну реализацију пројекта санације која би упоредо омогућила стварање бољих услова за чување и излагање културних добара и сукцесивно отварање музеја за публику.

Основне активности на Пројекту санације, адаптације и делом реконструкције у 2013. години

- образована је Радна група за израду плана и програма свих активности везаних за реализацију пројекта санације и адаптације објекта Народног музеја
- израђен је Музеолошки основ за израду технолошког програма санације Народног музеја у Београду
- сагледане су потребе и могућности објекта
- сачињени су извештаји чланова радне групе, по инжењерским областима (област инсталација противпожарне заштите, област конструкције објекта, област телекомуникационе и сигналне инсталације, област енергетике, област термотехничких инсталација, област инсталација водовода и канализације, физичкотехничког обезбеђења, област изолације, област термотехничких инсталација и централног система надзора и управљања и област архитектуре), који сведоче о актуелном стању објекта и хитној потреби за санирањем најугроженијих делова објекта који прете да угрозе културна добра
- израђен је концепт идејног решења санације и адаптације
- завршени су концепти пројектних задатака, по инжењерским областима (област инсталација противпожарне заштите, област конструкције објекта, област телекомуникационе и сигналне инсталације, област енергетике, област термотехничких инсталација, област инсталација водовода и канализације, физичкотехничког обезбеђења, област изолације, област термотехничких инсталација и централног система надзора и управљања и област архитектуре), који се налазе у фази финалног сагледавања и инкорпорирања примедби изнетих од стране консултаната Народног музеја. Машинопројект – Копринг а.д. све време активно учествује у овим пословима
- спроведен је анонимни упитник међу запосленима Народног музеја о даљем карактеру радова на згради Народног музеја у смислу радова на реконструкцији и доградњи или радова на санацији и адаптацији у оквирима постојећег капацитета
- у децембру 2013. године Народном музеју је предат пројекат санације кровних површина који је, након прегледа од стране консултаната Народног музеја и достављених сугестија и примедби, на кориговању.

Даљи рад на изради пројетно-техничке документације санације, адаптације и делом реконструкције објекта Народног музеја условљен је редефинисањем односа са Машинопројектом-Копринг ад Београд. С тим у вези, Народни музеј је обавио низ консултација са Министарством културе и информисања, Управом за јавне набавке и Правним факултетом Универзитета у Београду. Решење наведеног формално-правног проблема сагледано је у доношењу закључка (одлуке) Владе Републике Србије који би се односио на одустајање, из објектних разлога, од пројекта реконструкције објекта у обиму како је то предвиђено решењем арх. Владимира Лојанице и извођењу радова на санацији и адаптацији објекта Народног музеја, без раскидања потписаног Уговора о изради идејног решења, идејног пројекта и главног пројекта целокупне техничке документације за реконструкцију Народног музеја у Београду са Машинопројектом - Копрингом а.д. и спровођења новог поступка јавне набавке.

Парнице

- На основу сагласности Министарства културе и Закључка Владе Републике Србије из 2006. године, Народни музеј је склопио Уговор о пословној сарадњи који се односи на услуге привременог смештаја збирки са фирмом Кунсттранс. С обзиром да Музеј није добио сагласност Министарства културе 2008. године за пресељење и да Музеј не користи овај простор, те и не плаћа рачуне по овом уговору, Музеј је тужен од стране Кунсттранса у 2008. години код Трговинског суда у Београду, у спору под бр. П.6701/2008. Музеј заступа у овој парници адв. Душан Стојковић. У овом спору на страни Народног музеја, као умешач, придружила се Република Србија преко Републичког јавног правобранилаштва. Суд је прихватио мешање Републике Србије, а Кунсттранс могућност мешања оспорава. У 2012 донета је првостепена одлука у корист Кунсттранса. На ову одлуку Народни музеј у Београду и Републичко јавно правобранилаштво изјавили су жалбу. Поступак по жалби је у току.

Послови на представљању Пројекта санације, адаптације и делом реконструкције јавности:

Настављено је информисање јавности о стању и статусу Пројекта преко медија.

Финансирање Пројекта санације, адаптације и делом реконструкције

Пројекат санације, адаптације и делом реконструкције, као капитални пројекат, планиран је за финансирање у буџету РС као трогодишњи пројекат. Како у 2013. ребалансом буџета средства опредељена за санацију и адаптацију нису додељена Народном музеју, та средства су планирана за исте намене у 2014. и пројекат се, као трогодишњи, опредељује за финансирање до 2016. године. Укупно планирана средства за фазну санацију, адаптацију и делом реконструкцију објекта музеја, у периоду 2014-2016. године, укључујући и средства за радове на фасадама (која су ранијих година планирана за финансирање из средстава Града Београда, а чија реализација није извесна) и средства за вођење целокупног пројекта, износе: 2.012.600.000,00 динара.

2.2. МУЗЕЈ ЛЕПЕНСКИ ВИР

На основу закључка Владе Републике Србије 05 број: 332-5985/2013 од 16.07.2013. године, Влада Републике Србије и Општина Мајданпек сачинили су 21.08.2013. године Уговора о изменама уговора о оснивању друштва са ограниченом одговорношћу за развој туризма "Добро дошли у Лепенски Вир". Уговарачи су се сагласили о измени имена друштва тако да друштво послује са новим именом: Друштво са ограниченом одговорношћу за развој туризма "Управљач туристичког простора Лепенски Вир". У организацији Друштва, Музеј Лепенски Вир био је отворен током целе 2013. године за посетиоце. Музеј је обишло укупно 32.657 посетилаца.

На пословима презентације локалитета и музејске поставке био је ангажован Драган Првуловић, водич Народног музеја у Београду који је у децембру месецу 2013. године пред Комисијом за стицање виших стручних звања у музејима Републике Србије стекао више стручно звање - виши водич. Као помоћ на презентацији локалитета у музејске поставке Друштво је ангажовало, преко омладинске задруге, туристичког водича Намању Журкића, а за продају сувенира Јелену Данчић. На пословима одржавања хигијене примљена је, Уговором о раду на одређено време, од 1.06.2013, Бранкица Првуловић.

Основне активности у 2013. години

Радници на обезбеђењу Службе обезбеђења Народног музеја у Београду вршили су чување и одржавање ширег простора на коме се налазе три етно кућице, сеник, репрезентативни објекат (коноба), прилазне стазе и паргинга. У два наврата обављени су послови на уређењу ширег простора, као и приликом текућег одржавања на санацији кровова на етно кућицама бр. 1 и 2, замени централног електро ормана и поправци водостанице и водених инсталација.

Са замеником председника Општине Мајданпек обављени су разговори о конституисању Скупштине ДОО "Управљач туристичког простора Лепенски Вир" која је предвиђена Уговором као и о будућем функционисању Музеја. Разговори су усмерени на питања која се односе на боље функционисање новооснованог ДОО "Управљач туристичког простора Лепенски Вир" у намери побољшања сарадње са Народним музејом у Београду, као и са другим установама и организацијама које су везане за овај простор (Републички завод за заштиту споменика културе, Национални парк Ђердап, Општина Мајданпек и Туристичка организација Мајданпека). Поделом трошкова на одржавању и расподелом прихода, као и уз финансијску помоћ државе и локалне самоуправе могуће је несметано функционисање ове значајне туристичке дестинације. Такође, стало се на становиште да се у вези са тим и у циљу припрема сазивања и формирања Скупштине друштва у што краћем року обаве потребне консултације између установа и организација, као и са надлежним министарством.

2.3. МУЗЕЈ ВУКА И ДОСИТЕЈА - САНАЦИЈА, РЕСТАУРАЦИЈА И АДАПТАЦИЈА

Основне активности на Пројекту саанције, рестаурације и адаптације у 2013. години - трећа фаза радова

У периоду новембар 2012 - фебруар 2013. спроведен је отворени поступак за избор понуђача извођења радова у 3. фази, након којег је склопљен је уговор са Предузећем за грађевинарство и посредништво „Кото“ д.о.о. Радови у 3. фази санације, рестаурације и адаптације Музеја Вука и Доситеја, предвиђају радове на изради посебног објекта - тоалет за публику и инвалиде и спринклер станицу; радове на делу оградe око музеја и радове на партерном уређење - холтикултура (озелењавање). Радови 3. фазе нису започети јер нису обезбеђена средства.

На пословима санације, рестаурације и адаптације Музеја Вука и Доситеја радили су:

Руководилац пројекта: мр Б. Борић Брешковић

Координација пројекта санације: З. Михаиловић;

Припрема техничке документације за тендере: З. Јовановић, З. Михаиловић;

Припрема конкурсне документације: И. Дорчић;

Комисија за избор извођача радова 3. фазе: З. Јовановић, дипл. инг. арх, председник Комисије, и чланови С. Јејић, дипл. инг. арх, З. Михајловић, дипл. инг. арх, Б. Недељковић, дипл. инг. арх грађевине, И. Дорчић, дипл. правник.

2.4 ГАЛЕРИЈА ФРЕСАКА - АДАПТАЦИЈА

У току 2013. године није било инвестиционих радова на објекту Галерије фресака.

Спроводила се редовна контрола и одржавање објекта и опреме.

2.5 АРХЕОЛОШКИ МУЗЕЈ ЂЕРДАПА

Поред зграде Археолошког музеја Ђердапа у Кладову са изложбеним простором и музејским парком, у којем је изложен и мањи број епиграфских споменика, Музеј Ђердапа располаже са неколико адаптираних објеката - приручних депоа за чување и смештај студијске грађе, као и са простором у којем је смештен Центар за истраживања и превентивну конзервацију.

Музеј располаже и са 3 објеката у Караташу као и два која се налазе на локалитету Диана. Један мањи објекат (некада метеоролошка станица), који се налази на прилазном путу, користи се за службу обезбеђења локалитета-депоа, као и складиштење дела археолошког алата за извођење земљаних радова на локалитету. Очекује се адаптација овог простора како би у будућности он могао да служи као инфо-пункт локалитета Диана.

У току 2013. године није било инвестиционих радова на објектима (зграда музеја и објекти у насељу Караташ и на локалитету Диана/Занес. Спроводило се редовно, текуће одржавање објеката и опреме, у којем помаже и ЈП Ђердап - решење бр. 10-15/37-2010 Ђердап-Услуге) и редовна контрола нарочито система безбедности, ППЗ инсталација и видео надзора (замена или сервисирања свих виталних-безбедоносних инсталација, ППЗ апарата и за дојаву пожара, и др).

3. АКТИВНОСТИ И ЕФЕКТИ РАДА НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ У 2012. ГОДИНИ

3.1 ЗБИРКЕ

Ревизија Збирке стране уметности приликом примопредаје збирке, обављена у периоду од 9. до 17. априла 2013. године. Чланови Комисије која је прегледала дела: мр Д. Ковачић, Е. Блануша, С. Лазић, Н. Килибарда и М. Владисављевић, уз присуство Јелене Дергенц

3.1.1 Аквизиције

У 2013. години Народни музеј је обогатио своје збирке са укупно **93 културних добара**. Послове секретара Комисије за аквизиције обавља П. Петровић, виши кустос, а акта Комисије, која имају својство Књиге уласка, води М. Живковић, секретар Музеја.

Примљене на чување (**даљи поступак ће тек бити установљен**) две иконе од Управе криминалистичке полиције – Икона Богородица са Христом и икона Рођење Христово са сценама из његовог детињства – о томе Записник бр. 35/8-3 од 13. 03. 2013 (Б. Иванић)

3.1.1.1 Поклони (64)

Збирка стране уметности

- Непознати италијански уметник, *Мистично венчање св. Катарине*, 17. Век. Поклон Ивана Павића (Одлука бр. 55/17 од 19. 07. 2013)

Збирка скулптуре југословенских аутора

- Слободан Стојановић Дане, *Стеван Боднаров*, инв. бр. 915. Поклон аутора (Одлука бр. 55/27 од 19.07.2013)
- Иван Палека, *Кнез Павле Карађорђевић*, инв. бр. 916. Поклон Илије Ђорђевића (Одлука бр. 55/23 од 19.07.2013)
- Љубинка Савић Граси: *Данило Киш*, инв. бр. 917; *Тања (Ивановић)*, инв. бр. 918; *Надица*, инв. бр. 919; *Мира Траиловић*, инв. бр. 920; *Рашко Димитријевић*, инв. бр. 921; *Мирослав Антић*, инв. бр. 922. Поколн Зефирина Грасија, који је 2005 поконио 16 плакета, од којих су наведене биле смештене у привремени инвентар, а по овој одлуци у Основни инвентар Збирке
- Урош Ушћебрка, *Прототип 4*. Поклон аутора који живи и ради у Мексику. Док се нерешени питање средстава за атлантски спорт скулптура ће остати у Мексику

Збирка југословенског сликарства 20. века

- Мило Милуновић, *Ваза са цвећем*, Мирко Почуча, *Цвеће*, Сабахадин Хоџић, *Дубровник*, Сабахадин Хоџић, *Цавтат*, Драган Савић, *Венеција*, Иван Радовић, *Из Војводине*, Михаило – Бата Протић, *Пејзаж*, Саво Радуловић, *Олуја*, Дела су примљена 2011. као поклон из донације Јаше Левија из Вашингтона, САД, посредством Министарства спољних послова Републике Србије, бр. 392/5 од 21. XII 2011, (Одлука бр. 55/18 од 19.07.2013.)
- Радомир Дамњановић Дамњан, *Сликање сликарства*. Дело је поклон Драгослава Дамњановића из Београда (Одлука бр. 55/21 од 19.07.2013).
- Вељко Станојевић, *Портрет Вање Краут*. Дело је завештала тестаментом поч. Вања Краут, а доспело је као поклон решењем Првог основног суда у Београду Посл. Бр. 1.О-11748/12 од 20.07.2012, и по записнику о преузимању за збирку НМ бр. 55/3 од 14.02.2013. године (Одлука бр. 55/12 од 19.07.2013).
- Акварели које је 2014. године даровала Вања Краут су инвентарисани и из студијске збирке су прешли у Збирка југословенског сликарства 20. века
- Ружица Беба Павловић *Пијета*. Дело је поклон аутора, Ружице Бебе Павловић из Београда (Одлука бр. 55/13 од 19.07.2013)
- Браца Вонифације – *Bonifacho And Then Silence, The Tahsenh, Rusticas Veritas, Third Solution, Silver Moon. Habitat 2032* Дела су поклон аутора, Браце Вонифација, из Ванкувера (Одлука бр. 55/14 од 19.07.2013)
- Мајда Курник *Ђаво, Таоци, Аутопортрет*. Дела су поклон Марклена Мосијенка, Београд, Обилићев венац 2. (Одлука бр. 55/15 од 19.07.2013)
- Љубица Цуца Сокић, *Портрет Елвире Барух* (Одлука бр. 55/32 од 02.10.2013)
- Светлана Васиљев-Радовић, *Портрет Љубице Миљковић*. Дело је поклон Љубице Миљковић (Одлука бр. 55/16 од 19.07.2013)
- Мирјана Мира Маодуш, *Недовршеност довршеног*, Дело је поклон аутора Мирјане Мире Маодуш.

Збирка цртежа и графика југословенских аутора

- Зулфикар Џумхур, *Сцена из Рима*, Зулфикар Џумхур, *Шпанске степенице у Риму*, Драгослав Стојановић – Сип, *Ноктурно*, Драгослав Стојановић – Сип, *Композиција 531*, Драгослав Стојановић – Сип, *Три грације*, Милош Бајић, *Девојка*, Поклон Јаше Левија из Вашингтона, САД, посредством Министарства спољних послова Републике Србије (Одлуке бр. 55/9 од 19.07.2013. и бр. 55/26 од 19.07.2013)

- Радомир Дамњановић – Дамњан, *Чехословачко лето* (триптих), *Само наставите, ваш живот је перспективан*, *Поздрав из Пекинга*, *Поздрав из Пекинга*, *Поздрав из Пекинга*, *Поздрав из Пекинга*, *Поздрав из Пекинга*, *Поздрав из Пекинга*, *Поздрав из Пекинга*, *Поздрав из Пекинга*, *Поздрав из Пекинга*. Поклон Драгослава Дамњановића из Београда (Одлука бр. 55/10 од 19.07.2013.).

Одељење за нумизматику

- SPECIMENI новчаница у апоенима од 10, 20, и 100 динара. Поклон Народне банке Србије (Одлука број 55/24 од 19.07. 2013.)

- SPECIMENI новчаница у апоенима од 100, 200, 500, 1000 и 2000 динара поклон Народне банке Србије (Одлука број 55/34 од 2.10. 2013)

- Медаља искована поводом 7. Међународног конгреса у Хрватској, рад Николе Вудрага поклон прф. Јулијана Добринића из Ријеке (Одлика број 55/31 од 2.10. 2013)

Музеј Вука и Доситеја

- Зоран Павловић, Доситеј бди над Београдом поклон Данке Павловић из Београда, (Одлука бр. 55/33 од 02.10.2013)

- Два пиротска ћилима Музеју Вука и Доситеја поклонила је госпођа Данка Ковачевић

3.1.1.2 Откупи (4)

Збирка југословенског сликарства 20 века:

- Вера Божичковић Поповић, *Маслињак*, 1947/48(Одлука бр. 55/7 од 19.07.2013)

- Гордана Јоцић, *Охридске Благовести*, 1982. (Одлука бр. 55/7 од 19.07.2013)

Збирка цртежа и графика југословенских аутора

- Иван Табаковић, *Игра облика II*, 1975 (Одлука бр. 55/8 од 19.07.2013)

Мирко Рачки, *Болни Дојчин*, око 1910 (Одлука бр. 55/38 од 28.10.2013)

3.1.1.3 Инвентар након археолошких истраживања (22)

Након археолошких истраживања у збиркама Народног музеја инвентарисано су 22 предмета са локалитета Беловоде и Плочника, инв. бр. 26.189 – 26.211 (Д. Шљивар)

3.1.1.4 Фондови Археолошког музеја Ђердапа

Збирка Ђердап у којој се чува археолошки материјал са око 50 археолошких локалитета, је у овоме тренутку смештена у неколико објеката (Кладово-Караташ-Диана). Предмети Збирке Ђердап спаковани су у типским кутијама, уредно су евидентирани и распоређени на означеним полицама и плакарима. Како је археолошки материјал сукцезивно допреман у Археолошки музеј Ђердапа из бројних музејских и научно-истраживачких институција које су

учествовале у реализацији пројекта *Ђердап* неопходно је обезбедити адекватну амбалажу након чега би се могло приступити обради и класификацији студијског материјала. У току 2013. године настављене су активности на обради археолошког материјала, дигитализацији грађе, изради текстова, селекцији фото-графичке илустративне грађе, дизајну и изради гео-археолошке карте Дунава, са картирањем локација сектора Кањон Доње Клисуре-Катаракте-Понтес (територија Кладова) као и ситуационог плана тврђаве са околином у циљу обрзовања визиторског центра. Током 2013. године финализована је документација и обрада С инвентара (109 налаза) и студијског инвентара (268 налаза) из претходне године реализованих систематских истраживања локалитета Диана (Ј. Р.Кондић)

3.1.1.5 Инвентар након ревизије збирки и студијског материјала (3)

Збирка римског царског периода:

- Одлуком Комисије за откуп и експертизе (бр. 55/35) скулптура Јуноне од белог мермера (димензије 80 cm x 35 cm x 12 cm) инвентарисана је под бројем 4275/III. Скулптура Јуноне потиче из старог фонда Народног музеја у Београду, а до 2006. године налазила се у Документационом центру у војничкој кухињи – турској кухињи Доњег града Београдске тврђаве. (Д. Ратковић)
- Сачињен предлог за упис у инвентар Збирке уломка са делом ктиторског натписа из лунете западног портала цркве Св. Ђорђа у Расу и упућен Комисији за аквизиције. Попуњен картон и уведен у књигу инвентара под и.б. 5883, према одлуци Комисије за откуп и експертизе бр.55/28 од 19. 07. 2013. године (Е. Зечевић).

3.1.1.6 Копирање фресака и формирање збирке монументалног сликарства

Иницијатива започета 2004. године, у циљу стварања нове студијске збирке фрагмената фресака настављена је и ове године када су, 18. октобра, фрагментима фресака из Студенице, стигли у Галерију фресака.

3.1.1.7 Прикупљање материјала из других установа

Настављено је напорима да се прикупи археолошка грађа везана за пројекат *Ђердап*, а који треба да буде депонован у Археолошком музеју *Ђердап* (координација Ј. Кондић).

3.1.1.8 Парнице у вези са културним добрима – збиркама Народног музеја

- Парница везана за поклон др М. Коларића Народног музеју. Другостепеном одлуком укинута је првостепена пресуда донета у корист Народног музеја и случај враћен првостепеном суду. Парница је у току (заступник М. Живковић).

3.1.2 Обрада предмета из збирки и израда основне документације

- Збирка Гвозденог доба је спакована и периодично се врши провера спакованог материјала. Спаковани материјал је стабилан, као и услови у депоу. Са Александром Бандовићем ради се на обради фотографија за базу података и издавању керамичког материјала за испис из инвентара Збирке гвозденог доба.

Реч је о фрагментима керамике, укупно 398 инвентарских бројева. (А. Ђорђевић)

- Рад на обради бронзаних предмета такозване Луристанске бронзе. Материјал је откривен и заплешен од стране полиције током покушаја илегалног изношења из земље, вероватно у транзиту. (А. Ђорђевић)
- Са др Аном Белен Марин Аројо са Универзитета Кантабрије у Шпанији анализа археозоолошког материјала из граветијенског слоја локалитета Шалитрена пећина из Збирке за палеолит и мезолит Народног музеја. (Б. Михаиловић)
- Обрада артефаката од окресаног камена са локалитета Шалитрена пећина из Збирке за палеолит и мезолит Народног музеја за потребе инвентарисања и израде докторске дисертације. (Б. Михаиловић)
- Са др Емануелом Кристијани са Универзитета Кембриџ анализа трагова обраде и употребе на коштаном материјалу са локалитета Шалитрена пећина. (Б. Михаиловић)
- У сарадњи са мр Олгом Перић, из Археолошког института у Београду израда детаљне археолошке студије сликане керамике са локалитета Старчево-Град, Течић-Упоље и Павловац-Чукар: обрађује се више од 1000 предмета (студија у току), а као резултат биће формирана комплексна база података о технолошким, стилским и хронолошким аспектима производње и коришћења ове врсте предмета у раном и средњем неолиту Србије. (А. Старовић)
- Настављена је студија антрополошке колекције са локалитета Ајмана-Мала Врбица код Кладова: у сарадњи са Лабораторијом за физичку антропологију Медицинског факултета у Београду (проф. др Марија Ђурић и мр Ксенија Ђукић) урађена су ревизиона испитивања скелетних остатака 17 индивидуа, а у сарадњи са Филозофским факултетом у Београду (Лабораторија за биоархеологију – проф. др Софија Стефановић) упућени су узорци 5 дечјих скелета у Париз (Лабораторија за антропологију Универзитета Сорбона), због специфичних анализа са циљем да се утврди дужина дојења новорођенчади у раном неолиту. (А. Старовић)
- Обрада предмета из Збирке цртежа и графике српских аутора 18. и 19. века у циљу припреме Каталога графике 18. века (Е. Блануша)
- Решењем директора Народног музеја у Београду, бр. 430/1 од 4.09. 2013. године, именована је комисија у саставу: Наташа Церовић, виши кустос и шеф Одељења за средњи век, председник, Бранка Иванић, музејски саветник, члан, мр Весна Круљац, виши кустос, члан извршен је посао комисијске ревизије и примопредаје Збирке ретке документационе грађе средњовековних споменика (бр. 430/2 од 05.09.2013.). Ову збирку предала је др Дубравка Прерадовић, виши кустос, којој на лични захтев престаје радни однос у Народном музеју у Београду, а даље, на привремено руковање, преузима Наташа Церовић, виши кустос и шеф Одељења за средњи век. Посао на комисијској ревизији и примопредаји радило се на основу Списка Збирке ретке документационе грађе средњовековних споменика Народног музеја у Београду (бр. 430/2 од 05.09.2013.). Том приликом констатоване су све наведене ставке из Списка Збирке ретке документационе грађе средњовековних споменика (бр. 430/2 од 05.09.2013.). Напоменуто је да се у Збирци чува посебна целина: *Ископавања*

Светих Арханђела код Призрена из 1927. године, заоставштина професора Радослава Грујића, која се решењем Народног музеја у Београду бр. 280/1 од 29.04.2013. године, даје на припајање целини у Музеј Српске православне цркве. Поступак је у току. Такође је покренут поступак, под дел. бр. 337/1 од 12.06.2013., за усупање два цртежа Михаила Валтровића Историјском музеју Србије. (Н. Церовић)

- Увид у *Збирку ретке документационе грађе средњовековних споменика* – заоставштина Антонина Странског, рад на скенирању материјала (Н. Церовић, Сандра Вујошевић, волонтер историчар уметности).
- Огрлице које су због снимања разнизане, ради фотографисања појединих карактеристичних перли и римских новчића, су нанизане и враћене у кутије уз остали материјал; Извршна делимична обрада покретног археолошког материјала откривеног у Ритопеку и Брестовику (С. Фидановски).
- Препакивање и прављење радних снимака једног броја предмета из студијске збирке манастира Св. Николе у Куршумлији (Е. Зечевић).
- У оквиру рада на публикацији у припреми и израде хабилитационог рада обрађена су 172 снимка манастира Жиче, на стакленим плочама. Извршена је њихова идентификација и утврђено време снимања (Д. Прерадовић)
- Дана 8. 04. Вери Богосављевић предато на скенирање 6 свезака са теренских истраживања Михаила Валтровића и Драгутина Милутиновића (Д. Прерадовић).
- Рад на утврђивању иконографских предлога за медаљу израђену поводом миропомасања Александра I Обреновића у Жичи 1889. године која се чува у збирци новца Новог века, медаља и одликовања Народног Музеја (Д. Прерадовић).

3.1.2.1 Обрада предмета из збирке Ђердап и израда документације

- Континуирана стручно-научно-музеолошка обрада, израда пратеће документације за све изложене/излагане налазе-културна добра, рачунарска обрада – ревидирање – ажурирање (каталожних-музеолошких) података, унос у заједничку – обједињену базу (Ј. Кондић).
- Током 2013. године формирана су четири подсистема:
 - T1/Збирка Ђердап: Инвентарна табела са означеним локалитетом, бројем кутија и местом (садашњег и првобитног) смештаја
 - T2/Збирка Ђердап: Инвентарна табела са означеним локалитетом, бројем кутија, са абецедно поређаним локалитетима - артефактима унетим у списак по годинама истраживања
 - T3/Збирка Ђердап: 41 натпис је унет у Инвентарну табелу епиграфских споменика, са натписима на латинском/грчком и са референтним подацима (Ј.Р.Кондић за проф. М. Мирковић, у циљу публикација 2014.)
 - T/4/Збирка Ђердап: 145 опека је унето у Инвентарне табеле римских опека са свим референтним подацима

3.2. ЗАШТИТА

3.2.1 Превентивна заштита

- Са слепог рама је скинута копије фреске *Распеће Христово*, инв.бр. 1015 и постављена на прописани ваљак (А. Цвијетиновић, И. Глобајић)
- Измештено је 36 примерака текстила из Збирке пуног средњег века; 2 из Збирке послевизантијске уметности, 8 из Збирке периода српске средњовековне државе и 4 примерка студијског материјала (Ж. Темерински)
- Извршен је преглед 30 примерака текстила из Збирке пуног средњег века, 2 из Збирке послевизантијске уметности и 1 примерк текстила из Збирке периода српске средњовековне државе (Ж. Темерински)
- У сарадњи са Вељком Цикић, конзерватором, сарадником Централног института за конзервацију у Београду, рад на изради елабората о условима чувања и складиштењем негатива на стакленим плочама, као и о фотографским техникама и материјалима употребљеним приликом израде наведених стаклених плоча (Д. Прерадовић).
- Континуирано старање о археолошком локалитету Диана које подразумева, сезонско чишћење, еколошке акције-радионице, прикупљање и одвоз одпада и смећа, сезонско сузбијање вегетације, уз третирање (еко) хемијским средствима два пута годишње, кошење траве – вегетације, сезонско машинско уклањање дивљег растиња, сечење и вађење (трулог) растиња и шибља изниклог по локалитету, нивелацију неистражених површина платоа тврђаве (са "видиковцем") (Ј. Р. Кондић)

3.2.1.2 Редовна контрола и преглед културних добара

- Редовну месечну контролу и преглед стално изложених културних добара Збирке античких и средњовековних епиграфских споменика и камених споменика без натписа из фонда Народног музеја у Београду који се чувају у Библиотеци града Београда (Римска дворана) и објектима у Београдској тврђави (Велики барутни магацин, Сахат капија - изложба Београдска тврђава, ресторан Калемегданска тераса) обављала је Веселинка Нинковић, руковалац Збирке, самостално или у сарадњи са Одељењем за конзервацију (Марко Стаменковић и Мина Јовић, конзерватори, Никола Килибарда, кустос превентивне заштите). Редовна годишња контрола и преглед стално изложених културних добара Збирке античких и средњовековних епиграфских споменика и камених споменика без натписа из фонда Народног музеја у Београду који се чувају у поменутих објектима обављена је 29.11.2013. у сарадњи са Одељењем за конзервацију (конзерватори Марко Стаменковић и Мина Јовић, кустос превентивне заштите Никола Килибарда), а у присуству представника Библиотеке града Београда и ЈП Београдска. (Записник, бр. 12.2013). Том приликом обављена је и контрола предмета који су осатали у Барутани након изложбе Римски портрет и становници Београда. (В. Нинковић)
- Вршена је недељна контрола термо-хигрографа постављених у атријуму и у галерији на првом спарту (Н. Килибарда)
- Вршена је недељна контрола термо-хигрографа постављених у депоу Збирки Дуњић и Космај (Н. Килибарда)
- Вршена је редовна контрола дата-логера постављених у појединим депоима: замена батерија на апаратима, поновно програмирање и подешавање за прикупљање података о температури и релативној влажности ваздуха;

сервисирани су дата-логери из депоа Збирке гвозденог доба, Збирке раног и касног средњег века, Грчке збирка, Галерије фресака, Збирке српског сликарства XVIII и XIX века, Римске збирке, Кабинета графике, Збирке стране уметности. (Н. Килибарда)

- Вршена је редовна контрола услова и стања Београдске мумије и клима витрине у којој је смештена (Н. Килибарда)
- Обављена је редовна контрола Мирослављевог јеванђеља привремено смештеног у Народној библиотеци Србије (З. Павловић, Н. Килибарда, А. Нитић).
- Вршена је редовна контрола услова и стања Мирослављевог јеванђеља, као и услова у специјализованој клима-витрини и просторији у којој је смештено након повратка у Народни музеј у Београду. (З. Павловић, М. Чоловић, М. Петелин, Н. Килибарда)
- Прегледани су и инвентарисани предмети из Збирке античких и средњовековних епиграфских споменика у Великом барутном магацину на Београдској тврђави. (Н. Килибарда)
- Извршена је контрола стања и услова у депоу Збирке послевизантијске уметности (Н. Килибарда)
- Збирка античких и средњовековних епиграфских споменика: -извршен је преглед дела и услова чувања (М. Стаменковић, Н.Килибарда, М. Јовић)
- Извршен је преглед калупа културних добара из Збирке Лепенски вир након чега су уништени они коју су пропали (М. Јовић)
- Извршен је конзерваторски преглед и начињена фотодокументација скулптура и археолошких предмета смештених у атријуму (М. Јовић)
- Извршена је контрола стања металних предмета из Збирке Дуњић и Косма и у рад узето неколико предмета ради реконзервације (М. Петелин)
- Преглед више слика на дрвету у депоу Збирке стране уметности у саставу мр. Иван Павић виши рестауратор-шеф Одељења, Јелена Дергенц, кустос, Мирослав Ранковић рестауратор, Момир Владисављевић, техничка служба (М. Ранковић)
- Преглед слике на дрвету из Збирке стране уметности *Холандски пејзаж* Јана ван Гојена у саставу мр. Софија Кајтез саветник сликар и Мирослав Ранковић рестауратор-вајар (М. Ранковић)
- Преглед више икона и двери на дрвету из Збирке средњовековне уметности са кустосом Збирке Александром Нитић (М. Ранковић)
- Координација и организација контроле услова за чување и излагање у депоима и изложбеном простору Археолошког музеја Ђердапа (Ј. Кондић).

3.2.1.3 Одржавање споменика у зони музеја - Археолошки музеј Ђердапа и Музеј Лепенски Вир

Археолошки музеј Ђердапа: Мерама превентивне-техничке заштите обухваћени су Археолошки музеј Ђердапа (Кладово), и сви објекти – депои, у насељу Караташ – локалитету Диана/Занес (6) који се као Центар за истраживања и превентивну заштиту користе као приручни депои, за смештај,

обраду, конзервацију Збирке Ђердап и за боравак и рад стручне екипе Пројекта Диана.

Музеј Лепенски Вир: Служба обезбеђења вршила је чување и одржавање ширег простора на коме се налазе три етно кућице, сеник, репрезентативни објекат (коноба), прилазне стазе и паркинг. Такође је рађено на организацији коришћења конобе.

3.2.1.4 Контрола и уништавање штеточина

- Редовно периодично спровођење дезинсекције и дератизације у објектима Народног музеја (координација: С. Пејовић).

3.2.2 Конзервација и рестаурација (куративна конзервација)

Укупно су конзерваторско-рестаураторски радови обављени на 381 уметничко-историјских дела, од којих је 88 за трећа лица. Израђене су и две реплика.

3.2.2.1 Конзервација археолошких предмета (216 целина и предмета)

Стручни, организационо- административни и манипулативни послови везани за конзервацију предмета од керамике и метала са локалитета Кале у Кршевици у Центру за конзервацију Народног музеја и Централном институту за конзервацију у Београду (избор, предаја и преузимање, пренос и консултације) (Н. Радојчић)

- **Збирка бронзаног доба:** конзервирани су предмети са локалитета Кале Кршевица - *бронзана фибула*, дос.бр. 6370; *бронзана фибула*, дос.бр. 6371; *бронзана фибула*, дос.бр. 6372, *бронзани новац*, дос.бр. 6374; *бронзана дршка посуде*, дос.бр. 6376; *бронзана игла*, дос.бр. 6378. (М.Чоловић)
- **Збирка за млађи неолит и енеолит:** конзервирани су керамички предмети - *здела*, инв.бр.2/09-10, дос.бр.311; *лонац*, инв.бр. 255/09-10, I, дос.бр.312 (Д. Животић); Конзервација и рестаурација 15 керамичких предмета са Беловода и Плочника обављена је у ЦИК-у 2013. (Д. Шљивар)
- **Збирка грчко-хеленистичког периода:** конзервирани су керамички предмети са локалитета Олбија, Јужна Русија - *лекит*, инв. бр. 639 / I, дос. бр. 226; *лекит*, инв.бр.598 /I, дос.бр.227; *шоља*, инв. бр.615/I, дос. бр.228; *лекит*, инв.бр.636/I, дос. бр.229; *кантарос*, инв.бр.625/I, дос. бр.230; *киликс*, 603/I, дос. бр. 235; *калпида*, инв.бр.773/I, дос. бр.236; *пиксида*, инв. бр 607/ц, дос. бр.237; *киликс*, инв. бр. 602/I, дос.бр.238 (С.Топић); *киликс*, инв.бр. 623/I, дос.бр.298; *поклопац*, инв.бр. 624/ I, дос.бр.299; *кантарос*, инв.бр 617 /I, дос.бр.300; *лекит*, инв.бр.725/I, дос.бр.302; *лекит*, инв.бр 752/I, дос.бр.303; *лекит*, инв.бр 612/I, дос.бр.304; *лекит*, инв.бр. 619/ I, дос.бр.305; *лекит*, инв.бр. 618/I, дос.бр.306; *кантарос*, инв.бр. 625/I, дос.бр.307; *киликс*, инв.бр. 620/I, дос.бр.308; *лекит*, инв.бр.612/I, дос.бр.310; *лекит*, инв.бр.626/I, дос.бр.313; *лекит*, инв.бр.644/I, дос.бр.314; *лекит*, инв.бр. 609/I, дос.бр.315; *лекит*, инв.бр. 610/I, дос.бр.316; *лекит*, инв.бр.611/I, дос.бр.317; *лекит*, инв.бр.633/I, дос.бр.318; *лекит*, инв.бр.621/I, дос.бр.319; *лекит*, инв.бр.634/I, дос.бр.320; *поклопац*, инв.бр. 624/ I, дос.бр.321; *киликс*, инв.бр.884/I, дос.бр.322; *киликс*, инв.бр. 640/I, дос.бр.323; *киликс*, инв.бр.602/I, дос.бр.324; *котон*, инв.бр.643/I, дос.бр.326; *киликс*,

инв.бр.641/ I, дос.бр.327; *скифос*, инв.бр.594/I, дос.бр.328; *пиксида*, инв.бр.591/I, дос.бр.329; *арибалос*, инв.бр.592/I, дос.бр.330; *пиксида*, инв.бр. 329/I, дос.бр.331; *скифос*, инв.бр.593/I, дос.бр.332; у току је конзервација *лонца*, инв.бр.045, дос.бр.260 (Д.Животић)

- Ради реконзервације преузета је старом, педесетих година прошлог века практикованом методом конзервирана *бронзана оинохоа*, инв. бр. 583/I и ради детаљнијих података о предмету и одређивања третмана у ураћен рентгенски снимак на Рендгенолошком одељењу Ветеринаског факултета у Београду (М. Петелин);

- Ради реконзервације преузета је старом, педесетих година прошлог века практикованом методом конзервирана *бронзана хидрија*, инв.бр.199/I, 18 *фрагмената* из гроба IX са локалитета Требениште, *фрагмент врата посуде од бронзе*, 13 *бронзаних фрагмената (студијски материјал)*, и 4 *фрагмента* скинутих са кратера из Требеништа, дос.бр.6452; обављен је макроскопски и микроскопски преглед и припремљени узорци за анализе састава бронзе (М.Јовић)

- **Збирка римског царског периода:** за потребе изложбе **Константин Велики и Милански едикт из 313.г: рађање хришћанства на тлу Србије** конзервирани су предмети - *сребрни пехар*, инв. бр. 847/II, дос.бр.6428; *сребрни пехар*, инв.бр. 848/II, дос. бр.6429; *скиптар*, инв.бр. 3980/II, дос.бр. 6426; *скиптар*, инв.бр. 3975/III, дос. бр.6427; *сребрна здела*, Дијана, АМЂ, дос.бр. 6431; *златна фибула*, инв.бр. 1030/IV, дос.бр. 6432; (М.Чоловић); *сребрни пехар*, инв.бр. 489/ II, дос. бр. 6430; *бронзана посуда*, инв.бр. 5831, дос.бр. 6433 (М. Петелин) Конзервирана је камена пластика: *Јупитер Долихен*, Дијана АМЂ и ураћен гипсани постамент, дос.бр.05; *Херакле са телефом*, инв.бр.3009/III, дос.бр.11; *Геније зиме*, инв.бр. 673/IV дос.бр.12 (М.Јовић); *Глава мушкарца*, инв.бр.НМБ2999 /III; *Глава мушкарца*, инв.бр.НМБ 3000/ III (М. Стаменковић)

Конзервирани су керамички предмети: *здела*, инв.бр.139, дос. бр. 232; *здела*, инв. бр.560, дос.бр.233 ; *здела*, инв. бр.312, дос. бр. 234 (С. Топић)

- **Збирка Дуњић и Космај:** конзервирани су метални предмети - *гвоздени нож*, инв.бр. Д1021, дос. бр. 6221; *наруквица*, инв.бр.Д1022, дос. бр. 6222; *наруквица*, инв.бр.Д1073; дос. бр. 6223; *капула*, инв. бр. Д1108, дос. бр. 6224; *украсни ексери*, инв.бр.Д1123, дос. бр. 6225; *предмет?*, инв.бр. Д1124, дос. бр. 6226; *дугме*, инв.бр. 1125, дос. бр. 6227; *предмет?*, инв.бр. 1128, дос. бр. 6228; *апликација*, инв.бр. Д1130, дос. бр. 6229 *апликација*, инв.бр. Д1131, дос. бр. 6230; *предмети?*, инв.бр.Д1133, дос. бр. 6231; (М.Јовић); *стригил*, инв.бр. Д1137, дос. бр. 6237; *стригил*, инв.бр. Д1138, дос. бр. 6238; *штапић*, инв.бр. Д1139, дос. бр. 6239; *врх копља*, инв.бр.Д1140, дос. бр. 6240; *гвоздени нож*, инв.бр. Д1141, дос. бр. 6241; *оплата*, инв.бр. Д1146, дос. бр. 6242; *нож*, инв.бр.Д1150, дос. бр. 6243; *бријач*, инв.бр. Д1151, дос. бр. 6244; *гвоздени нож*, инв.бр. Д1152, дос. бр. 6245; *гвоздени нож*, инв.бр.Д1153, дос. бр. 6245; *гвоздени нож*, инв.бр. Д1154, дос. бр. 6246; *гвоздени нож*, инв. бр. Д1155, дос. бр. 6247; *гвоздени нож*, инв.бр. Д1156, дос. бр. 6248; *гвоздени нож*, инв. бр. Д1157, дос. бр. 6249; *гвоздени нож*, инв.бр.Д1158, дос. бр. 6250; *предмет?* Инв.бр. Д1159, дос. бр. 6251; *пришљенак*, инв.бр. Д1202, дос. бр. 6252; *алка*, инв.бр. Д1268, дос. бр. 6253; *амулет*, инв.бр. Д1269, дос. бр. 6256; *косир*, дос.бр. 6381; *гвоздена секира*, дос.бр. 6382; *реза (дршка)*, дос.бр. 6383; *гвоздени нож*, дос.бр. 6384; *вретенасти бронзани предмет*, дос.бр. 6385; *бронзано звоно*, дос.бр.

6386; бронзана аплика, дос.бр. 6387; оков сандука, дос.бр. 6388; игла и гвоздени оков, дос.бр. 6389; бронзани новчић, инв. бр. Ц 179, дос.бр. 6390; бронзани новчић, инв. бр. Ц285, дос.бр. 6391; бронзани новчић, инв. бр. Ц143, дос.бр. 6392; бронзани новчић, инв.бр. 212, дос.бр. 6393; клин, инв.бр. Ц3, дос.бр. 6424, и групе клинова теренских инвентарних бројева: 119, 295, 223, досијеи: 6425, 6426 и 6426 (М.Петелин). Конзервирани су керамички предмети: *крчаг*, инв. бр. Д 1, дос бр 211; *крчаг*, инв. бр. Д 3, дос. бр. 212 ; *крчаг*, инв. бр. Д 17 дос. бр. 213; *крчаг*, инв. бр. Д 33, дос. бр. 214; *крчаг*, инв. бр. Д 41, дос. бр. 215; *крчаг*, инв. бр. Д 46, дос. бр. 216; *крчаг*, инв. бр. Д 49, дос. бр. 217 ; *крчаг*, инв. бр. Д 91, дос. бр. 218 ; *крчаг*, инв. бр. Д107, дос. бр. 219 ; *крчаг*, инв. бр. Д 108, дос. бр. 220; *крчаг*, инв. бр. Д 110, дос. бр. 221; *крчаг*, инв. бр. Д 111, дос. бр. 222; *крчаг*, инв. бр. Д 112, дос. бр. 223; *крчаг*, инв. бр. Д 119, дос. бр. 224 ; *крчаг*, инв.бр. Д 121, дос бр 225 (С. Топић)

- **Збирка раног средњег века:** у оквиру припрема за изложбу *Косово и Метохија, задужбине и дарови* у Галерији фресака конзервирана је 1 бронзана наушница и 1 бронзани прстен (М.Чоловић); у склопу припрема изложбе *Завети и поруке Стефана Немање* у Народном музеју у Београду конзервирана је керамичка здела, инв. бр. 24, дос. бр. 245 (С.Топић)

- **Збирка позног средњег века:** конзервирани су керамички предмети – *лонац*, инв. бр. 4255, дос.бр. 292; *буклија*, инв.бр. 5714, дос.бр. 293; *никсида*, инв.бр.3354, дос.бр. 294 (Д. Животић)

- **Збирке српске средњевијековне и византијске уметности** - у оквиру припрема за изложбу *Косово и Метохија, задужбине и дарови* у Галерији фресака конзервирани су предмети – *сребрни прстен*, инв.бр. 5672, дос. бр. 6444; *сребрни прстен*, инв.бр. 5665, дос. бр. 6445; *прстен, сребро/позлата*, инв.бр.2560, дос. бр. 6446; *сребрни прстен*, инв.бр. 5824, дос. бр. 6447; *сребрни прстен*, инв.бр. 5667, дос. бр. 6448 (М.Чоловић); *сребрни прстен*, инв.бр. 2552, дос. бр. 6449; *сребрни прстен*, инв.бр. 2547, дос. бр. 6450; *бронзани аван с тучком*, инв.бр. 2924, дос. бр. 6447 (М. Петелин)

- **Збирка послеизантијске уметности:** за потребе изложбе *Уметност средњевијековне Србије* у Византијском музеју у Атини, конзервиранио су предмети - *Крст митрополита Никанора*, инв.бр. 1560, дос. бр. 6314; *сребрне наушнице*, инв.бр.2118, дос. бр. 6315; *сребрне наушнице*, инв.бр. 5742, дос. бр. 6316; *сребрна наушница са позлатом*, инв.бр. 258, дос. бр. 6317; *сребрна игла за косу*, инв.бр. 2939, дос. бр. 6318; *игла за косу*, инв.бр. 2699, дос. бр. 6319; *наруквица*, инв.бр. 758, дос. бр. 6320; *наруквица*, инв.бр. 1154, *наруквица*, инв.бр. 1155, дос. бр. 6321; *фрагмент сребрног појаса*, инв. бр. 773, дос. бр. 6322; *рипида*, инв.бр. 2306; *пар наушница*, инв.бр. 3926, дос.бр. 6360; *наушница*, инв.бр. 704/V, дос.бр. 6361; *златна наушница*, инв. бр. 2799, дос. бр. 6362; *наушница*, инв.бр. 7, дос.бр. 6363; *прстен*, инв. бр. 12, дос. бр. 6364; *прстен*, инв. бр. 8, *прстен*, инв. бр. 9, дос. бр. 6365; *прстен*, инв.бр. 2, дос.бр. 6366 (М. Чоловић)

- **Збирка античких и средњовековних епиграфских споменика:** у оквиру припреме изложбе *Константин велики и Милански едикт из 313 године, рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије* у Народном музеју у Београду, конзервирана је и рестаурирана гипсана копија *Јонин саркофаг*, дос.бр.13 (М. Јовић, М. Стаменковић)

- **Збирка Галерије фресака:** конзервирани су гипсани одливци - *Свети Петар са кључевима*, инв.бр 197, дос.бр. 088; *Змај*, инв.бр.220, дос.бр. 089; *Птица са гроздом*, инв.бр 223, дос.бр 090. (Р. Мухић)

- **Збирка копија фресака Галерије фресака:** Извршени су конзерваторско-рестаураторски радови на шест копија фресака: Инв.бр. 1207/ I *Успење Богородице*, Зденка Живковић, бр.дос.7587, Инв.бр. 852, *Свети Сава и Симеон Немања*, Наум Андрић, бр.дос. 7588, Инв.бр. 279, *Ктиторска композиција*, Милош Јовановић, бр.дос. 7187 Инв.бр. 1358/5, *Краљ Стефан Првовенцани, детаљ*, Зденка и Бранислав Живковић, бр.дос.7590 Инв.бр. 1297, *Мироносице на гробу Христовом, Васкрсење*, Драгомир Јашовић, бр.дос. 7589, Инв.бр. 851, *Христ, Богородица и краљ Владислав, детаљ*, Часлав Цолић, бр.дос. 7591. (А. Цвијетиновић, И. Глобајић)

Конзерваторски преглед и учествовање у демонтирању (скидању) копија фресака са конструкције апсиде монтиране у Галерији фресака: Инв.бр. 838, *Орнамент*, Инв.бр. 839, *Орнамент*, Инв.бр. 841, *Причешће апостола I*, Инв.бр. 842, *Причешће апостола II*, Инв.бр. 844, *Поклоњење архијереја*, Инв.бр. 845, *Поклоњење архијереја*, Инв.бр. 846, *Христос Младенац, Агнец*, Шиме Перић, Емир Драгуљ, Владета Петровић (А. Цвијетиновић, И. Глобајић)

Извршени су конзерваторско-рестаураторски радови на три копије: Инв.бр. 860, *Драгутин, Милутин и Кателина*, Милосав Младеновић, бр.дос. 9820, Инв.бр. 738, *Смрт краљице Ане Дандоло*, Шиме Перић, бр.дос. 9821, Инв.бр. 1251, *Цар Урош и Краљ Вукашин*, Часлав Цолић, бр.дос.9822. (А.Цвијетиновић, И.Глобајић)

Извршени су конзерваторско-рестаураторски радови на три копије фресака: Инв.бр. 1254 *Св. ратници Арета, Нестор и Никита*, Часлав Цолић, бр.дос. 7843, Инв.бр. 1387, *Свети Трифун*, Дејан Милосављевић, бр.дос. 7844, Инв.бр. 1197, *Цар Душан и царица Јелена*, Часлав Цолић, бр.дос. 7845 (А. Цвијетиновић, И. Глобајић)

У току су припремни конзерваторски радови на копијама фресака са конструкције апсиде: Инв.бр. 838, *Орнамент*, Инв.бр. 839, *Орнамент*, Инв.бр. 841, *Причешће апостола I*, Инв.бр. 842, *Причешће апостола II*, Инв.бр. 844, *Поклоњење архијереја*, Инв.бр. 845, *Поклоњење архијереја*, Инв.бр. 846, *Христос Младенац, Агнец*, Шиме Перић, Емир Драгуљ, Владета Петровић (А. Цвијетиновић, И. Глобајић)

3.2.2.2 Конзервација уметничких дела (77)

- **Збирка цртежа и графика југословенских аутора 20. века:** за потребе реализације изложбе *Nobody is perfect. Карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београду* конзервирано 20 цртежа и графика (З. Пекић): Бета Вукановић, *Мајка и кћи Лиси Фаркаш*, инв.гр.219; *Историчар Стојан Новаковић*, инв.гр.228; Деса Глишић-Јовановић, *Бре Милисаве, баш добра киша пада...*, инв.гр. 5383; *Зашто си обукла тај старомодни костим...*, инв.гр.5384; Пјер Крижанић, *Велько Петровић*, инв.гр. 148, *Живко Милићевић*, инв.гр. 1136, *Коло око Чехословачке републике*, инв.гр. 735, *Живојин Балугџић*, инв.гр. 1134, *Наш министар за све*, инв.гр.2620, *Никола Пашић и Љуба Јовановић Пижон*, инв.гр. 1074, *Светозар Прибићевић*, инв.гр. 1072, *Велько Петровић и Слободан Јовановић*, инв.гр. 1073; *Џони Наумовић, Сима Симић*, инв.гр. 4861; Анђео Уводић: *Иван*

Мештровић- Мркоглећа, инв.гр. 4507, Владимир Кирин У лову на мотиве, инв.гр. 4509, Иван Рендић Нестор у пензији, инв.гр. 451; Славко Копач, Аутопортрет, инв.гр. 850/15; Сабахадин Хоџић, Уметничка душа, инв.гр. 5395; Бранко Шеноа, Аутопортрет, инв.гр. 850/3; Златко Шулентић, Аутопортрет, инв.гр. 850/7

• **Збирка српског сликарства 18. и 19. века:** завршени су конзерваторско-рестаураторски радови на 24 дела: Никола Алексић, *Свети Сава*, инв. НМ 1695; Константин Данил, *Бливанци*, инв. НМ ЈВ 6; Стева Тодоровић, *Трговац Коста Обчаревић*, инв. НМ 104 (Р. Пилџак); Новак Радонић, *Портрет Димитрија Сарачевића*, инв. НМ 989; Никола Димшић, *Крунисање Стефана Првовенчаног*, инв. НМ 2215; Влахо Буковац, *Женски портрет*, инв. НМ 1333; Влахо Буковац, *Аутопортрет*, инв. НМ 1519; Влахо Буковац, *Руђер Бошковић*, инв. НМ 1040; Божидар Караборђевић, *Кјоћа*, инв. НМ 2205; Новак Радонић, *Портрет Персиде Сарачевић*, инв. НМ 991; Стева Тодоровић, *Јанко Шафарик*, инв. НМ 1235; Влахо Буковац, *Нећак у врту*, инв. НМ 1843; Влахо Буковац, *Дедал и Икар* (диптих), инв. НМ 940а/б; Влахо Буковац, *Портрет краљице Наталије*, инв. НМ 893; Влахо Буковац, *Уметников отац*, инв. НМ 1844; Теодор Крачун, *Свети Јован Богослов*, инв. НМ ЈВ 202; Јаков Орфелин, *Издајство Јудино*, инв. НМ 1073; Влахо Буковац, *Кокета*, инв. НМ 795; Влахо Буковац, *Краљ Александар Обреновић*, инв. НМ 1176; Влахо Буковац, *Портрет девојке-Јелица Буковац*, инв. НМ 747; Теодор Крачун, *Свети апостол Марко*, инв. НМ 2047; Паја Јовановић, *Оцаклија*, инв. НМ 121; Константин Данил, *Портрет жене*, инв. НМ 1403 – Збирка српског сликарства 18. и 19. века. У току су конзерваторско рестаураторски радови на још 8 дела: Новак Радонић, *Портрет свештеника*, инв. НМ 871; Новак Радонић, *Портрет мушкарца*, инв. НМ 116; Константин Данил, *Портрет супруге Хермана Гутмана*, инв. НМ ЈВ 178; Ђура Јакшић, *Мирослав Ристић*, инв. НМ 265; Павел Ђурковић, *Кнез Милош са турбаном*, инв. НМ 465; Влахо Буковац, *Бароница Рукавина*, инв. НМ 1917; Влахо Буковац, *Аутопортрет*, инв. НМ 60; Влахо Буковац, *Портрет мушкарца у белом оделу*, инв. НМ ЈВ 165; Владислав Тителбах *Вардарска клисура* НМ инв. бр. 4062 (У. Исаковић).

У току су рестаураторски радови на делима: Јаков Орфелин, *Исус Христос*, инв. бр. 882 бр. дос. 6785; Павел Ђурковић *Књаз Милош са турбаном* инв. бр. 465 бр. дос. 7599; (мр И. Павић). Теодор Крачун *Св.апостол Марко* инв. 2047, дос. 7827; (М. Ранковић, мр И. Павић). Влахо Буковац, *Бароница Рукавина*, инв. НМ 1917, дос. 7825; ВлахоБуковац, *Девојкасаљибаном*, инв. НМ 860, дос. 7834; Новак Радонић, *Портрет мушкарца*, инв.НМ.1161,дос.7601; Новак Радонић, *Портрет свештеника*,инв.НМ871,дос.7600 (С. Лазић); *Студија предела*, инв. бр. 1520, дос. бр. 7837 ;Адам Стефановић, *Портрет кнеза Николе*, инв. Бр. ЈВ 114, дос. бр. 7835 (С.Кајтез, менторство, сарадница Н. Илић); Константин Данил *Портрет супруге Хермана Гутмана*, НМ инв.бр. 178, дос. бр. 7415; Икона Теодор Крачун, *Св Апостол Тома*, инв. бр. 3098, дос. бр.7831 (А. Павловић) *Пробуђена*, инв. бр. 813, бр. дос. 7824 (Д. Васиљевић); Влахо Буковац, *Портрет мушкарца*, инв. бр. 165, бр. дос. 7826(К. Хорјак)

• **Збирка југословенског сликарства 20. века:** завршени су конзерваторско-рестаураторски радови на пастелу Мирослава Краљевића (З. Пекић). Израђен је предлог за демонтажу и демонтиража са зида изложбене галерије слике великог формата *Улазак Цара Душана у Дубровник*, аутора Марка

Мурата инв. бр. 516; предлог и процена конзерваторско рестаураторских радова на слици и на оригиналном ауторском украсном раму (Р. Пиљак;)

- **Збирка стране уметности:** завршени су конзерваторско-рестаураторски радови на делу Анре Дерена, *Једрилице из Колуара*, инв. бр. и. стр. 268, дос. бр. 7598. (мр С. Кајтез)
- **Збирка средњовековне уметности:** завршени су конзерваторско-рестаураторски радови на двостраној икони *Богородица Одигитрија и благовести*, инв.2316 дос.7830 (С. Лазих)
- **Збирка послевизантијске уметности:** завршени су рестаураторски радови на делима: *Распеће* инв. бр.1826 бр. дос. 7251; *Свети Ђорђе и свети Јован Претеча*, инв. бр. 2504 бр. дос. 7582; (мр И. Павић)
- **Збирка Југословенске скулптуре:** израђена је студија споменика за српско војничко гробље у Тијеу код Париза (инв. бр. 245, дос.бр. 14) са фотодокументацијом и започет процес рестаурације (М. Јовић); конзервирани су предмети од бронзе и камена - Пашко Вучетић, *Маријана*, инв. бр. 216, дос.бр. 078; Симеон Роксандић, *Ана Маринковић*, инв. бр. 198, дос. бр 079 (сада у страном збирци); Живојин Лукић, *Госпођа Злоковић*, инв. бр. 123, дос. бр 080; Ђорђе Јовановић, *Мирис ружа*, инв. број 86, дос. бр. 081; Душан Јовановић Ђукин, *Девица*, инв.бр. 381, дос. бр 082; Живојин Лукић, *Портрет Маре Лукић Јелисић*, инв. бр. 315, дос.бр 083; Петар Палавичини, *Растко Петровић*, инв. бр. 170, дос. бр 084; Петар Убавкић, *Циганка*, инв. бр. 100, дос. бр 085; Сретен Стојановић, *Жанка Стокић*, инв. бр. 179, дос. бр 086; Лојзе Долинар, *Фигура жене*, инв.бр. 493, дос. бр. 081. Обављен је конзерваторски преглед и рестаурација свих скулптура које су биле приказане на изложби *Српска скулптура од 1882. до 1941* (Р. Мухић)

3.2.2.3 Рад за трећа лица (88)

- **Народни музеј у Аранђеловцу:** за потребе Историјске збирке Народног музеја у Аранђеловцу конзервирани су метални предмети - *гвоздени гребен*, дос.бр. 6325; *гвоздени клин са ушицом*, дос.бр. 6326; *гвоздено копље*, дос.бр. 6327; *гвоздени врх стреле*, дос.бр. 6328; *гвоздени нож*, дос.бр. 6329; *мали гвоздени нож*, дос.бр. 6330; *гвоздени клин*, дос.бр. 6331; *гвоздени клин са купастом главом*, дос.бр. 6332; *гвоздени кључ*, дос.бр. 6333; *гвоздена секира*, дос.бр. 6334; *оловни тег*, дос.бр. 6335; *део бронзане браве*, дос.бр. 6336; *бронзани прстен*, дос.бр. 6337; *бронзани прстен*, дос.бр. 6338; *бронзана апликација*, дос.бр. 6339; *фрагментована фибула*, дос.бр. 6340; *бронзана фибула*, дос.бр. 6341; *бронзана фибула*, дос.бр. 6342; *бронзана фибула*, дос.бр. 6343; *сребрна минђуша*, дос.бр. 6344; (М.Петелин); *гвоздени косир*, дос.бр. 6345; *гвоздено длето*, дос.бр. 6346 *гвоздена алатка*, дос.бр. 6347; *бронзана фибула*, дос.бр. 6348; *бронзана фибула*, дос.бр. 6349; *бронзани новчић*, дос.бр. 6350; *бронзана дршка*, дос.бр. 6351; *бронзани прстен*, дос.бр. 6352; *прстен са каменом*, дос.бр. 6353; *група од шест (6) бронзаних новчића*, дос.бр. 6354; *гвоздени клин*, дос.бр. 6355; *два (2) метална крста*, дос.бр. 6356; *крст са позлатом*, дос.бр. 6357; *патера са ободом и дршком*, дос.бр. 6358. (М. Чоловић)
- **Музеј Сремске Митровице:** у склопу припрема за изложбу *Константин Велики и Милански едикт из 313.г: рађање хришћанства на тлу Србије* конзервирана је група предмета под инв. бр. А/1385, дос.бр. 6359, коју чине 3 бронзане и 1 гвоздену оплату и 4 фрагмента дрвене шкриње са бронзаним деловима, а коју

је Лабораторији за конзервацију археолошких предмета предала Д. Ратковић (М.Чоловић, М.Петелин); *надгробна плоча (Сирмијум, Базилика св. Иринеја, дос.бр.01; фрагмент трпезе са представом Јоне, (Сирмијум, локалитет 30), дос.бр.02, мермерна плоча са урезаним христогограмом, инв. Ц284/60, (Сирмијум лок.1а), дос.бр.03; архиволта са христогограмом у венцу, (Сирмијум), дос.бр.04 (М. Јовић)*

- **Градски музеј Суботица:** у просторијама Међуопштинског завода за заштиту споменика културе у Суботици је 01. октобра 2013. године извршен преглед дела археолошког материјала предвиђеног за излагање на сталној поставци Градског музеја и на основу дописа управе Музеја број 01-187/2013, упућен је предлог конзерваторских радова са понудом реалне цене и спецификацијом трошкова конзервације за 37 металних предмета (М. Чоловић, М. Петелин)

- **Археолошки институт у Београду:** 20. новембра је ради конзервације преузето 46 гвоздених предмета као и група мањих фрагмената, који чине целину двоколице откривене на локалитету Мађилка код Пирота; извршен је макроскопски и микроскопски преглед предмета, обављено фотографисање за потребе конзерваторске докумантације, обављене квантитативне и квалитативне хемијске анализе; у Adobe Designer-у дизајнирани посебни конзерваторски картони и започета конзервација (М.Чоловић, М.Петелин)

- **Музеј Крајине, Неготин:** у оквиру припрема изложбе *Константин Велики и Милански едикт* конзервиран је керамички предмет са локалитета Прахово - *светиљка са крстоликом дршком*, инв. бр.207, дос. бр.231; из (С.Топић); Милисав Марковић *Кнез Михаило Обреновић* бр. дос 7524, радови у току; (И. Павић);

- **Иконе из старе Мостарске цркве Благовештења:** *Богородица са Христом*, бр.дос.7583 (Ј. Пантић)

- Mark Villiam Crandall из САД, Pia Fries, Senti, досије бр. 7576., дел. бр. 154/1 (Ј. Пантић);

- **Снежана Топић:** *Портрет мушкарца*, дос. бр. 7595, (А. Павловић);

- На основу решења директора Народног музеја у Београду мр. Бојане Борић-Брешковић број 66/3 од 23. 01. 2013 године именована је комисија у саставу: Радослав Пиљак, Мирослав Ранковић, Бранка Иванић, Александара Нитић, Јасна Марковић, и др. са задатком да изврши увид у стање и конзерваторско-рестаураторски преглед иконе *Богородица са Христом*, инв. Зс60/дос.3243/18 век, из Легата Паве и архитекте Милана Секулића из Музеја града Београда; након преглед 55 икона из Збике икона Секулић у Легату музеја града Београда комисија у саставу: Р. Пиљак, М. Ранковић, Ј. Марковић, М. Анђелић је поднела извештај о затеченом стању уметничких дела.

- **Музеја града Београда, Легат Паве и архитекте Милана Секулић:** урађен преглед иконе са предлогом конзерваторско рестаураторског третмана и предрачуном вредности конзерваторско рестаураторских радова на основу дописа Музеја града Београда ради хитне заштите иконе *Богородица са Христом*, инв. бр. ЗС 60 (ранији НМ конзерваторски број 3243) настала крајем 17. и почетком 18. века (Р. Пиљак)

- **Народни Музеј Рас, Нови Пазар:** у оквиру припрема изложбе *Завети и поруке Стефана Немање* у Народном музеју у Београду конзервирани су керамички предмети - *лонац*, инв. бр. 136 дос. бр.239; *здела*, инв. бр. 140, дос. бр. 240; *лонац са дршком*, инв. бр. 139 дос. бр.241; *лонац*, инв. бр. 1170 дос. бр. 242; *зграфито здела*, инв. бр. 1534, дос. бр. 243 (С. Топић)
- **Народни музеј Краљево:** у оквиру припрема изложбе *Завети и поруке Стефана Немање* у Нароном музеју у Београду конзервиран је керамички предмет - *зграфито лонац*, инв. бр. А 1592, дос. бр. 244 (С. Топић)
- **Фирма КОТО:** израђен је попречни пресек и анализа два узорка бојеног малтера са тврђаве Бешац (мр М. Марић Стојановић)
- **Музеј савремене уметности:** истраживачкој лабораторији је ради израде попречног пресека доставио узорке са слика Златка Шулетића, *Портрет др Стјепана Пелца*, и Боре Баруха - *Скитница са Сене* и *Скитница* (мр М. Марић Стојановић)
- **Музеј Понишавља у Пироту:** на основу дописа 535/1 од 07. новембра 2013, дато је стручно мишљење о непходним конзерваторским мерама за два миљоказа (М. Јовић)
- **Народни музеј из Прокупља:** израђени су калупи и два одливка (копије) следећих предмета - *глава статуете* инв.бр. 874 дос.бр.06; *глава јелена* инв.бр. 1725 дос. бр. 07; *богиња на престолу*, инв.бр. 1938, дос.бр. 08; *девојка са дрвном фризуrom*, инв. бр. 1952, дос. бр. 09; *жртврник*, инв.бр. 262, дос. бр.10 (М. Стаменковић, М. Јовић)
- **Породица Миленовић:** конзервација и рестаурација олеографије непознатог аутора, рађене (штампане) вероватно крајем 19. или почетком 20. века. Пре почетка физичке заштите извршен је стручан конзерваторски преглед, дато је мишљење о начину физичке заштите и установљена цена рада на овој олеографији; радови су у току. (У. Исаковић). Радови на конзервацији украсног рама су окончани у планираном року (М. Васић)
- **Музеј Војводине, Нови Сад:** анализа и интерпретација 5 фрагмената текстила сачуваних на металним налазима из гроба са локалитета Стари виногради у Чуругу, и припрема рада о реконструкцији одела у планираној монографији (Ж. Темерински)
- **Археолошки институт, Београд:** анализа и конзервација 30 фрагмената коштане оплате са локалитета Давидовац и реконструкција налаза (Ж. Темерински)
- **Завод за заштиту споменика културе Ниш:** узорковање златних нити са локалитета Фабрика Venetton, ради анализе (Ж. Темерински)
- Преглед и процена стања најзначајнијих уметничких дела (125 слика) Народне банке Србије са предлогом одговарајућих конзерваторско рестаураторских третмана. Предлог и оквирна процена вредности евентуалних конзерваторско рестаураторских радова (Р. Пиљак)
- Преглед и процена стања 31 уметничког дела, ван списка Народне банке Србије са предлогом одговарајућих конзерваторско рестаураторских третмана. Предлог и оквирна процена вредности евентуалних конзерваторско рестаураторских радова (Р. Пиљак)

- Конзерваторско рестаураторски преглед и процена вредности конзерваторско рестаураторских радова на две слике из Збирке слика у власништву Републике Србије, Непознати мајстор *Историјска композиција (Етрурски краљ Порсена и римски војвода Муције Соцевол (Леворуки))*, инв. бр УЗ 377; Јевта Перић Београд, инв. бр. 601131;

3.2.2.4 Конзервација украсних рамова и дрвених носилаца

- **Конзервирани су украсни рамови** за слике изложене у Музеја Вука и Доситеја, инв. бр. слике НМ 1717; инв. бр. досијеа 7419, из Збирке Јоце Вујића, инв. бр. 1589; *Портрет трговца Стевана Тодоровића*; *Портрет Мине Караџић*; *Портрет младе жене из Задужбине Николе Спасића*; позлаћен украсни рам инв. бр. 5547 за изложбу *Уметност средњовековне Србије у Атини*; *Сопоћани Паје Јовановића*, инв. бр. 1113; *Портрет Р. Вукановића Бете Вукановић*, инв. бр. 2319; *Портрет свештеника Новака Радонића*; *Девојка под воћком Бете Вукановић*; *Руђер Бошковић Влаха Буковца*, инв. број 1090; *Вук Караџић*, Музеј Вука и Доситеја; *Нећак*, Влаха Буковца инв. број 1843; *Једрлица у Колиуру Андре Дерена*; *Кнез Милош Обреновић П. Ђурковића*; *Јелица*, инв. број 747 и *Женски портрет*, инв. број 1333; *Аутопортрет*, инв. број 1519 Влаха Буковца; *Женски портрет*", инв. број 1403, Константина Данила; *Св. Јован Богослов*, инв. број ЈВ 202, Теодора Крачуна.

- Разрамљене су, урамљене и освежење украсне лајсне за слике Влаха Буковца: *Дедал и Икар*, инв. број 940а, *Икаров пад* инв. број 949б

- У току су радови на рамовима - Влахо Буковац: *Госпођа Христић*, *Краљица Наталија*, инв. број 893; Министарство финансија - украсни рам олеографије; Влахо Буковац *Кокета*; инв. број 795; Влахо Буковац *Студија предела*; инв. број 1520 (М. Васић)

- **Конзервација дрвених носилаца на уметничким делима**

Збирка српског сликарства 18. и 19. века: консолидација и реконструкција дрвеног носиоца као и реконструкција недостајућег дела дуборерзног украсног интегеног дела дрвеног носиоца дела Теодор Крачун, *Св. Пророк Језекиљ* инв. бр. НМ 3097; дос. 7047. Слешљивање распуклог носиоца консолидација консолидационим косим пакнама дела Теодор Крачун, *С. Апостол Марко* инв. бр. 2047 дос. 7827, Конструкција оквира украсног рама са климатизујућим коморама уграђеним у полећину лајсни украсног рама у које је постављена дозирана количина АРТ-СОРБА као средства за одржавање влажности у простору рама и слике Влахо Буковац *Аутопортрет*, инв. бр. 1519, дос. 7592. Консолидација саћастим пакнама /панел метод/ пукотине доњег средњег дела носиоца и постављање импровизованих кушака од јеловог дрвета до уградње одговарајућег махагонијевог дрвета Паја Јовановић, *Оцаклија*, инв. бр. 121, дос. 7842.

3.2.3 Истраживања из области конзервације, порекла дела и аутентичности дела (истраживачка лабораторија)

- У оквиру рада на анализи оловних предмета и руда са територије Србије сакупљени су узорци оловних предмета са локалитета Виминацијум и Сирмијум, а достављени су и узорци олова са Царичног града; урађене су

анализе главних елемената и елемената у траговима; скенирајућем електронским микроскопом урађени су снимци згура нађених на тврђави Стојник и из гроба 235, Губеревац;

- Извршене су припреме за студију о анализи стакла са Космаја и још једне о растварању оловних руда;
- Анализирани су узорци са Космаја и припремљени за термолуминисцентна мерења;
- Обрађени су узорци за термолуминисценцију: снимање, израда попречних пресека, мерење на електронском микроскопу и сушење узорака
- Израђени су попречни пресеци, обављена снимања и анализа керамике са Диане и Чезаве;
- Обављено је узорковање са слика В. Буковца;
- Урађене су анализе изотопа олова, обављено мерење уранијума и торијума из узорака оловних предмета и руда; анализе се врше на Хемијском факултету (мр М. Марић Стојановић)
- За потребе рада на монографији *Средњовековна некропола на локалитету Висока Раван* у Брестовику, извршена физичко хемијска анализа налаза из гроба бр. 65 са поменутог локалитета. (С. Фидановски, М. Стојановић-Марић)

3.2.4 Конзерваторски преглед, израда путне документације, паковање експоната и примопредаја изложби и дела

- Конзерваторски су прегледана сва дела за изложбе музеја релизоване у Београду, Србији и иностранству и израђена путна документација, као и за све позајмице дела за изложбе у Србији и иностранству (одељак изложбена делатност и позајмице) укупно 238.

У прегледу дела и изради путне документације, као и паковању учествовали су сви сарадници Центра за конзервацију и рестаурацију.

- Збирка стране уметности: Преглед више слика на дрвету у депоу стране уметности у саставу мр. Иван Павић виши рестауратор-шеф Одељења, Јелена Дергенц, кустос, Мирослав Ранковић рестауратор, Момир Владисављевић, техничка служба (М. Ранковић)
- Преглед слике на дрвету из Збирке стране уметности *Холандски пејзаж* Јана ван Гојена у саставу мр. Софија Кајтез саветник сликар и Мирослав Ранковић рестауратор-вајар (М. Ранковић)
- Збирка средњовековне уметности: Преглед више икона и двери на дрвету са кустосом Збирке Александром Нитић (М. Ранковић)
- Извршен је преглед и израђена путна документација за експонате предвиђене за изложбу *Уметност средњовековне Србије* реализоване у Византијском музеју у Атини. (М. Јовић, М. Чоловић, М. Петелин, М. Стаменковић)
- Спаковани су експонати који су изложени на поставци *Косово и Метохија, задужбине и дарови: збирке народног музеја у Београду* (З. Павловић, М. Петелин и М. Чоловић)
- Извршен је преглед, израђена фото и путна документација за експонате предвиђене за изложбу *Константин велики и Милански едикт из 313 године, рађање*

хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије; између 18. и 21. јуна на локалитету Виминацујум експонати су спаковани и враћени у Народни музеј, где су припремљени за изложбу; 16 - 19 септембра извршена је примопредаја у Народном музеју у Нишу, а између 1. и 3. новембра извршена је примопредаја, паковање и организован повратак експоната у Народни музеј у Београду (М. Јовић, Н. Килибарда)

- У оквиру припрема изложбе *Завети и поруке Стефана Немање-девет векова* извршен је конзерваторски преглед нумизмата и оловних печата из Збирке византијског, српског и европског средњовековног новца (М. Јовић, М. Петелин)

- Паковању и припреме за транспорт експоната изложених у оквиру поставке *Централни Балкан између грчког и келтског света* (Н. Килибарда)

- Урађени прегледи затчеог стања, изведени конзерваторско рестаураторски радови, отворени конзерваторско рестаураторски досијеи и израђена путна документација на 17 икона из Збирке послевизантијске уметности (Збирка турског периода), ради излагања на изложби *Косово и Метохија задужбине и дарови. Збирке Народног музеја у Београду* (Р. Пиљак)

Урађени прегледи затченог стања, започети конзерваторско рестаураторски радови, отворени конзерваторско рестаураторски досијеи и започета путна документација на 38 икона из Збирке послевизантијске уметности, ради излагања на изложби *Уметност средњовековне Србије* у Атини 2013. године. На иконама је неопходно је наставити конзерваторско рестаураторске радове са израдом конзерваторско рестаураторске документације и припреме путне документације за евентуално излагање. (Р. Пиљак)

- Урађени прегледи затчеог стања, изведени конзерваторско рестаураторски радови, отворени конзерваторско рестаураторски досијеи и израђена путна документација на иконама из Збирке послевизантијске уметности ради излагања на изложби *Православни свет. Лик Христа у иконографији источне Европе*, Минск – Белорусија; непознати аутор (*Оплакивање Христа*) *Пијета са Светим Јосифом Ариматејским* инв.бр. Н.М: 2798 Конз. бр. НМ: 7570; непознати аутор, *Васкрсење Лазара*, инв. бр.: 1751 дос.7550; непознати аутор, *Богородица са Христом* инв. бр1787 дос. 7547; непознати аутор, *Успење Богородице* инв.бр 3494 дос. 7573; непознати аутор, *Преображење Христово* инв.бр. 5869 дос. 7233; непознати аутор, *Христос Пантократор - Сведржитељ* инв.бр. 5750 дос. 7133; непознати аутор, *Недремано око* инв.бр. 3492дос. 7548; непознати аутор, *Сви свети* инв.бр. 1754/1 дос. 7497/1; непознати аутор, *Преполовљење празника и Сви свети* инв.бр. 1754/2 дос. 7497/2; непознати аутор, *Христос на престолу* инв.бр 2189 дос. 7552; непознати аутор, *Света Тројица* инв.бр 1528 дос.7537; непознати аутор, *Рођење Христово* инв.бр2188 дос. 7551; непознати аутор, *Царске двери* инв.бр3485 дос. 7549; непознати аутор, *Света Тројица* инв.бр2187 дос. 7553 (Р. Пиљак, М. Анђелић)

- Конзерваторско рестаураторски преглед, припрема, паковање и извештај о прегледу дела девет копија фресака за изложбу *Уметност средњовековне Србије* у Византијском музеју у Атини. Израда путне документације за изложбу, преглед експоната по повратку са изложбе и извештај *Симеон Немања*, Инв. бр. 1330, конз. бр. НМ: 7154; *Краљ Стефан Урош II*

Милутин, Инв. бр. 1382, конз. бр. НМ: 7227; Краљица Симонида, Инв. бр. 1057, Конз. бр. НМ: 7348; Ктиторска композиција, Симеон, Симон, Радослав и Ана, Инв. бр. 279, Конз. бр. НМ: 7187; Парабола о мудрим и лудим девицама, Инв. бр. 1181, Конз. бр. НМ:7166; Рођење Богородице, Инв. бр. 1253, Конз. бр. НМ: 7159; Свети Сава и Симеон, Инв. бр. 852, Конз. бр. НМ: 7223; Ваведење Богородице, инв. бр. 1252, Конз. бр. НМ: 7226; (Р. Пиљак)

- Урађени прегледи затчеог стања, изведени конзерваторско рестаураторски радови, отворени конзерваторско рестаураторски досијеи за три иконе из Збирке послевизантијске уметности (Збирка турског периода), ради излагања на изложби *Завети и поруке. Стефан Немања – девет векова*. Сликара Радул, *Деизис са св. Савом, св. Симеоном Немањом и српским светитељима*, инв. бр. 4029 дос 7235; непознати аутор *Св. Сава и Немања* Инв. бр. 5405а дос. 7575; Лонгин *Св. Сава и Св. Симеон* Инв. бр. 2050 дос. 6435 (Р. Пиљак)

- Извештај о конзерваторско рестаураторском прегледу седам копија фресака из Збирке Галерије фресака које су биле излагане на изложби *Србија земља фресака* у Фиренци, Риму и Витербу (Р. Пиљак)

- Преглед сакофага – констатовање затченог стања и фотодокументовање за потребе реализације изложбе *Константин Велики и Милански едикт (313.) Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије*, у Народном музеју у Београду (Р. Пиљак)

- Конзерваторски преглед фреске из осликане римске гробнице откривене у околина Сремске Митровице, Инвентарски број: МС А 1385, Конзерваторски досије број: НМВ 7609 (Р. Пиљак)

- За потребе реализације изложбе *Уметност средњовековне Србије*, предвиђену да се одржи у Византијском музеју у Атини, уређен је конзерваторски преглед стања 4 дела из Збирке средњовековне уметности – 2 иконе и 2 двостране иконе, мање конзерваторске интервенције и путна документација. Двојна икона *Благовести и Сусрет Јоакима и Ане*, инв. бр. 5574, дос бр. 7577, двојна икона *Богородица Одигитрија и Благовести, Богородица Перивлепта*, инв.бр. 2316, дос. бр. 7579, икона *Крштење Христово*, инв.бр. 4348, дос. бр. 7580, *Андреашке двери*, инв. бр. 5445, дос.бр. 7581(А. Павловић и С. Лазић)

- Конзерваторско рестаураторски преглед дела из Галерије фреска ради излагања на изложби *Завети и поруке. Стефан Немања – девет векова: Замонашење Стефана Немање*, Инв. бр. 567, Конз. бр: 7188; *Свети Сава и Симеон Немања*, Инв. бр. 852, Конз. бр:7223; *Рођење Богородичино*, Инв. бр. 1253, Конз. бр: 7159; *Ваведење Богородичино*, Инв. бр. 1252, конз.бр: 7226, *Краљ Стефан Урош II Милутин*, Инв. бр. 1382, Конз. бр: 7227; *Цар Стефан Урош II Душан*, Инв. бр. 1350, Конз. бр: 7229, *Лоза Немањића*, Инв. бр. 811, Конз. бр: 7494/1/2/3 (Р. Пиљак)

- Преглед стања дела Клода Монеа *Руанска катедрала*, истр. 393, дос. бр. 7146 из Збирке стране уметности, израда путне документације, пратња у транспорту и примопредаја (И. Павић, С. Кајтез, А. Павловић и Н. Килибарда)

- Преглед стања дела Константина Данила, предвиђених за изложбу у Вршцу из Збирке српског сликарства 18. и 19. века (А. Павловић и мр И. Павић)

- Преглед и примопредаја дела Паје Јовановића из збирке Народног музеја у Београду која су дата на позајмицу Народном музеју у Крушевцу ради излагања на изложби *Слике Балкана: Оцаклија*, инв. бр. 31-121; *Мачевање*, инв. бр.

31-2325; *Жена у оријенталној ношњи*, инв. бр. 31-124; *Арнаути са чибуком*, инв. бр. 31-428; *Скица за "Двобој"*, инв. бр. 31-1400; *Манастир Сопоћани*, инв. бр. 31-113; *Милош, Марко и вила*, инв. бр. 31-583; *Св. Стефан Дечански*, инв. бр. 31-2516; *Скица за композицију „Раде неимар предаје модел Манасије“*, инв. бр. 31-427; *Арнаути*, инв. гр. 461; *Арнаути на овну*, инв. гр. 574; *Храм св. Јована Претече*, инв. гр. 461; *Игра трик-трак*, инв. гр. 288; *Фигура Карађорђа*, инв. гр. 288; *Илустрација народне песме*, инв. гр. 589; *Илустрација народне песме*, инв. гр. 591; *Аутопортрет*, инв. гр. 285 (Д. Васиљевић)

- Извршен је конзерваторски преглед осам дела Паје Јовановића, урађена је комплетна путна документација *Арнаути*, Инв. гр. 461; *Арнаути на овну*, Инв. гр. 574; *Храм Св. Јована Претече код Сереза*, Инв. гр. 1124; *Игра трик-трак*, Инв. гр. 288; *Фигура Карађорђа*, Инв. гр. 1479; *Илустрација народне песме (1)*, Инв. гр. 591; *Илустрација народне песме (2)*, Инв. гр. 589; *Аутопортрет*, Инв. гр. 285. (У. Исаковић)

- Припрема путне документације за изложбу *Слике Балкана* у Музеју града Новог Сада; примопредаја и пратња транспорта четири дела из Збирке југословенског сликарства (Умјетнички павиљон Загреб, изложба *Прашка четворица* (К. Хорјак)

- Учешће у раду стручне комисије Министарства културе РС поводом позајмице двадесет слика из збирке Уметничке галерије „Надежда Петровић“ у Чачку (К. Хорјак)

- Преглед и повратак у Музеј дела из Збирке југословенског сликарства која су се налазила на дугорочној позајмици у просторијама Привредне банке.

- Преглед и израда путне документације за позајмицу четири дела из Збирке Југословенског сликарства Модерној галерији у Загребу (К. Хорјак)

- Преглед Епитрахиља (инв. бр. 4268, Археолошка збирка пуног средњег века) и пратећи послови везани за позајмицу текстила за изложбу "*The Council of Constance: A Medieval World Event, 1414-1418*" у Констанцу 2014. године (Ж. Темерински)

- Преглед, израда путне документације и надгледање паковања слика које се позајмљују за изложбу *Henri Matisse and the Fauves*, у Албертини, Беч: Анре Дерен, *Једрилице из Колуара*, инв. бр. и. стр. 268, дос. бр. 7598, Збирка стране уметности. Морис де Вламенк, *Мртва природа са рибама*, инв. бр. и. стр. 263, Збирка стране уметности (С. Кајтез)

- Преглед и израда путне документације за слику која се позајмљује за изложбу *Антички мотиви у умјетности*, Кловићеви двори, Загреб, Влахо Буковац, *Икаров пад* (II део диптиха), 1898, инв. бр. 940б, дос. бр. 7604, Збирка српског сликарства 18. и 19. Века. (С. Кајтез)

- Преглед стања дела 2 слике из Збирке стране уметности предвиђених за позајмицу (Дизелдорф) 2014 год. П. Пикасо, *Глава жене*, истр. бр. 248 и А. Матис, *Букве*, истр. бр. 414 (С. Лазић)

- Контрола стања дела и примопредаја слика Јована Бијелића

- Извештај о конзерваторско реставраторском прегледу седам копија фресака из Збирке Галерије фресака које су биле излагане на изложби *Србија земља фресака* у Фиренци, базилика Санта Кроче у Риму, базилика Свети апостоли Јаков и Филип; у Витербу, црква Санта Марија Дела Салуте:

Мироснице на Гробу Христовом, Инвентарски број: 1274, Конзерваторски број: 7224; *Богородица из Благовести*, Инвентарски број: 1287, Конзерваторски број: 7163, *Пастури из Рођења Христовог*, Инвентарски број: 1352, Конзерваторски број: 7155, *Купање Христа из Рођења Христовог*, Инвентарски број: 1236, Конзерваторски број: 7225, *Смрт краљице Ане Дандоло, мајке Уроша I*, Инвентарски број: 27_66, конзерваторски број: 7300, *Краљ Стефан Урош I и Милутин*, Инвентарски број: 1347, Конзерваторски број: 7157, *Симонида*, Инвентарски број: 1348, Конзерваторски број: 7158 (Р. Пиљак)

- Урађени прегледи затчеог стања, изведени конзерваторско рестаураторски радови, отворени конзерваторско рестаураторски досијеи и израђена путна документација на иконама из Збирке послевизантијске уметности (Збирка турског периода), за потребе излагања на изложби *Косово и Метохија задужбине и дарови. Збирке Народног музеја у Београду*. Након затварања изложбе неопходно је наставити конзерваторско рестаураторске радове на иконама: Непознати мајстор *Неверовање Томино и непозната композиција*- двојна икона, инв. бр: 1755 /1, Конз. бр.7498/1; непознати мајстор, *Неверовање Томино и непозната композиција* - двојна икона, Инв. бр: 1755 /2, Конз. бр.7498/2; Непознати мајстор *Св. Петка, Св. Недеља и Васељенски сабор*- двојна икона, Инв. бр: 1753/1, Конз. бр. 7496/1; Непознати мајстор *Св. Петка, Св. Недеља и Васељенски сабор* - двојна икона, Инв. бр: 1753/2; Конз. бр. 7496/2; непознати мајстор, *Свети Ђорђе на коњу*, Инв. бр: 5872, Конз. бр. 7501; непознати мајстор, *Свети Стефан Дечански*, Инв. бр: 5873, Конз. бр. 7502; непознати мајстор, *Богородица*, Инв. бр: 5874, Конз. бр. 7503; непознати мајстор, *Свети Петар и Павле*, Инв. бр: 5875, Конз. бр. 7504; *Свети Стефан Дечански*, Инв. бр: 5876, Конз. бр. 7505; непознати мајстор, *Богородица са Христом*, Инв. бр: 5877, Конз. бр. 7506; непознати мајстор *Света Тројица*, Инв. бр: 5878, Конз. бр. 7507; мајстор *Богородица са Христом*, Инв. бр: 5879, Конз. бр. 7508; *Пророк Јеремија*“, Инв. бр:1716, Конз. бр. 7510;

- Урађени прегледи затчеог стања, започети конзерваторско рестаураторски радови, отворени конзерваторско рестаураторски досијеи и започета путна документација на иконама из Збирке послевизантијске уметности (Збирка турског периода), ради излагања на изложби *Уметност средњовековне Србије у Атини 2013. године*. Како је концепција изложбе промењена прекинути су конзерваторско рестаураторски радови и иконе су враћене у депо Збирке послевизантијске уметности. На иконама је неопходно је наставити конзерваторско рестаураторске радове са израдом конзерваторско рестаураторске документације и припреме путне документације за евентуално излагање. *Списак прегледаних икона из Збирке послевизантијске уметности*: Непознати мајстор (италокритска), *Св. Тројица*, Инвентарски број: 1528, Конзерваторски досије број: 7537; Непознати мајстор, *Богородица Умиљенија*, Инвентарски број: 1524, Конзерваторски досије број: 7572; Непознати мајстор, *Св. Јован Пустуњак*, Инвентарски број: 1527, Конзерваторски досије број: 7571; Непознати мајстор, *Богородица са Христом, централни део триптиха*, Инвентарски број: 1547, Конзерваторски досије број: 7542; Непознати мајстор, *Пророк Данило*, Инвентарски број: 1746, Конзерваторски досије број: 7533; Непознати мајстор, *Богородица са Христом, централни део триптиха*,

Инвентарски број: 1763, Конзерваторски досије број: 7546; Непознати мајстор, *Бгородица са Христом*, Инвентарски број: 2083, конзерваторски досије број: 7531; Непознати мајстор, *Богородица са Христом и апостолима*, Инвентарски број: 2186, Конзерваторски досије број: 7536; Непознати мајстор (Дубровник), *Богородица са Христом*, Инвентарски број: 2483, Конзерваторски досије број: 7541; Непознати мајстор *Богородица Одигитрија*, Инвентарски број: 2678, Конзерваторски досије број: 7541; Непознати мајстор, *Рођење и Миловање Богородице*, Инвентарски број: 2679, Конзерваторски досије број: 7544; Непознати мајстор *Богородица са оковом*, Инвентарски број: 3216, Конзерваторски досије број: 7540; Непознати мајстор *Јеванђелист*, Инвентарски број: 3291, Конзерваторски досије број: 7499; Непознати мајстор, *Богородица са Христом*, Инвентарски број: 3521; Непознати мајстор (Модрича) *Св. Антоније са сценама из житија*, Инвентарски број: 4096, конзерваторски досије број: 7534; Непознати мајстор (Охрид), *Благовести*, двери, Инвентарски број: 4232, конзерваторски досије број: 7530; Непознати мајстор (Рашка - Санџак), *Богородица Млекопитателница*, инвентарски број: 5412, конзерваторски досије број: 7545; Непознати мајстор *Арханђел Михаило*, Инвентарски број: 5708, Конзерваторски досије број: 7565; Непознати мајстор, *Св. Димитрије Мироточиви на престолу*, Инвентарски број: 5721, Конзерваторски досије број: 7539; Непознати мајстор *Богородица са Христом "della Consolatione"*, инвентарски број: 5751, конзерваторски досије број: 7543; Непознати мајстор *Богородица са Христом*, Инвентарски број: 5790, Конзерваторски досије број: 7535; Непознати мајстор *Свети Никола*, Инвентарски број: 5870, Конзерваторски досије број: 7566; непознати мајстор *Света Тројица*, Инвентарски број: 2187, Конзерваторски досије број: 7567; *Св. Стефан Дечански са анђелом и св. Николом*, инвентарски број: 1778, конзерваторски досије број: 7568; Непознати мајстор *Јован Крститељ*, инвентарски број: 3190, конзерваторски досије број: 7569; Непознати мајстор *Свети Никола*, конз. бр. НМБ: 7453; Непознати мајстор *Деизис триптих*, инв. бр. НМБ: 602, Конз. бр. НМБ: 7454; Непознати мајстор, *40 севастијски мученика*, Инв. бр. НМБ: 900, Конз. бр. НМБ: 7455; Непознати мајстор, *Крст из свете земље - детаљ*, Инв. бр. НМБ: 1713, Конз. бр. НМБ: 7456; Непознати мајстор *Христос*, Инв. бр. НМБ: 1821, Конз. бр. НМБ: 7457; Непознати мајстор, *Свети Никола са житијем*, Инв. бр. НМБ: 1944, Конз. бр. НМБ: 7458; непознати мајстор *Свети Ђорђе са житијем*, Инв. бр. НМБ: 1979, конз. бр. НМБ: 7459; Непознати мајстор, *Централни део Деизисног чина - Јеванђелист Матеј*, Инв. бр. НМБ: 593, Конз. бр. НМБ: 7460/1; Непознати мајстор, *Централни део Деизисног чина - Апостол Петар*, Инв. бр. НМБ: 1808, Конз. бр. НМБ: 7460/2; Непознати мајстор, *Централни део Деизисног чина - Богородица*, Инв. бр. НМБ: 1758, Конз. бр. НМБ: 7460/3; Непознати мајстор, *Централни део Деизисног чина - Свети Јован Претеча*, Инв. бр. НМБ: 1759, Конз. бр. НМБ: 7460/5; Непознати мајстор, *Централни део Деизисног чина - Христ*, Инв. бр. НМБ: 594, Конз. бр. НМБ: 7460/4; непознати мајстор, *Централни део Деизисног чина - Свети Јован*, Инв. бр. НМБ: 592, Конз. бр. НМБ: 7460/6; Непознати мајстор, *Скидање са крста („Оплакивање“)* двојна икона, Инв. бр. НМБ: 4103/1, Конз. бр. НМБ: 7423/1; Непознати мајстор, *Оплакивање („Скидање са крста“)*, двојна икона, Инв. бр. НМБ: 4103/1, Конз. бр. НМБ: 7423/2; непознати мајстор, *Вероникин рубац и запис Божицара Вуковића*, Инв. бр. НМБ: 5871, Конз. бр. НМБ: 7538 (Р. Пиљак)

3.2.5 Едукација стручњака у области превентивне и куративне конзервације

- Боравак у Народном музејау Црне Горе у периоду од 28.03 - 08.04 и едукација на тему *Савремене методе конзервације слика*.
- Обављена је преписка у вези учешћа на курсу *Microbiology for non-Biologists*, планираном за август 2013. године на Малти, а који је због непостојања споразума са ЕУ померен за следећу годину (Ж. Темерински)

3.3. ИЗЛОЖБЕНА ДЕЛАТНОСТ

3.3.1 Реализоване изложбе

Народни музеј је у току 2011. године реализовао своје изложбе: у атријуму Народног музеја 7, у Галерији фресака 2, у Музеју Вука и Доситеја 1, у другим музејима и установама културе у Београду 4, у другим музејима и установама културе у Србији 9, као и 3 изложби у иностранству, укупно **26 изложбе**.

У Народном музеју (7):

01. ИЗЛОЖБА ПАЈА ЈОВАНОВИЋ, ИЗБОР СЛИКА ИЗ ЗБИРКЕ НАРОДНОГ МУЗЕЈА

Време одржавања: од 01. новембра 2012. до 10. март 2013. године

Место одржавања: атријум Народног музеја

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: П. Петровић

Садржај изложбе: изложба организована поводом објављивања *Системског каталога дела Паје Јовановића*, аутора Петра Петровића. Обухвата 15 познатих и излаганих дела Паје Јовановића из Збирке српског сликарства 18. и 19. века, као и дело које је Народни музеј добио на поклон, а које до сада није било представљено јавности – *Портрет Софије Циклај*, 1943, инв. 31-4371. Изложба *Паја Јовановић – избор слика из збирке Народног музеја у Београду* реализована је свечано отворена 01. новембра у 20 часова. Присутне је поздравила мр Бојана Борић Брешковић, о каталогу су говорили проф. де Миодраг Јовановић, Никола Кусовац, Драгојла Живанов и Петар Петровић док је изложбу отворио Братислав Петковић министар културе и информисања у Влади РС.

Аутор изложбе: П. Петровић

Конзерваторски преглед дела: С. Лазић, А. Павловић

Превентивна заштита: Н. Килибарда

Техничка реализација: Г. Богојевић, М. Владисављевић

Едукативни програми: Током трајања изложбе, организована су свакодневна дежурства кустоса Одељења за едукацију и сарадника Клуба сарадника Народног музеја, чијим распоредом координира М. Пејовић. Стручна вођења кроз изложбу реализована су уторком и суботом. Организована су и стручна вођења најављених школских група којима координирају кустоси Одељења за едукацију (М. Пејовић, Е. Гавриловић). Током трајања изложбу је обишло 33 школске групе.

Програми за публику: *Понекад у шест* – мини манифестација реализована као пропратни садржај изложбе: пројекција филма *Дуго путовање* (РТС, 2009) редитеља Веска Бутрића (15. 11); ауторско вођење, Петар Петровић (22. 11); *Кроз бојене слојеве, Прича из конзерваторског атељеа*, мр Софија Кајтез, Одељење за рестаурацију и конзервацију (29.11); *Све боје Паје Јовановића*, мр Милица Стојановић, Одељење за рестаурацију и конзервацију (06. 12); *Представљање портрета Софије Циклај*, Петар Петровић, Софија Кајтез, Милица Стојановић (13. 12); Пројекција првог филма о Паји Јовановићу, (1956) редитеља Предрага Делибашића (22. 12). Координатор: М. Пејовић. Сарадници: мр Е. Гавриловић. Односи са јавношћу: Г. Грабеж

Дечји клуб Народног музеја: 01. 12. - *Породични дан*, програм за породице са децом до 8 година; 08. 12. - *Потрагом до слике*, програм за децу од 8 до 12 година. Координатор: И. Јанковић. Сарадник: Е. Гавриловић, М. Пејовић, сараднице КСНМ.

Тин клуб Народног музеја: 24. 11. - *Било једном не тако давно*, едукативна радионица за младе од 12 до 15 година (М. Пејовић, сарадници КСНМ), 24. 11. - *Некад и сад*, едукативна радионица за младе од 15 до 18 година. (М. Пејовић, сарадници КСНМ). Укупан број посетилаца пратећих програма изложбе: 2148

02. СРПСКА СКУЛПТУРА ОД 1882. ДО 1941.

Место одржавања: атријум Народног музеја у Београду

Време одржавања: од 20. марта до 21. априла 2013. године

Носилац пројекта: Вера Грујић

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Вера Грујић

Дизајн поставке: Ристо Мићић, Горан Богојевић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Ристо Мићић

Техничка реализација изложбе: Горан Богојевић, Момир Владисављевић, Миодраг Миљуш, Никола Килибарда

Техничка припрема позивница и едукативног материјала: Ликовно-графичко решење каталога и позивнице: Слободан Трипковић

Публикације: деплијан *Српска скулптура од 1882. до 1941.*

Садржај изложбе: Развојни ток новије српске скулптуре од појаве првих вајара до почетка Другог светског рата. Сећање на изложбе одржане 1963. и 1972, прве манифестације на којима је публика на једном месту могла да види најзначајнија дела српске скулптуре, на њиховог аутора, др Миодрага Коларића, као и на кључну улогу Народног музеја у њиховој презентацији. Било је изложено 45 радова.

Отварање изложбе: На свечаном отварању су говорили мр Бојана Борић Брешковић и академик Светомир Арсић Басара

Координатор пратећих програма: Одељење за едукацију и рад са публиком

Едукативни програми: стручна вођења и ауторско вођење: Марина Пејовић, Симона Огњановић, Јелена Војводић

Стручна вођења: Симона Огњановић, Марина Пејовић

Ауторско вођење, Вера Грујић, музејски саветник.

Координација школских група и рада волонтера: Марина Пејовић

Укупан број посетилаца пратећих програма изложбе: 53 (стручна вођења: 20, ауторска вођења: 30, волонтери: 3)

03. NOBODY IS PERFECT. КАРИКАТУРА У ДЕЛИМА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ УМЕТНИКА ИЗ ЗБИРКЕ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ

Место одржавања: Народни музеј у Београду

Време одржавања: од 10. маја до 24. јуна 2013.

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: Гордана Станишић

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Гордана Станишић

Рецензенти каталога: проф. др Лидија Мереник, проф. др Миланка Тодић

Дизајн поставке: Гордана Станишић

Сарадници на изложби - кустоси: Евгенија Блануша, Симона Огњановић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације:
конзервација: Зоран Пекић

Техничка служба: Миодраг Миљуш, Момир Владисављевић

Техничка припрема позивница и едукативног материјала: Ирена Степанчић

Каталог изложбе: *Nobody is perfect. Карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београду*

Садржај изложбе: *Nobody is perfect. Карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београду* представила је историјат и развој југословенске карикатуре у првој половини 20. века, све стилске, тематске и идејне различитости (портретна, политичка, жанр) у цртежима и графикама најпознатијих стваралаца који су се бавили уметничком и новинском (илустративном) карикатуром. На изложби су била представљена 123 рада.

Отварање изложбе: На отварању изложбе, 10. мај 2013, говорили: мр Бојана Борић-Брешковић (директорка Народног музеја у Београду), Братислав Петковић, министар културе и информисања Републике Србије, проф. др Ратко Божовић

Координатор пратећих програма: Елиана Гавриловић

Координатор стручних вођења Марина Пејовић, координаторке *Понекад у шест Симона Огњеновић и Марина Пејовић*, радионица Дечјег и Тин клуба Елиана Гавриловић и Марина Пејовић.

Стручна вођења: 10 вођења (11, 14, 25. мај; 6, 8, 11, 13, 15, 18 и 22. јуни)

Ауторска вођења: Гордана Станишић посетиоце је водила 20. јуна 2013

Дечји и Тин клуб Народног музеја: 8. јуни

Посебне активности: за потребе реализације манифестац Ноћ музеја (аудио водичи и штампање мотива карикатура на разне артикле – Ј. Војводић, Е. Бланиша, Г. Станишић, М. Пејовић); радионица за студенте са уметником карикатуристом Николом Драгашем (Ј. Војводић);

Предавање *Теорија смеха кроз историју*, (30. мај 2013) предавач др Игор Перишић, научни сарадник Института за књижевност и уметност у Београду. Предавање је указало на различите аспекте друштвеног реаговања кроз смех и комиксу од античких времена до 20. века.

Предавање: *Балканске теме у немачкој карикатури у првом светском рату: у служби ратне пропаганде*, (6. јуни 2013) др Милан Ристовић, историчар и редовни професор на Филозофском факултету у Београду.

Предавање је упутило у процесе не само учврштивања, него и радикализације већ постојећих негативних стереотипа о Балкану и Балканцима у немачким сатиричним часописима током Првог светског рата.

Радионица *Није лако бити карикатуриста*, илустратор и карикатуриста Никола Драгаш. Током радионице посетиоци Народног музеја су уз помоћ смерница и сугестија уметника и сами опробали у улози карикатуристе дајући свој лични, сликовити, осврт на актуелна питања и теме које их инспиришу. Најуспешнији радови наших посетилаца били су изложени у атријуму Народног музеја.

Дечји клуб: Радионица *Нико није савршен*, реализација Иван Кручичан, Елиана Гавриловић, Марина Пејовић и чланови Клуба сарадника Народног музеја.

Деца од 7 до 12 година су се на непосредан начин упознала са развојем карикатуре, темама које су инспирисале наше уметнике, познатим и мање познатим личностима Београда 20. века. Малишани су били инспирисани да сагледају себе и покушали су да, у духу карикатуре, представе своје врлине и мане.

Тин клуб: реализација Марина Пејовић и Иван Кручичан.

Радионица *Nobody is perfect*, тинејџерима од 12 до 15 година је на комуникативан и пријемчив начин уз помоћ изложених карикатура говорила о историјским догађајима и личностима из 20. века. Кроз карикатуру тинејџери су, као и карикатуристи, имали могућност да пошаљу поруку свом окружењу скрећући пажњу на карактеристике које сами окарактеришу као негативне.

Радови деце и младих били су изложени у атријуму Народног музеја од 12. до 23. јуна.

Укупан број посетилаца пратећих програма изложбе: 238 (стручна вођења: око 100, ауторска вођења: 6, волонтери: 7, Дечји и Тин клуб Народног музеја: 60, посебне активности: 65)

04. КОНСТАНТИН ВЕЛИКИ И МИЛАНСКИ ЕДИКТ 313. РАЂАЊЕ ХРИШЋАНСТВА У РИМСКИМ ПРОВИНЦИЈАМА НА ТЛУ СРБИЈЕ

Место одржавања: атријум Народног музеја у Београду

Време одржавања: од 02. јула до 8. септембра 2013. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: Бојана Борић Брешковић

Координатор пројекта: Деана Ратковић

Партнери: Министарство унутрашњих послова РС – Жанармерија, Саобраћајна полиција, Организациони одбор за обележавање 1700 година од доношења Миланског едикта

Музеји од којих су позајмљени предмети: Музеј Војводине, Музеј Срема, Музеј града Београда, Историјски музеј Србије, Музеј у Смедереву, Народни музеј у Пожаревцу, Народни музеј у Нишу, Музеј Крајине, Неготин, Народни музеј у Зајечару и приватни власник.

Аутори изложбе: др Ивана Поповић, научни саветник Археолошки институт Београд, Бојана Борић Брешковић, Деана Ратковић, Народни музеј у Београду

Каталог изложбе: *Константин велики и Милански едикт (313). Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије* (уредници Ивана Поповић и Бојана Борић Брешковић), серија *Археолошке монографије* бр. 22, Београд 2013

Аутори студијског текста у каталогу: Снежана Ферјанчић, Јелена Кондић, Милоје Васић, Стефан Поп Лазић, Ивана Поповић, Гордана Јеремић, Деана Ратковић, Татјана Цвјетићанин, Бојана Борић Брешковић, Гордана Милошевић
Аутори каталогских јединица: Бојана Борић Брешковић, Веселинка Нинковић, Ивана Поповић, Јелена Кондић, Деана Ратковић, Татјана Цвјетићанин

Едукативна публикација за децу: *Мали велики Константин*, аутори Елијана Гавриловић и Јасминка Петровић

Сарадници на изложби - кустоси: Ненад Радојчић, Веселинка Нинковић, Александар Бандовић, Јован Митровић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Зоран Павловић конзерватор саветник, Мина Јовић, Никола Килибарда, Марко Стаменковић, Снежана Топић, Милан Чоловић, Мирослав Петелин, конзерватори Народног музеја у Београду

Техничка реализација изложбе: Горан Богојевић, Миодраг Миљуш, Момир Владисављевић, Милан Димитријевић

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: Мирослав Живковић

Дизајн поставке: Звонко Петковић

Графички дизајн поставке: Данијела Парацки

Фотографисање предмета за каталог изложбе: Небојша Борић

Садржај изложбе: У складу са државним програмом обележавања 1700 година од доношења Миланског едикта, Народног музеја у Београду је у атријуму Народног музеја у Београду припремио изложбу на којој су приказана и представљена најважнија питања државе, религије, уметности, културе, римске војске и свакодневног живота у провинцијама Римског царства на тлу данашње републике Србије. Посебне целине посвећене су темама о паганима и хришћанима, преображају иконографије, о јавној и приватној побожности, о божанском цару и представама царске моћи, о луксузу и свакодневном, а целином о ширењу хришћанства досежемо до Константиновог наслеђа.

Експонати на изложби потичу са различитих локалитета у Србији, међу којима су најзначајнији они откривени у оквиру резиденцијалних комплекса у Сирмијуму (данашња Сремска Митровица), Наису (данашњи Ниш) и Медијани код Ниша. Поред ових градско-резиденцијалних центара у овом периоду настали су и палатијални комплекси у Гамзиграду (Фелих Ромулиана код Зајечара) и Шаркамену код Неготина, који су поред утврђених палата садржавали и меморијалне споменике у оквиру којих се обављао процес дивинизације царева и чланова њихових породица.

Сведено колекција која је приказана на изложби *Константин Велики и Милански едикт 313. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије* обухвата и дела од изузетног значаја која припадају светској културној баштини. На овај начин колекција која ће бити приказана на изложби Народног музеја у Београду уклапа се у породицу великих музејских колекција које се чувају у најпознатијим светским музејима.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су: в. д. директора Бојана Борић Брешковић, Ивана Поповић и Братислав Петковић, министар културе Републике Србије

Стручна вођења: 22. 08. стручно вођење - Александар Бандовић

Ауторска вођења: 04. 07. ауторско вођење - Ивана Поповић; 18. 07. ауторско вођење - Деана Ратковић; 05. 09. ауторско вођење Иване Поповић

Дечји и Тин клуб Народног музеја: координација и реализација Елиана Гавриловић, Иван Кручичан, Марина Пејовић и чланови Клуба сарадника.

Сви програми Дечјег клуба реализовани су суботом у 13 часова. На свим радионицама учествовало је око 50 деце, у пратњи одраслих за које је током трајања програма организовано посебно стручно вођење. За све дечје радионице је владало велико интересовање и сходно капацитетима нисмо могли да примимо више од 50 деце; 20. 07. радионица Чаролије прошлости; 03.

08. радионица Коцка до коцке... мозаик, 17. 08. радионица Мали предмети за велике уметнике, 31. 08. радионица Чаролије прошлости.

Посебне активности: 25. 07. представљање публикација Мали Велики Константин и Чаролије римске историје, 01. 08. предавање Мирјане Глумац - *Римско сребро Космаја*, 08. 08. - предавање др Татјане Цвијетићанин - *Свакодневни живот у касноантичко доба*, 29. 08. предавање др Гордане Милошевић *Архитектура резиденцијалног комплекса на Медијани*, 15. 08. радионица *Мозаик*, 08. 09. штампање одабраних мотива изложбе на одевним предметима у техници сито штампе (координација и реализација Јелена Војводић, Лидија Хам, Марина Пејовић и чланови Клуба сарадника. Технику штампе извела је уметница Бојана Петковић). У пратећим програмима је учествовало око 1101 посетилаца, а изложбу је видело више од 9500 посетилаца.

Координатори пратећих програма: Елиана Гавриловић и Марина Пејовић

Едукативни програми: Стручна вођења, координатор Марина Пејовић, *Понекад у седам*, предавања и радионице за одрасле, координатор Марина Пејовић
Дечји клуб координација Елиана Гавриловић, Иван Кручичан и Марина Пејовић

Координација школских група и рада волонтера: Марина Пејовић и Елиана Гавриловић.

Понекад у седам: 04. јул - ауторско стручно вођење др Ивана Поповић, *Константин Велики и Милански едикт*; 11. јул - радионица о античкој скулптури коју је водила вајарка Мина Јовић - у атријум Народног музеја у Београду била је реализован радионица током које су заинтересовани и унапред пријављени посетиоци имали могућност да у глинамолу извајају скулптуру Венере која се чува у Збирци римског царског периода, на основу копије која је рађена за изложбу *У додиту са антиком*; 18. јул - ауторско стручно вођење мр Деана Ратковић; 25. јул - представљање публикација *Мали Велики Константин и Чаролије римске историје* - публикацију *Мали Велики Константин* представиле су ауторке Јасминка Петровић и мр Елиана Гавриловић и рецензент др Ивана Поповић. Друга публикација *Чаролије римске историје* нашим посетиоцима је представио аутор Драган Јацановић, Музеј у Пожаревцу и рецензент др Милорад Стојић; 01. август - предавање вишег кустоса Мирјане Глумац, *Римско сребро Космаја* - на предвању је било речи о изузетном значају рудника на Космају и Руднику говорила је Мирјана Глумац која је током предавања говорила о битности који су они имали за развој римске економије; 08. август - предавање др Татјана Цвијетићанин, *Свакодневни живот у касноантичко доба* - на територији данашње Србије пронађени су предмети који сведоче о различитости јавног и приватног, о њиховој слојевитости и тајним и јавним значењима свакодневног живота на овом подручју; 15. август - радионица *Мозаик* - са жељом да пренесемо делиће атмосфере, у атријуму Народног музеја била је реализована радионица током које су се посетиоци, уз стручну помоћ студената Факултета примењене уметности, опробали у изради мозаика; 22. август - стручно вођење кроз поставку, Александар Бандовић; 29. август - предавање др Гордана Милошевић, *Архитектура резиденцијалног комплекса на Медијани* - др Гордана Милошевић је представила импозантна архитектонска и грађевинска остварења настала у периоду од 2. до 6. века на територији данашње Србије, са посебним освртом на архитектуру

резиденцијалног комплекса и царску идеологију архитектуре Наиса и Медијане; 05. септембар - стручно вођење др Ивана Поповић, Константин Велики и Милански едикт

Дечји клуб:

20. јула - Дечји клуб *Чаролије прошлости*, координација и реализација Елиана Гавриловић и Марина Пејовић, Иван Кручичан.

Током радионице учесници су открили на који начин су изузетне личности и актуелне прилике утицале на животе занатлија, трговаца, царева, војника, ветерана и свих других становника Балкана. Заједно са члановима Клуба сарадника Народног музеја и колегама из Одељења за едукацију деца су играјући учила о античној епохи, рисмким царевима и толеранцији. Учествовало око 50 деце, плус пратња.

03. август - Дечји клуб, *Коцка до коцке... мозаик*, координација реализација Марина Пејовић и Иван Кручичан.

Радионица намењена деци од шест до дванаест година. Савременим ликовним материјалом, деца су израдила мозаике по угледу на мозаике који су украшавали царске виле и резиденције античког Сирмијума, Ромулијане и Медијане.

17. август - Дечји клуб *Мали предмети за велике уметнике*, координација и реализација Мина Јовић, Марко Стаменковић, Елиана Гавриловић, Иван Кручичан, Гордана Грабеж и Марина Пејовић.

Током радионице деца су имала прилику да техником утискивања у калуп, направе од глине реплике камеја из периода Константинове владавине. Реализацији изложбе су помогли чланови КСНМ-а.

31. август - Дечји клуб радионица *Чаролије прошлости*

Заједно са члановима Клуба сарадника Народног музеја и колегама из Одељења за едукацију деца су играјући учила о античној епохи, рисмким царевима и толеранцији.

Укупан број посетилаца пратећих програма изложбе: 1101 (стручна вођења: 200, ауторска вођења: 190, волонтери: 26, Дечји и Тин клуб Народног музеја: 200 деца и 300 одрасли, посебне активности: 185)

05. ЈОВАН БИЈЕЛИЋ. ИЗ РИЗНИЦЕ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ

Место одржавања: Народни музеј у Београду

Време одржавања: од 26. септембар 2013. године од 02. фебруара 2014. године.

Руководилац пројекта: Љубица Миљковић

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Љубица Миљковић

Рецензенти каталога: др Симона Чупић

Дизајн поставке: Љубица Миљковић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Јован Пантић

Техничка служба: Горан Богојевић, Миодраг Миљуш и Момир Владисављевић

Каталог изложбе: Љ. Миљковић, *Јован Бијелић. Из ризнице Народног музеја у Београду*, Народни музеј у Београду, Београд, 2013.

Садржај изложбе: Представљено је 38 слика Јована Бијелића из Збирке југословенског сликарства XX века, међу њима и више ремек-дела, са намером

да се укаже на богатство музејских збирки и упути у његова стваралачка раздобља, али и матичне токове уметности у Србији и некадашњој Југославији између два светска рата.

Отварање изложбе: На отварању изложбе присутне је поздравила Гордана Грабеж, а изложбу је свечано отворио Чедомир Васић.

Координатор пратећих програма: Марина Пејовић

Едукативни програми: стручна вођења Марина Пејовић, Дечји клуб Елиана Гавриловић и Марина Пејовић, предавање Симона Огњановић и Марина Пејовић

Координација школских група и рада волонтера: Марина Пејовић, Симона Огњановић

Предавање: 31. октобар - *Јован Бијелић као сценограф Народног позоришта у Београду*, историчарка Наташа Коларевић представила је мање познате видове деловања овог изузетног уметника.

Дечји клуб:

19. октобар - *Слажемо заједно* кроз радионицу, током које су деца слагала слагалицу које су представљале изабрана дела Јована Бијелића, деци смо приближили историјско и уметничко наслеђе нашег великог уметника Јована Бијелића. Радионица је била намењена деци до 7 година.

2. новембар - *Тајанствена слика*, радионица намењена деци од 8 до 12 година.

Трагајући за одговорима на питања о Јовану Бијелићу деца су открила своју тајанствену слику коју су насликали магичним бојицама.

Укупан број посетилаца пратећих програма изложбе: 338 (стручна вођења: 156, волонтери: 16, Дечји и Тин клуб Народног музеја: 116, посебне активности: 50)

06. ГРЧКА КЕРАМИКА СА ЦРНОГ МОРА: ПОКЛОН КОНСТАНТИНА МИЛОШЕВИЋА МИЛИСАВЉЕВИЋА

Место одржавања: Народни музеј у Београду

Време одржавања: од 17. септембра 2013. до 30. априла 2014.

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Аутори изложбе текста деплијана: Вера Крстић и Татјана Цвјетићанин

Дизајн поставке: Данијела Парацки

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Драгица Животић, Снежана Топић (2013), Диана центар за конзервацију, Народни музеј (1999)

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Димитријевић, М. Владисављевић, М. Миљуш

Едукативни програми: Стручна вођења кроз поставку организованих групних посета; ауторско вођење кроз поставку 16. јануара у 18 часова В. Крстић.

Координација школских група и рада волонтера: Марина Пејовић

Односи са јавношћу: Лидија Хам

Публикације: Двојезични деплијан

Садржај изложбе: Изложба је реализована поводом Петог међународног конгреса о старинама Црног мора *Дунавске земље између Црног Егејског и Јадранског мора (7. век пре н.е. – 10. век н.е.)* који је реализован у Београду од 17. до 21. септембра. 2013. године

На изложби је представљено 44 керамичких посуда које је Константин К. Милисављевић поклонио Народном музеју 1906 и 1907. године. Разноврсним облицима и осликаним мотивима на њима представљени су сви стилови у развоју грчке уметности. С тога ова не тако велика колекција сликаних посуда доприноси упознавању грчке уметности.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили: Будући да је изложба отворена поводом конгреса, учеснике конгреса и друге присутне поздравила је Гордана Грабеж, оперативни директор Народног музеја.

Посебне активности: Сваког првог и последњег четвртка у месецу када је за публику доступно Мирослављево јеванђеље и када је већи број, нарочито школских посета, И. Минић је дежурала на изложби: 24. октобар, 7. и 28. новембар; 5. и 26. децембар.

07. ЗАВЕТИ И ПОРУКЕ. СТЕФАН НЕМАЊА - ДЕВЕТ ВЕКОВА

Место одржавања: Народни музеј у Београду

Време одржавања: 08. 10. 2013 – 02.03.2014.

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Координатор пројекта: Е. Зечевић

Аутори изложбе: Е. Зечевић, Б. Поповић

Сарадници на изложби - кустоси: А. Нитић, Б. Иванић, Н. Церовић, В. Радић, С. Фидановски и М. Томић.

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: С. Топић, Р. Пиљак, А. Цвјетиновић, И. Глођајић, М. Чоловић, М. Јовић, М. Петелин, М. Стаменковић, С. Лазић, Н. Килибарда; Б. Трипковић, Ј. Ћериман.

Примопредаја дела: преузет материјал из Музеја Рас у Н. Пазару и Народног музеја у Краљеву (Н. Церовић)

Техничка служба: Г. Богојевић, М. Миљуш, М. Владисављевић, М. Димитријевић, М. Марјацић, Н. Бугарски.

Реализацију изложбе позајмицама помогли: Музеј Рас и Народни музеј Краљево
Уговори о позајмици, осигурање и дописи: дописи Музеју Рас у Н.Пазару (НМ, бр. 394/11 од 20. 08.2013., и 394/13 од 02.09. 2013.) и Народном Музеју у Краљеву за позајмицу материјала (НМ, бр. 394/10 од 20.08.2013.); реверси о позајмици са МР (НМ, бр. 394/16 од 13.09. 2013.) и НМК (349/25 од 10.12.2013.)

Каталог изложбе: *Завети и поруке. Стефан Немања - девет векова; аутори студијских текстова и каталошких јединица*: мр Е. Зечевић, мр Б.Поповић, Б.Иванић, А. Нитић, Н. Церовић, В. Радић, мр С.Фидановски

Координатор пратећих програма, едукативни програми и координација школских група и рада волонтера: Одељење за едукацију Народног музеја у Београду (Марина Пејовић)

Садржај изложбе: Изложба је базирана на материјалу из фонда средњовековних збирки Народног музеја (64 инвентарска броја) и Галерије фресака (22 инв. броја) уз мањи број позајмица (11 инв. бројева), који хронолошки покрива период од више од два века владавине светородне династије Немањића, на челу са Стефаном Немањом. Увод у изложбу чини кратка презентација епохе српске државе пре Немање кроз илустративан материјал (карте, текстови, фотографије). Животни пут и дело Стефана

Немање представљени су текстовима и експонатима који осликавају његов владарски, ктиторски, монашки и светачки лик. Највећи број експоната својом наменом и пореклом представљају и симболишу државу Стефана Немање и његових наследника – ликови владара и сродника приказани су кроз портрете са фресака, печате и прстење (Немањини печати, Страцимиров печат, прстење Немањића – Стефана Првовенчаног, Стефана Радослава, краљице Теодоре), као и предмете који носи име и титулу. Државни апарат приказан је помоћу предмета који носе имена и титуле носиоца функција (прстење властеле) и предмете луксуза (трпезно керамичко посуђе и накит), а фискални систем нумизматичким материјалом (од првог ковања српског новца краља Радослава до цара Уроша). Црквени амбијент (иконе, фреске) и уметност српске државе под Немањићима представљају богослужбени (кадионице, оков јеванђеља, крст) и заветни предмети (иконице, посуде), као и најстарији српски ћирилични рукопис – Мирослављево јеванђеље. Прате их легенде и пропратни текстови по тематским целинама. Изложени предмети уједно су репрезенти највиших домета у области примењених заната и ликовне уметности овог раздобља.

На отварању изложбе говорили: мр Бојана Борић-Брешковић, директор Музеја; Дејан Ристић, државни секретар у Министарству културе и викарни епископа патријарха српског г-дина Иринеја, епископ ремезијански Андреј.

Изложбу је видело око 13000 посетилаца

Координатор пратећих програма: Марина Пејовић

Едукативни програми: стручна вођења Симона Огњановић и Марина Пејовић.

Предавања Лидија Хам и Марина Пејовић.

Координација школских група и рада волонтера: Симона Огњановић и Марина Пејовић.

Предавања, ауторска вођења и радионице:

24. октобар - предавање *Александре Нитић*, вишег кустоса Народног музеја у Београду.

07. новембар - предавање *О ликовном украсу Мирослављевог јеванђеља* одржала је Бранка Иванић, музејски саветник.

Радионице:

14. и 21. новембра - одржане су радионице *Средњовековни накит* током које су се заинтересовани окушали у изради накита по узору на средњовековни, уз стручну помоћ рестаураторке Мине Јовић.

28. новембар - виши кустос Александра Нитић одржала је стручно вођење кроз изложбу. Овом приликом тежиште излагања је било на изложеним предметима из задужбина српских владара и црквених поглавара

05. децембар - предавање *Новац Немањића*. Музејски саветник Весна Радић осврнула се на питање новца као платежног у уметничког остварења средњег века.

12. децембар - предавање *Храна и керамичке посуде у средњовековној Србији*, виши кустос Наташа Церовић.

26. децембар - Бранка Иванић је одржала предавање на тему *Градови у земљи Стефана Немање*.

Сваког првог и последњег четвртка у месецу публици је излагано Мирослављево Јеванђеље које је изазвало велико интересовање код посетилаца. Укупан број посетилаца пратећих програма изложбе: 1190 (стручна вођења: 560, ауторска вођења: 64, волонтери: 56, посебне активности: 510)

МУЗЕЈ ВУКА И ДОСИТЕЈА (1)

08. СВЕТИ САВА

Место одржавања: Музеј Вука и доситеја

Време одржавања: од 28. јануар до 03. фебруар 2013. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Аутор изложбе: Петар Петровић

Сарадници: Љиљана Чубрић

Техничка реализација поставке: Горан Богојевић, Миодраг Миљуш, Момир Владисављевић, Слободан Трипковић

Садржај изложбе: Тежећи да на што непосреднији начин сагледамо лик и дело Светог Саве посетиоци Музеја Вука и Доситеја биће у прилици да виде три дела из Збирке српског сликарства 18. и 19. века Народног музеја у Београду од којих посебно издвајамо слику *Свети Сава благосиља српчад* аутора Уроша Предића. Овом приликом из награђених радова и наступа хора ученика ОШ *Вук Караџић* сазнаћемо како деца виде Растка Немањића и шта за њих значе велке идеје којима су бројни великани наше културне историје посветили читаве животе. У Музеју посвећеном прегаоцима српске културе, захваљујући чијем деловању су просветитељским идејама унапређивани наш језик, култура и историографија, присетићемо се улоге и значаја првог српског просветитеља. Ширећи дух просветитељства, писмености и образовања Свети Сава је омогућио да се у и потоњим средњовековним епохама динамично развија свест о значају и нужности образовања. На који начин је деловање Светог Саве раније схватано можемо сазнати како из бројних историографских докумената тако и из народних предања. Међутим, захваљујући манифестацијама попут ове која ће бити реализована у Музеја Вука и Доситеја, бићемо у могућности да учимо на који начин се данас перципирају просветитељске тековине те колики значај за нас имају узвишене идеје учености, напретка и развоја.

ГАЛЕРИЈА ФРЕСАКА (2)

09. КОСОВО И МЕТОХИЈА. ЗАДУЖБИНЕ И ДАРОВИ. ЗБИРКЕ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ

Место одржавања: Галерија фресака

Време одржавања: од 14. фебруара 2013 – у току

Носилац пројекта: Народни музеј

Аутор изложбе: Бојан Поповић

Координатор пројекта: Нараша Цветковић

Дизајн поставке: Бојан Поповић, Ристо Михаић, Горан Богојевић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Радослав Пиљак, Милица Анђелић, Зоран Павловић, Драгица Животић, Снежана Топић, Милан Чоловић, Мирослав Петелин, Марко Стаменковић,

Ристо Миџић, Ивана Глобајић, Александар Цвјетиновић, Ана Вујић, Маша Ничић, Мирослав Ранковић, Бојан Николић, Маја Букумира
Примопредаја дела: Бојан Поповић

Техничка реализација поставке: Горан Богојевић, Милан Димитријевић, Ненад Бугарски, Момир Владисављевић, Миодраг Миљуш, Мирослав Васић

Техничка припрема каталога: Ирена Степанчић

Аутори публикације: Бојан Поповић, Бранка Иванић, Наташа Церовић, Дубравка Прерадовић

Садржај изложбе: Приказивање уметничке или културне слике различитих области и временских пресека добар је начин осветљавања како дела, тако и целине. Обавеза корифеја културе тим је већа у упознавању, сталном и поновном, темеља културе Србије и света. Сложеност и разноликост теме јасно је осветљена, Косово, уз Рашку, је темељ средњовековне државе и основ идентитета. Концепција изложбе стога подразумева наглашен дидактички дискурс, афирмативан, уперен на упознавање – презентацију недовољно познате вредности уметности и културе Косова и Метохије. Два скупа заједничког пресека, уметност за вечност и уметност за народ, приказани су посредством величанства споменика, као и археолошких предмета. Поставка захвата пет сала Галерије фресака. Тежња је да се у једној сали представи целина, а у осталим салама по један споменик. Изложба се састоји од копија фресака, одливака камене пластике и епиграфике, оригинала икона, оригинала накита и посуда, појединих културних дела попут дела мозаичког пода Светих арханђела из Призрена, а који указивују на разноликост културног блага Косова, као и поједине изузетне целине. На изложби је приказано 127 експоната, од тога педесет и шест копија фресака, једанаест одливака епиграфике, девет фрагмената архитерктонске пластике, осамнаест икона, два дуборезна крста, осам предмета од керамике, четири предмета од метала (звон, чаша, кондир, кључ), две стаклене чаше, двадесет и два комада накита.

Отварање изложбе: у четвртак 14. фебруара изложба је уз друге две изложбе Архива Србије и Народне библиотеке Србије сечано отворена поводом Дана државности. Прво отварање изложбе било је у Народној библиотеци, друго у Архиву, а у 19. часова у Галерији фресака. На отварању изложбе говорили су: поздравна реч - Бојана Борић Брешковић, в.д. директор Народног музеја; о изложби говорио - митрополит Атанасије Ракита; Бојан Поповић, управник Галерије фресака; изложбу је отворио - Братислав Петковић, Министар културе и информисања у Влади Републике Србије

Координатор пратећих програма стручна вођења, *Народни музеј суграђанкама - Чајанка уз уметност*, изложба Метрополитен Универзитета: Марина Пејовић

Координација школских група и рада волонтера: Марина Пејовић, Елиана Гавриловић и Иван Кручичан.

Укупан број посетилаца пратећих програма изложбе: 344 (стручна вођења: 150; ауторска вођења: 50; волонтери: 14; посебне активности: 130)

10. ХРИШЋАНСКА ДУХОВНА И КУЛТУРНА БАШТИНА НА ОБАЛАМА СКАДАРСКОГ ЈЕЗЕРА И ДРИМА. ПУТОПИС У ФОТОГРАФИЈАМА

Место одржавања: Галерија фресака

Време одржавања: од 17. децембра 2013 – 01. марта 2014. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Координатор пројекта: Бојан Поповић

Партнери: Канцеларија за дијаспору и Србе у региону Владе Републике Србије, Центар за очување културне баштине *Извориште* Београд, Удружење српско-црногорске националне мањине Морача-Росафа Скадар

Аутор изложбе и текст за каталог: Бојан Поповић

Дизајн поставке: Бојан Поповић

Техничка реализација поставке: Бојан Поповић

Техничка припрема каталога: Снежана Королија

Фотографије: Бојан Поповић, Ђорђе Алексић, Владан Милутиновић

Садржај изложбе: Документациона изложба сакралних споменика Скадра и Дрима, области која је била у склопу средњовековне српске државе. Овај „путопис у фотографијама“ за циљ има упознавање шире јавности са готово непознатим и веома слабо очуваним споменицима културе северне Албаније. Реч је изложби фотографија изузетног и питомог скадарског подручја са великим бројем цркава и манастира насталих између 10. и 15. века. Подизани су у густо распоређеним градовима око Скадарског језера, као и на рекама Морачи и Бојани. Бенедиктска опатија Светог Сергија и Вакха на Бојани централни је храм и култно место у околини Скадра. Са култом негованим од раног средњег века, овај комплекс је веома страдао током последњег столећа. О некадашњој слави и данас најбоље сведоче два ктиторска натписа која су наручили краљица Јелена Анжујска и њени синови краљеви Милутин и Драгутин.

Отварање изложбе: На отварању изложбе публици се обратила в. д. директора Народног музеја Бојана Борић – Брешковић, председник Центра за очување културне баштине *Извориште* Владан Милутиновић, председник Удружења српско-црногорске мањине *Морача-Росафа* Скадар, византолог и редовни професор архитектуре Универзитета у Тирани Лида Мирај, управник Галерије фресака Бојан Поповић.

Укупан број посетилаца: 200

Средства: Канцеларија за дијаспору и Србе у региону Владе Републике Србије, Центар за очување културне баштине *Извориште* Београд

ДРУГИ МУЗЕЈИ И УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ У БЕОГРАДУ (4)

11. ИГЊАТ ЈОБ. УЗВИТЛАН ЖИВОТОМ И СТВАРАЛАШТВОМ. СЛИКЕ ИЗ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ

Место одржавања: Галерија РТС

Време одржавања: од 21. фебруара до 31. марта 2013. године

Руководилац пројекта: Љубица Миљковић

Партнери: РТС

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Љубица Миљковић

Дизајн поставке: Љубица Миљковић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Јован Пангић, рестаурација рамова Мирослав Васић

Техничка служба: Горан Богојевић, Миодраг Миљуш и Момир Владисављевић

Публикација: Љ. Миљковић, *Игњат Јоб. Узвитлан животом и стваралаштвом. Сlike из Народног музеја у Београду*, Народни музеј у Београду и РТС, Београд, 2013.

Садржај изложбе: Представљена је 21 слика из Збирке југословенског сликарства XX века, међу њима и више ремек-дела, са намером да се укаже на узорно колекционирање које омогућава увид у стваралаштво Игњата Јоба, једног од корифеја колористичког експресионизма у Србији и некадашњој Југославији.

Отварање изложбе: На свечаном отварању изложбе говорио је господин Никола Мирков

12. ДАМЊАН. ЕМОЦИОНАЛНА И ИЗВОЂАЧКА САБРАНОСТ. СЛИКЕ ОД 1954. ДО 1959.

Место одржавања: Галерија РТС

Време одржавања: од 16. маја до 06. јуна 2013.

Руководилац пројекта: Љубица Миљковић

Партнери: РТС

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Љубица Миљковић

Дизајн поставке: Љубица Миљковић

Каталог изложбе: Љ. Миљковић, Дамњан. Емоционална и извођачка сабраност.

Сlike од 1954. до 1959., Народни музеј у Београду и РТС, Београд, 2013.

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Радослав Пиљак

Техничка служба: Горан Богојевић, Миодраг Миљуш и Момир Владисављевић

Садржај изложбе: С обзиром да Народни музеј чува најбогатију збирку слика Радомира Дамњановића Дамњана, желели смо да укажемо на значај раних радова који су неопходни за разумевање целокупног опуса. Овај сегмент Дамњановог стваралаштва, између 1954. и 1959, није до сада проучаван. Поред 10 музејских слика, први пут је представљено и 11 оних које су позајмљене од приватних власника.

Отварање изложбе: На свечаном отварању изложбе присутнима се обратила Бојана Борић-Брешковић

13. МИРА МАОДУШ. НЕДОВРШЕНОСТ ДОВРШЕНОГ. ТИРИЛИЦА.

Место одржавања: Галерија РТС

Време одржавања: од 05. до 11. септембра 2013. године

Руководилац пројекта: Љубица Миљковић

Партнери: Руски дом у Београду

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Љубица Миљковић

Дизајн поставке: Љубица Миљковић

Техничка служба: Горан Богојевић, Миодраг Миљуш и Момир Владисављевић

Каталог изложбе: Љ. Миљковић, *Мира Маодуш. Недовршеност довршеног. Тирилица. Изложба слика поводом 1150 година словенске писмености*, Руски дом у Београду, Београд, 2013

Садржај изложбе: Изложба слика је реализована поводом 1150 година словенске писмености захваљујући успешној сарадњи Руског дома у Београду и Народног музеја у Београду. Изложене су 24 апстрактне композиције које је Мире Маодуш

градила од ритма ћириличних слова, понекад и од речи или делова стихова значајних руских и српских песника.

Отварање изложбе: На отварању изложбе присутнима су се обратили Никола Кусовац и Мира Маодуш.

14. ЗОГРАФ - ДРУШТВО УМЕТНИКА

Место одржавања: Легат Родољуба Чолаковића

Време одржавања: од 18. октобра до 14. јануара 2014. године

Носилац пројекта: Музеј Рудничко-таковског краја, Музеј савремене уметности, Београд и Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: Жана Гвозденовић

Координатор пројекта: Љубица Миљковић испред Народног музеја у Београду

Партнери: Музеј Рудничко-таковског краја, Музеј савремене уметности, Београд

Каталог изложбе: *Зограф Друштво уметника. 80 година од прве изложбе друштва уметника Зограф*, Музеј рудничко-таковског краја, Горњи Милановац, 2011. (Изостављени смо као издавачи, иако су нас позвали да равноправно у свему учествујемо. У каталогу је и објављена студија Љубице Миљковић *Зографско раздобље Живорада Настасијевића*, стр. 37-51

Дизајн поставке: Љубица Миљковић

Сарадници на изложби - кустоси: Ана Боловић, кустос, Горњи Милановац

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Јован Пантић

Техничка служба: Горан Богојевић, Миодраг Миљуш и Момир Владисављевић

Садржај изложбе: Поводом 80 година од изложбе Друштва српских уметника Зограф приређена је изложба на којој Народни музеј учествује излажући 17 слика, што износи више од половине експоната. Аутор изложбе Жана Гвозденовић није желела да врши реконструкцију изложбе, него да сагледа улогу, значај и место Зографа у нашој уметности. Музејски саветник Љубица Миљковић, кустос Збирке југословенског сликарства XX века у Народном музеју, обрадила је зографско раздобље Живорада Настасијевића. Овај сликар је трагао за националним стилем, али са жељом да достигне универзалне вредности. Његова најзначајнија дела потичу из периода настајања и нестајања зографских идеја, који траје од 1923. до 1943. године, а чији ехо и касније одзвања. Настасијевић је, покушавајући да српско средњовековно наслеђе преточи у савременост, успео да оствари аутентичан израз који кореспондира са актуелностима код нас и у свету.

ДРУГИ МУЗЕЈИ И УСТАНОВЕ КУЛТУРЕ У СРБИЈИ (9)

15. ЈОВАН БИЈЕЛИЋ. ИЗ РИЗНИЦЕ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ

Место одржавања: Народни музеј Зрењанин

Време одржавања: од 02. априла до 09. мај 2013.

Руководилац пројекта: Љубица Миљковић

Партнери: Народни музеј Зрењанин

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Љубица Миљковић

Рецензенти каталога: др Симона Чупић

Дизајн поставке: Љубица Миљковић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације:
Софија Кајтез, Ана Павловић, Сања Кесић

Техничка служба: Горан Богојевић, Миодраг Миљуш и Момир Владисављевић

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: Милорад Живковић

Каталог изложбе: Љ. Миљковић, *Јован Бијелић. Из ризнице Народног музеја у Београду*, Народни музеј у Београду и Народни музеј Зрењанин, Београд, 2013.

Садржај изложбе: Представљено је 37 слика Јована Бијелића из Збирке југословенског сликарства XX века, међу њима и више ремек-дела, са намером да се укаже на богатство музејских збирки и упути у његова стваралачка раздобља, али и матичне токове уметности у Србији и некадашњој Југославији између два светска рата.

Отварање изложбе: На свечаном отварању изложбе говорили су градоначелник Зрењанина, Иван Бошњак, в.д. директора Бојана Борић-Брешковић и аутор изложбе Љубица Миљковић

16. ПАЈА ЈОВАНОВИЋ - СЛИКЕ БАЛКАНА

Место одржавања: Музеј града Новог Сада, Нови Сад

Време одржавања: од 03.априла до 04.маја 2013. године

Руководилац пројекта: Петар Петровић

Партнери: Музеј града Новог Сада

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Петар Петровић

Каталог изложбе: П. Петровић, *Паја Јовановић - Слике Балкана*, Музеј града Новог Сада, Нови Сад 2013. године

Дизајн поставке: стручна служба Музеја града Новог Сада

Сарадници на изложби - кустоси: Евгенија Блануша, Љиљана Лазић, кустос Музеја града Новог Сада

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације:
Кристина Хорјак, мр Софија Кајтез и Уна Исаковић

Примопредаја дела: Петар Петровић - Љиљана Лазић

Техничка служба: Горан Богојевић, Момир Владисављевић и Миодраг Миљуш

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: Милорад Живковић - Уговор бр. 528/3 од 25.12.2012.

Садржај изложбе: Изложено је укупно 17 дела: 9 дела из Збирке српског сликарства XVIII и XIX века и 8 дела из Збирке цртежа и графика српских аутора XVIII и XIX века.

Отварање изложбе: На свечаном отварању изложбе говорили: Весна Јовичић, в.д.директора Музеја града Новог Сада, мр Бојана Борић-Брешковић, в.д.директора Народног музеја у Београду и Вања Вученовић, помоћник градоначелника за културу.

17. ПАЈА ЈОВАНОВИЋ - СЛИКЕ БАЛКАНА

Место одржавања: Народни музеј Крушевац

Време одржавања: од 14. априла до 12.јула 2013. године

Руководилац пројекта: Петар Петровић

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Петар Петровић

Каталог изложбе: П. Перовић, *Паја Јовановић – Слике Балкана*, Народни музеј Крушевац, Крушевац 2013.

Дизајн поставке: стручна служба Народног музеја у Крушевцу

Сарадници на изложби - кустоси: Евгенија Блануша, Петар Петровић, Александар Милетић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Кристина Хорјак, мр Софија Кајтез и Уна Исаковић

Примопредаја дела: Петар Петровић – Александар Милетић

Техничка служба: Горан Богојевић, Момир Владисављевић и Миодраг Миљуш

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: Милорад Живковић - Уговор бр. 205/5 од 04.06.2012.

Садржај изложбе: Изложено је укупно 17 дела: 9 дела из Збирке српског сликарства XVIII и XIX века и 8 дела из Збирке цртежа и графика српских аутора XVIII и XIX века.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили: Горан Васић, директор Народног музеја Крушевац, мр Бојана Борић-Брешковић, в.д.директора Народног музеја у Београду и Петар Петровић, аутор изложбе.

18. КОНСТАНТИН ВЕЛИКИ И МИЛАНСКИ ЕДИКТ 313. РАЂАЊЕ ХРИШЋАНСТВА У РИМСКИМ ПРОВИНЦИЈАМА НА ТЛУ СРБИЈЕ

Место одржавања: *DOMVS SCIENTIARVM* – Виминацијум

Време одржавања: од 18. маја до 18. јуна 2013. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: Бојана Борић Брешковић

Координатор пројекта: Деана Ратковић

Партнери: Министарство унутрашњих послова РС – Жанармерија, Саобраћајна полиција, Организациони одбор за обележавање 1700 година од доношења Миланског едикта

Музеји од којих су позајмљени предмети: Музеј Војводине, Музеј Срема, Музеј града Београда, Историјски музеј Србије, Музеј у Смедереву, Народни музеј у Пожаревцу, Народни музеј у Нишу, Музеј Крајине, Неготин, Народни музеј у Зајечару као и приватни власник. Такође је са сталне поставке Археолошког музеја Ђердапа Народног музеја у Београду повучено 34 предмета.

Реализација:

Аутори изложбе: Ивана Поповић, научни саветник Археолошки институт Београд, Бојана Борић Брешковић, Деана Ратковић Народни музеј у Београду

Аутори студијских текстова у каталогу: Снежана Ферјанчић, Јелена Кондић, Милоје Васић, Стефан Поп Лазић, Ивана Поповић, Гордана Јеремић, Деана Ратковић, Татјана Цвјетићанин, Бојана Борић Брешковић, Гордана Милошевић

Аутори каталошких јединица: Бојана Борић Брешковић, Веселинка Нинковић, Ивана Поповић, Јелена Кондић, Деана Ратковић, Татјана Цвјетићанин

Публикације: *Константин Велики и Милански едикт (313). Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије* (уредници Ивана Поповић и Бојана Борић Брешковић), серија археолошке монографије бр.22, Београд 2013. и публикација за децу *Мали Велики Константин*, аутори Елијана Гавриловић и Јасминка Петровић

Рецензенти каталога: проф. др Мирослава Мирковић, проф др Бојан Ђурић
Фотографисање предмета за каталог изложбе: Небојша Борић
Дизајн поставке З. Петковић, графички дизајн Данијела Парацки
Сарадници на изложби - кустоси: Н. Радојчић, А. Ђорђевић, В. Нинковић
Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације:
Мина Јовић, Никола Килибарда, конзерватори Народног музеја у Београду
Техничка служба: Горан Богојевић, Миодраг Миљуш, Момир Владисављевић
Уговори о позајмици, осигурање и дописи: Милорад Живковић
Координатор пратећих програма: Гордана Грабеж
Едукативни програми и стручно вођење кроз поставку: Александар Бандовић и
Јован Митровић

Садржај изложбе: У складу са државним програмом обележавања 1700 година од доношења Миланског едикта, прогласа који је за стално успоставио религијску толеранцију унутар Римског царства, Народно музеј у Београду је припремио изложбу *Константин велики и Милански едикт 313. раћање. Раћање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије* захваљујући којој је у оквиру седам главних тематских целина које обухватају време од претходника тетрархије – кризе Царства и царева са Балкана, преко доба тетрархије до Константинове владавине и Константинове династије 337-363. представљена историја античке Србије. У оквиру ових целина приказан је разноврстан материјал, као што су скулптуре и фрагменти архитектонске пластике клесани у камену у служби царске пропаганде и хришћанских порука и утилитарни предмети - накит, култни предмети и предмети церемонијалног карактера, посуде од племенитих метала, керамике и стакла, делови војне парадне опреме и римски царски новац и царски медаљони. Богатство живота у урбаним центрима репрезентују налази од злата, сребра и бронзе, а веома значајну рударску делатност на овој територији представљају налази пронађени у Сингидунуму и Виминацијуму али и из околине Шапца, из области планине Рудник и са дунавског лимеса. Својим изузетним значајем изложени предмети су у многоступе допринели да се схвати историјска позадина Константинове власти, као и уметнички правци неговани у тој епохи. На овај начин колекција која ће бити приказана на изложби Народног музеја у Београду уклапа се у породицу великих музејских колекција које се чувају у најпознатијим светским музејима. На изложби је приказано 176 експоната из збирки Народног музеја у Београду (Збирка за римску царску уметност, Збирка касноантичког и ваизантијског периода са сеобом народа, Збирка Ђердап, Збирка античког новца, Збирка касноантичког новца) као и других музеја у Србији цца 47 експоната.

На свечаном отварању изложбе присутнима се обратио господин Томислав Николић, председник Републике Србије. Изложбу је током гостовања на Виминацијуму видело око 13000 посетилаца

19. ЦЕНТРАЛНИ БАЛКАН ИЗМЕЂУ ГРЧКОГ И КЕЛТСКОГ СВЕТА. КАЛЕ – КРШЕВИЦА 2001 – 2011

Место одржавања: Галерија Народног музеја у Врању

Време одржавања: од 5. јуна до 01. септембра 2013.

Носилац пројекта: Народно музеј у Београду

Руководилац пројекта: Петар Поповић, руководилац археолошких истраживања и научни саветник Археолошког института у Београду (од фебруара 2013. у пензији)

Координатор пројекта: Ненад Радојчић, музејски саветник

Партнери: Народни музеј Врање

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: др Петар Поповић, Ненад Радојчић, Вера Крстић, Аца Ђорђевић

Рецензенти каталога: Бранко Киригин (Хрватска), Митја Гуштин (Словенија)

Сарадници на изложби - кустоси: др П. Поповић, Н. Радојчић, В. Крстић, Г. Митровић (Народни музеј Врање)

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед: Драгица Животић, Милан Чоловић, Марко Стаменковић (Народни музеј у Београду); Слободан Савић (Факултет примењених уметности); Маја Живковић, Данијела Јовановић, Милена Јовановић, Александар Марковић, Звездана Поповић, Ана-Марија Спасеновић, Јована Чавић, Наталија Ћосић (Централни институт за конзервацију у Београду); Александра Јосић (Народни музеј у Аранђеловцу)

Примопредаја дела: реверс су потписали Н. Радојчић и Г. Митровић

Техничка служба: паковање изложбе: Н. Радојчић, В. Крстић, Никола Килибарда, Момир Владисављевић и сарадници Галерије Народног музеја у Врању

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: Милозад Живковић

Техничка припрема позивница: С. Трипковић, Н. Радојчић

Каталог изложбе: српски: *Централни Балкан између грчког и келтског света. Кале-Кршевица 2001-2011* и енглески: *Central Balkans between Greek and Celtic World. Kale - Krševica 2001-2011*.

Садржај изложбе: Срж и циљ ове изложбе је представљање резултата десетогодишњих истраживања локалитета Кале у селу Кршевица, као и сарадња Народног музеја са Археолошким институтом у Београду и Музејом у Врању. Изложба је била представљена публици у Београду, у атријуму Народног музеја од маја 2012 до априла 2013. Године. Будући да је реч о локалитету који се налази у на 20км од Врања и да постоји вишегодишња сарадња народног музеја у Музеја у Врању, комплетна изложба је представљена тамошњој публици. Шта су становници овог насеља користили, којим занатима су се бавили, у којим посудама су спремали храну, а из којих послуживали, са ким су одржавали контакте и размену, публици је представљено кроз покретне налазе -179 експоната (160 експоната везано је за грчку културу, а 19 за Келте). Велелепна архитектура локалитета представљена је бројним фотографијам, паноима и експонатима (два камена стуба).

Отварање изложбе: Изложба је свечано отворена 05. јуна 2013. године у 13 часова. На отварању изложбе говорили су: мр Биљана Ђорђевић, оперативни директор Народног музеја у Београду; др Петар Поповић, руководилац истраживања (од фебруара 2013. у пензији) и Драган Дејановић, в.д. директора Народног музеја у Врању.

20. БОГОРОДИЦА ЉЕВИШКА - ДЕТАЉИ СА ЖИВОПИСА. КОПИЈЕ ФРЕСАКА ЗДЕНКЕ И БРАНИСЛАВА ЖИВКОВИЋА

Место одржавања: Галерија *Божа Илић* у Прокупљу, Народни музеј Топлице

Време одржавања: од 21. јула до 13. августа 2013. године

Носилац пројекта: Народни музеј

Координатор пројекта: Бојан Поповић

Партнери: Музеј Топлице у Прокупљу

Аутор изложбе: Бојан Поповић

Дизајн поставке: Бојан Поповић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације:
Иван Павић

Примопредаја дела: Бојан Поповић

Техничка реализација поставке: Драган Поповић, Бојан Поповић

Аутор публикације: Бојан Поповић

Техничка припрема каталога: Драган Поповић

Штампа: Народни музеј Топлице, Прокупље

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: Мирослав Живковић

Садржај изложбе: Пригодна изложба, чије је свечано отварање уприличено поводом градске славе, св. Прокопија, за циљ има да осветли сликарство манастира Богородице Љевишке, као и важан део опуса двоје сликара кописта Зденке и Бранислава Живковића. Осим религиозног аспекта, фресаке из Богородице Љевишке изузетно су значајне по својој монументалности, наративним композицијама и развијеној симболици ликовно израза, што је последица ушлива византијског стила ренесансе Палеолога. Поштујући стару монументалност исказану величином композиција и фигура, живописци су тежили илустративном сликарству које мноштвом детаља и мотива прати ток приче. Захваљујући наративности живописа, детаљи на фресакима пружају могућност сагледавања свакодневног живота, упознавање некадашњих становника ових простора, вредности којим су се руководили и лепоте окружења у коме су живели.

Отварање изложбе: На отварању изложбе публици се обратила в. д. директора Народног музеја Бојана Борић – Брешковић, владика нишки Јован и директорка музеја Топлице Јулка Кузмановић. Изложбу је видело 2000 посетилаца.

Средства: Народни музеј Топлице у Прокупљу

21. *NOBODY IS PERFECT. КАРИКАТУРА У ДЕЛИМА ЈУГОСЛОВЕНСКИХ УМЕТНИКА ИЗ ЗБИРКЕ НАРОДНОГ МУЗЕЈА У БЕОГРАДУ*

Место одржавања: Музеј у Пријеполу

Време одржавања: од 03. до 28. октобар 2013.

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду, Музеј у Пријеполу

Координатор пројекта: Гордана Станишић

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: Гордана Станишић

Дизајн поставке: Гордана Станишић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације:
конзервација: Зоран Пекић

Примопредаја дела: Гордана Станишић

Техничка служба: Миодраг Миљуш, Момир Владисављевић

Деплијан: *Nobody is perfect. Карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београду*

Садржај изложбе: Представљене је избор најрепрезентативнији карикатура са изложбе *Nobody is perfect. Карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београду* реализоване у атријуму Народном музеју у Београду. Било је изложено 48 цртежа различитих аутора карикатуриста из Збирке цртежа и графике југословенских аутора 20. века Народног музеја у Београду са циљем да се прикаже развој, утицај и различити типови домаће карикатуре (портретне и политичке) од првих деценија 20. века до послератног периода. Отварање изложбе: На свечаном отварању изложбе говорили су: Председник Општине Пријепоља, мр Бојана Борић-Брешковић (директорка Народног музеја у Београду), Славољуб Пушица (директор Музеја у Пријепољу), Гордана Станишић (аутор изложбе)

22. КОНСТАНТИН ВЕЛИКИ И МИЛАНСКИ ЕДИКТ (313). РАЂАЊЕ ХРИШЋАНСТВА У РИМСКИМ ПРОВИНЦИЈАМА НА ТЛУ СРБИЈЕ

Место одржавања: Галерија Филип Морис, Ниш

Време одржавања: од 19. септембра до 31. октобра 2013. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: Бојана Борић Брешковић

Координатор пројекта: Деана Ратковић

Партнери: Народни музеј у Нишу и Галерија Филип Морис, Ниш, Организациони одбор за обележавање 1700 година од доношења Миланског едикта, Министарство унутрашњих послова РС – Жанармерија, Саобраћајна полиција

Музеји од којих су позајмљени предмети: Музеј Војводине, Музеј Срема, Музеј града Београда, Историјски музеј Србије, Музеј у Смедереву, Народни музеј у Пожаревцу, Народни музеј у Нишу, Музеј Крајине, Неготин, Народни музеј у Зајечару као и приватни власник.

Аутори изложбе: Ивана Поповић, научни саветник Археолошки институт Београд, Бојана Борић Брешковић, Деана Ратковић Народни музеј у Београду

Дизајн поставке: З. Петковић, графички дизајн Д. Парацки

Сарадници на изложби - кустоси: Ненад Радојчић, Аца Ђорђевић, Веселинка Нинковић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Мина Јовић, Никола Килибарда, конзерватори Народног музеја у Београду

Примопредаја дела: Деана Ратковић и Мина Јовић, конзерватор са стручњацима Народног музеја у Нишу, кустосом Весном Црноглавац и конзерватором Драганом Ишљаревић

Техничка реализација: Горан Богојевић, Миодраг Миљуш, Момир Владисављевић

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: Милорад Живковић

Едукативни програми: програме водио Народни музеј у Нишу

Координација школских група и рада волонтера: програми Народног музеја у Нишу

Техничка припрема позивница и едукативног материјала: Народни музеј у Нишу

Публикације: *Константин Велики и Милански едикт (313). Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије* (уредници Ивана Поповић и Бојана Борић Брешковић), серија археолошке монографије бр.22, Београд 2013.

Аутори студијских текстова у каталогу: Снежана Ферјанчић, Јелена Кондић, Милоје Васић, Стефан Поп Лазић, Ивана Поповић, Гордана Јеремић, Деана Ратковић, Татјана Цвјетићанин, Бојана Борић Брешковић, Гордана Милошевић
Аутори каталогских јединица: Бојана Борић Брешковић, Веселинка Нинковић, Ивана Поповић, Јелена Кондић, Деана Ратковић, Татјана Цвјетићанин

Фотографисање предмета за каталог изложбе: Небојша Борић

Рецензенти каталога: проф.др Мирослава Мирковић, проф.др Бојан Ђурић

Деплијани: да

Едукативна публикација за децу: *Мали Велики Константин*, аутори Елијана Гавриловић и Јасминка Петровић

Садржај изложбе: У оквиру државног програма обележавања 1700 година од доношења Миланског едикта, Народни музеј у Београду је припремио изложбу *Константин Велики и Милански едикт 313. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије*. Захваљујући поставци посетиоцима су представљена најважнија питања државе, религије, уметности, културе, римске војске и свакодневног живота у провинцијама Римског царства на тлу данашње Републике Србије, и то у оквиру седам главних тематских целина: од претходника тетрархије – кризе Царства и царева са Балкана, преко доба тетрархије до Константинове владавине и Константинове династије 337-363. У оквиру ових целина приказан је разноврстан материјал, као што су скулптуре и фрагменти архитектонске пластике клесани у камену у служби царске пропаганде и хришћанских порука и утилитарни предмети - накит, култни предмети и предмети церемонијалног карактера, посуде од племенитих метала, керамике и стакла, делови војне парадне опреме и римски царски новац и царски медаљони. Својим изузетним значајем изложени предмети су у многоме допринели да се схвати историјска позадина Константинове власти, као и уметнички правци неговани у тој епохи. На овај начин колекција која ће бити приказана на изложби Народног музеја у Београду уклапа се у породицу великих музејских колекција које се чувају у најпознатијим светским музејима.

На изложби је приказано 176 експоната из збирки Народног музеја у Београду (Збирка за римску царску уметност, Збирка касноантичког и ваизантијског периода са сеобом народа, Збирка Ђердап, Збирка античког новца, Збирка касноантичког новца) као и других музеја у Србији укупно 47 експоната.

Отварање изложбе: На отварању изложбе говорили су: Славиша Поповић, директор Народног музеја у Нишу и градоначелник града Ниша Зоран Перишић. Изложбу је у Галерији Филип Морис видело око 10000 посетилаца

23. ЦЕНТРАЛНИ БАЛКАН ИЗМЕЂУ ГРЧКОГ И КЕЛТСКОГ СВЕТА. КАЛЕ – КРШЕВИЦА 2001 - 2011

Место одржавања: Народни музеј у Краљеву

Време одржавања: од 10. септембра до 02. октобра 2013.

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Руководилац пројекта: Петар Поповић, руководиоца археолошких истраживања и научни саветник Археолошког института у Београду (од фебруара 2013. у пензији)

Координатор пројекта: Ненад Радојчић, музејски саветник

Партнери: Народни музеј у Краљеву

Аутор изложбе и студијског текста у каталогу: др Петар Поповић, Ненад Радојчић, Вера Крстић, Аца Ђорђевић

Рецензенти каталога: Бранко Киригин (Хрватска), Митја Гуштин (Словенија)

Дизајн поставке:

Сарадници на изложби - кустоси: др П. Поповић, Н. Радојчић, А. Ђорђевић, В. Крстић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације: Драгица Животић, Милан Чоловић, Марко Стаменковић (Народни музеј у Београду); Слободан Савић (Факултет примењених уметности); Маја Живковић, Данијела Јовановић, Милена Јовановић, Александар Марковић, Звездана Поповић, Ана-Марија Спасеновић, Јована Чавић, Наталија Ћосић (Централни институт за конзервацију у Београду); Александра Јосић (Народни музеј у Аранђеловцу)

Примопредаја дела: реверс су потписали Н. Радојчић и Г. Митровић

Техничка служба: паковање изложбе: Н. Радојчић, В. Крстић, М. Владисављевић и сарадници Галерије Народног музеја у Краљеву

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: Милорад Живковић

Техничка припрема позивница: С. Трипковић, Н. Радојчић

Односи са јавношћу: Лидија Хам, Татјана Михаиловић и други сарадници Музеја у Краљеву

Каталог изложбе: српски: *Централни Балкан између грчког и келтског света. Кале-Кршевица 2001-2011* и енглески: *Central Balkans between Greek and Celtic World. Kale - Krševica 2001-2011*.

Садржај изложбе: Циљ изложбе јесте представљање резултата десетогодишњих истраживања локалитета Кале у селу Кршевица. Шта су становници овог насеља користили, којим занатима су се бавили, у којим посудама су спремали храну, а из којих послуживали, са ким су одржавали контакте и размену, публици је представљено кроз покретне налазе -184 експоната (156 експоната везано је за грчку културу, а 28 за Келте). Велелепна архитектура локалитета представљена је бројним фотографијам, паноима и експонатима (два камена стуба).

Отварање изложбе: Изложба је отворена 10. септембра 2013. године у 19 часова. На отварању изложбе говорили су: мр Бојана Борић Брешковић в.д. директора Народног музеја у Београду; др Петар Поповић, руководиоца и Драган Драшковић директор Народног музеја у Краљеву.

ИЗЛОЖБЕ НАРОДНОГ МУЗЕЈА РЕАЛИЗОВАНЕ У ИНОСТРАНСТВУ

24. УМЕТНОСТ СРЕДЊОВЕКОВНА СРБИЈЕ / *SERBIAN MEDIEVAL ART = ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΗ ΤΕΧΝΗ ΤΗΣ ΣΕΡΒΙΑΣ*

Место одржавања: Византијски и хришћански музеј у Атени

Време одржавања: од 27. маја до 15. септембра 2013. године

Носилац пројекта: Народни музеј у Београду

Координатор пројекта: Бојан Поповић

Аутори изложбе: Александра Нитић, Бранка Иванић

Партнери: Византијски и хришћански музеј у Атини, Амбасада Републике Србије у Грчкој, Министарству спољних послова, Министарство унутрашњих послова Републике Србија - САЈ

Архитектоника: Спирос Насаинас

Нацрт: Јанис Ставринос, Георге Супиос

Мапе: Георге Супиос

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације
НМБ: Зоран Павловић, Радослав Пиљак, Сања Лазић, Ана Павловић, Мирослав Ранковић, Ивана Глобајић, Александар Цвјетиновић, Бојан Николић, Милан Шоловић, Мирослав Петелин, Милица Анђелић, Марко Стаменковић, Ана Вујић

Конзервација и припрема дела за изложбу, преглед, израда документације
ВХМ: Јоргос Корковелос, Димитрис Маргаритоф, Никос Милонас, Танасис Кавасис, Ангелики Каламици, Јули Доскари, Вангелис Армпилас, Марта Арванити, Рена Цингули, Марија Филипуси, Елефтерија Христаки

Техничка служба НМБ: Горан Богојевић, Момир Будисављевић,

Техничка служба ВХМ: Спирос Ксепатадакис, Петрос Калофонос, Стефанос Цурас

Примопредаја дела: Александра Нитић, Зоран Павловић, Бојан Поповић

Уговори о позајмици, осигурање и дописи: Гордана Грабеж

Односи са јавношћу: Гордана Грабеж

Каталог изложбе *Serbian Medieval Art* штампан двојезично на енглеском и грчком језику, Текстови у каталогу: Бојан Поповић, Александра Нитић, Бранка Иванић

Дизајн каталога: Јанис Ставринос

Дизајн банера: Алекос Безерианос

Садржај изложбе: Антологијска изложба српске средњовековне уметности преко копија фресака, одливака скулптура и макета архитектуре. Излагањем 55 еспоната из средњовековних збирки Народног музеја и фонда Галерије фресака ова изложба сликовито приказује водеће токове и ремек дела уметности средњовековне Србије и Византије, настајала у распону од XI до XIV века. Избор еспоната и концепт изложбе, чији основни сегменти носе наслове: Династија Немањића, Владари, Српска уметност XIII века и Српска уметност XIV века, резултат су динамичне сарадње стручњака два музеја. Одабраним експонатима у оквиру поставке Уметност средњовековне Србије посебно је наглашена специфичност уметности која се развијала на овим просторима, као и улога династије Немањића у успону српске државе и уметности.

Отварање изложбе: Изложбу су свечано отворили: Костас Цаварас заменик министра хеленског министарства образовања, религије, културе и спорта и Братислав Петковић, министар културе и информисања Републике Србије

Укупан број посетилаца: Изложбу је посетило око 5000 посетилаца.

25. ПРАВОСЛАВНИ СВЕТ. ЛИК ХРИСТА У ИКОНОГРАФИЈИ ИСТОЧНЕ ЕВРОПЕ

Место одржавања: Национални уметнички музеј Републике Белорусије, Минск
Време одржавања: од 18. септембра од 05. децембар 2013. године
Носилац пројекта: Народни музеј у Београду
Координатор пројекта: Бранка Иванић
Рестауратори и конзерватори: Радован Пиљак и Милица Анђелић
Садржај изложбе: У спомен на 1025 година од примања хришћанства источних Словена реализована је изложба *Православни свет. Лик Христа у иконографији Источне Европе* у чијој реализацији поред Србије, учествују Русија и Украјина. Народни музеј у Београду ће се представити са 12 експоната који илуструју начин на који се развијала иконографија Христа и Великих Христових празника у оквирима националних уметности. Иконе из Србије одабране су са жељом да се прикаже канонска православна уметност негована у крилу Српске православне цркве, али и разноврсност стилских праваца који су током времена настајали на територији српских земаља. Издавају се раскошно сликане италокритске иконе, иконе које представљају начин сликања поникао у оквиру пећко-дечанске сликарске школе и неколико примера позног сликарства бококотурске школе. Хронолошки распон настанка икона креће се од 15. до 19. века.

26. ДОКУМЕНТНА ИЗЛОЖБА ЦЕНТРАЛНИ БАЛКАН ИЗМЕЂУ ГРЧКОГ И КЕЛТСКОГ СВЕТА. КАЛЕ КРШЕВИЦА 2001-2011

Место одржавања: лапидаријум Археолошког музеја у Солуну
Време одржавања: од 10. октобра 2013. до 30. јануара 2014. године
Носилац пројекта: Народни музеј у Београду
Координатор пројекта: Ненад Радојчић, музејски саветник
Аутор изложбе је др Петар Поповић из Археолошког института у Београду,
Сарадници на изложби: Вера Крстић, виши кустос и Аца Ђорђевић, музејски саветник
Партнери: Археолошки музеј Солуна, Генерални конзулат Републике Србије у Солуну
Техничка припрема позивница и едукативног материјала: Слободан Трипковић
Односи са јавношћу: Лидија Хам
Садржај изложбе: Народни музеј у Београду је уз сагласност и финансијску подршку Министарства културе Републике Србије, као и сарадњу са Генералним конзулатом Републике Србије у Солуну и са Археолошким музејом у Солуну реализовао и представио документарну изложбу *Централни Балкан између грчког и келтског света. Кале Кршевица 2001-2011*. Након иницијативе Генералног конзулата Републике Србије у Солуну да су у Археолошком музеју у Солуну представи блага са територије Србије, започети су преговори са Музејом. Због смањених финансијских средстава договорено је да се на основу реципроцитета организују мање документарне изложбе. Народни музеј у Београду припремио је и представио десетогодишња истраживања локалитета Кале у селу Кршевица који има све елементе грчког града, и један је од најзначајнијих локалитета са територије јужне Србије. На изложби је

представљено 30 панела који пружају прилику да се сагледа динамична историја ових простора кроз елементе свакодневног живота.

Отварање изложбе: Свечано отварање изложбе било је 10. октобра 2013. године у 19.30 часова. На отварању изложбе присутне су поздравили генерални конзул Републике Србије господин Синиша Павић, директор Археолошког музеја госпођа Поликсени Адам Велени и аутор изложбе др Петар Поповић. Свечаном отварању су присуствовали Н. Радојчић, В. Крстић, А. Ђорђевић из Народног музеја

3.3.2. Изложбе других институција или организација у Музеју

- У оквиру *Недеље дизајна керамике МАТЕРА 02*, представљена је изложба фотографија *Јапански дизајн керамике* и одржано предавање Љубице Јоцић-Кнежевић, у организацији Удружења Арт Комуне, Дечијег културног центра Мајдан и Народног музеја, 24.-27. април, Атријум Народног музеја
- Уметник Саша Ткаченко извео уметнички рад-инсталацију под називом *Is this real life*, 14 - 16. мај, први спрат (галерија Атријума) Народног музеја;
- Изложба *Средњи век и дизајн, студената графичког*, у координацији професорке Светлане Смолчић – Макуљевић, представила је радове студената модног и дизајна интерактивних медија Универзитета Метрополитен, који су својим радовима, уз помоћ различитих медија, представили богатство средњовековне културе виђено кроз призму савременог доба, од 31. маја до 12. јуна, Галерија фресака(Б. Поповић, М. Пејовић)
- Центар за развој фотографије „Визуализатор“, први је фестивал фотографије у Србији. Реч је о мултидисциплинарном догађају који има за циљ повезивање културних институција и појединаца из различитих сфера културног деловања, преко трибина и изложби где су учесници добили прилику да анализирају фотографију са различитих аспеката: као визуелну уметност, социјални феномен и медијско средство. Фестивал је организован на више локација: Музеј историје Југославије, Дом омладине, УК Палилула, УК Пароброд, Академија уметности, Академија лепих уметности, Универзитетска библиотека Светозар Марковић, Завод за културну деконтаминацију, Медија центру и Завод за проучавање културног развоја и Народним музејом. Изложба *Визуализатор*, 4.- 15. новембар, Атријум Народног музеја

3.3.3 Изложбе у припреми:

- *Влахо Буковац (1855-1922) – из збирке Народног музеја у Београду*, Туководилац изложбеног пројекта: П. Петровић, изложбу ће пратити публикација која ће бити издата у едицији *Из ризница Народног музеја у Београду*
- *Светлост упркос мраку Првог светског рата*. Руководилац пројекта и аутор изложбе која ће бити реализована поводом обележавања стогодишњице Првог светског рата и 170 година од оснивања Народног музеја. Изложбу ће пратити публикација.
- Припрема концепта средњовековне изложбе која ће бити реализована 2016. године током трајања Византолошког конгреса (Н. Церовић, А. Нитић, Б. Иванић, Г. Грабеж)

- Припрема изложбе *Знамење вере* (150 експоната - 130 крстова, 20 предмета литургијске и приватне употребе) (Н. Церовић, Б. Иванић, Е. Зечевић).

3.3.4. Позајмице историјско-уметничких дела (112)

- За потребе изложбе *Константин Велики и Милански едикт. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије* из других музеја у Србији позајмљено је: 48 експоната из 9 музеја и приватне збирке: Музеј Војводине (2), Музеј Срема (6), Музеј града Београда (9), Историјски музеј Србије (1), Музеј у Смедереву (1), Народни музеј у Пожаревцу (4), Народни музеј у Нишу (8), Музеј Крајине, Неготин (12), Народни музеј у Зајечару (4), приватна збирка (1). На овом послу радили су: Н. Радојчић, Д. Ратковић и техничка служба Народног музеја, као и М. Живковић - уговори о позајмици.
- За потребе изложбе *Човек и здравље, приређене у Музеју града Новог Сада* у периоду од 22. 10. 2013 до 01. 02. 2014 уступљена су 23 предмета - стаклене посуде, медицински и фармацеутски инструменти и бронзана кутија. У складу са постигнутим договором курири у одласку и повратку: координатори изложбе Музеја града Новог Сада, Гордана Буловић, кустос историчар и Радован Бунарџић, музејски саветник из Музеја града Новог Сада (М. Глумац).
- За потребе изложбе *Југославија од почетка до краја* која је у периоду октобра 2012. - март 2013. године реализована у Музеју историје југославије уступљена је скулптура *Ивана Мештровића, Краљевић Марко на коњу*, инв. бр. 37, Збирка југословенске скулптуре (В. Грујић). Преглед дела и путна документација Р. Михаић.
- За потребе *Сталне поставка Српске уметности прве половине 20. века*, која је реализована у Галерији Матице српске на периоду од 24. октобра 2013 до 16. јануара 2015. године уступљена је скулптура *Петра Палавичина, Растко Петровић*, инв. бр. 170, Збирка југословенске скулптуре, (В. Грујић) Преглед дела и путна документација Р. Михаић.
- За потребе изложбе *Томислав Тодоровић* која је у периоду 17. октобар – 17. новембар 2013. године реализована у Уметничком павиљону Цвијета Зузорић УЛУС-у је уступљена је скулптура *Томислава Тодоровића, Хоризонтални портрет*, инв. бр. 617, Збирка југословенске скулптур (В. Грујић). Преглед дела и документација Р. Михаић.
- За потребе изложбе *Имагинарни Балкан – идентитети и сећање у дугом 19. веку* која се реализује у периоду од 08 .04.2013. – до краја 2016. године у Народни музеј Словеније, Љубљана, Букурешт, Скопље, Цетиње, Тирана, Атина, Никозија, Загреб, Бања Лука и Софија НМБ је Историјском музеју Србије уступио дело *Стеве Тодоровића, Портрет трговца Овчаревића*, инв. 31-1041; Збирка српског сликарства 18. и 19. века (П. Петровић). Преглед дела и конзервација: Радослав Пиљак, израда путне документације: Радослав Пиљак, Милица Анђелић, а паковање дела: Г. Богојевић и М. Владисављевић.
- За потребе изложбе *Војна музика* која је у периоду од 15.04. до 31.05.2013.године реализована у Војном музеју у Београду уступљена је слика *Карл Гебл, Топчидер-Конак*, инв. бр. 31-1298, Збирка српског сликарства 18. и 19.

века (П. Петровић). Преглед дела и конзервација: Уна Исаковић; паковање дела: Г. Богојевић и М. Владисављевић.

- За потребе изложбе *Од Алгоритме до Аркадије – Антички мотиви у уметности око 1900. године* која је у периоду од 26.09. до 15.12.2013. године реализована у Галерија *Кловићеви двори* у Загребу уступљен је диптих Влахо Буковац, *Дедал и Икар*, инв.бр. 31-940, Збирка српског сликарства 18. и 19. века (П. Петровић). Преглед дела, конзервација и припрема путне документације: С. Кајтез; паковање дела: Г. Богојевић и М. Владисављевић, Курир: К. Хорјак.

- За потребе изложбе *Хајдук Вељко Петровић* која је у периоду од 30.07. до 15.08.2013.године реализована у Музеју Крајине Неготин уступљена су три дела Стева Тодоровић, *Погибија Хајдук Вељка*, инв. 31-350; Димитрије Аврамовић, *Вук Караџић*, инв. 31-21; Петар Паликрушић, *Рако, син Хајдук Вељка*, инв. 31-770; Збирка српског сликарства 18. и 19. века (П. Петровић). Преглед дела и конзервација: Иван Павић, Мирослав Васић; паковање дела: Г. Богојевић и М. Владисављевић.

- За потребе изложбе *Трагом једне слике – Константин Данил (1802-1873)* која је у периоду од 10.12.2013. до 31.01.2014. године реализована у Градски музеј Вршац уступљено су пет дела: Константин Данил, *Госпођа Тетеши* (инв. 790); Константин Данил, *Госпођа Вајлинг* (инв. 80); Константин Данил, *Портрет жене* (инв. 1403); Константин Данил, *Портрет уметникове супруге* (инв.бр. НМ ЈВ 40); Константин Данил, *Близанци* (инв. НМ ЈВ 9); Збирка српског сликарства 18. и 19. века (П. Петровић). Преглед дела и конзервација: А. Павловић, С. Лазић, М. Васић; Израда путне документације и паковање дела: А. Павловић, С. Лазић, паковање дела: Г. Богојевић и М. Владисављевић.

- За потребе изложбе *Прашка четворица* која је у периоду од 15. јануар до 17. март 2013. године реализована у Уметничком павиљону у Загреб уступљена су 4 дела: Миливој Узелац, *Троје*, 1919, уље на платну, 90 x 128,5 цм, инв. 352; Вилко Геџан, *Портрет Анушке Миџић*, 1921, уље на платну, 101 x 69 цм, инв. 1588; Вилко Геџан, *Нове вести*, 1922, уље на платну, 60 x 50 цм, инв. 333; Вилко Геџан, *У кафани*, 1922, гваш на папиру, 39 x 34 цм, инв. 1717; Збирка југословенског сликарства XX века; (Љ. Миљковић). Преглед дела, конзервација и припрема путне документације: Кристина Хорјак.

- За потребе изложбе *Тијана Фишић. Ретроспектива неба – поводом 25 година стваралаштва* која је у периоду од 07. марта до 11. априла 2013. године реализована у Уметничком павиљону Цвијета Зузорић, Тијани Фишић су уступљена 2 дела: Тијана Фишић, *Представа: Пролеће у Србији 1999 – тон смрти*, 1999, уље на платну, 50 x 155,5 цм, инв. 2654; Тијана Фишић, *Дуга*, 2000, уље на платну, 30 x 70 цм, инв. 2670; Збирка југословенског сликарства XX века; (Љ. Миљковић).

- За потребе изложбе *Павле Бељански – пријатељ уметника: Зора Петровић* која је у периоду од 16. октобар до 1. децембар 2013. године реализована у Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду уступљена су 2 дела: Зора Петровић, *Портрет Сретена Стојановића*, 1927, уље на платну, 87 x 66,5 цм, инв. 433; Зора Петровић, *Циганин*, 1936, уље на платну, 65 x 54 цм, инв. 640; Збирка југословенског сликарства XX века; (Љ. Миљковић). Преглед дела, конзервација и припрема путне документације: Радослав Пиљак.

- За потребе изложбе *Михаило С. Петров: Уметност на поклон* која је у периоду од 22. март до 14. мај 2013. године реализована у Народном музеју у Аранђеловцу уступљено је 18 18 плоча/матрица Михаила С. Петрова: инв.гр. 4305, 4315, 4329, 4309, 4350, 4296, 4293, 4243, 4244, 4303, 4325, 4330, 4311, 4353, 4294, 4247, 4245, 4292; Збирка цртежа и графике југословенских аутора 20. века (Г. Станишић)
- За потребе изложбе *Михаило С. Петров: Уметност на поклон* која је у периоду од 8. до 31. август 2013. године реализована у Музеју примењене уметности у Београду Народном музеју у Аранђеловцу уступљено је 18 18 плоча/матрица Михаила С. Петрова: инв.гр. 4305, 4315, 4329, 4309, 4350, 4296, 4293, 4243, 4244, 4303, 4325, 4330, 4311, 4353, 4294, 4247, 4245, 4292; Збирка цртежа и графике југословенских аутора 20. века (Г. Станишић)
- За потребе изложбе Дегаов метод - *Degas' Method* која је у периоду од 6. јула до 1. септембра 2013. године реализована у Карлсберг глиптотеци - *Ny Carlsberg Glyptotek, Копенхаген* у Данској уступљена су 3 дела: Е. Дега, *Студија балерине у трикоу*, Кабинет графике – Страна збирка; Е. Дега, *Куртизане / Сцена из бордела*, Кабинет графике – Страна збирка; Е. Дега, *После купања*, Збирка стране; Кабинет графике – Страна збирка; (Д. Ковачић); Координатор: Мирјана Ракочевић, Драгана Ковачић; Преглед дела и конзервација: Зоран Пекић, Драгана Ковачић; Израда путне документације и паковање дела: Драгана Ковачић, Евгенија Блануша; Курир у одласку: Драгана Ковачић, курир у повратку: Евгенија Блануша.
- За потребе изложбе *Матис и фовисти* која је у периоду од 19. септембра до 12. јануара 2013. године реализована у музеју Албертина у Бечу уступљена су 3 дела: Андре Дерен, *Једрилице у Колиуру (1905)*, Морис де Вламенк, *Мртва природа са рибама (1905)* и Жорж Руо, *Кловнови (1906)*; Збирка стране уметности (Ј. Дергенц); Координатор: Ј. Дергенц, М. Ракочевић, Преглед дела, конзервација и израда путне документације Софија Кајтез; Курир у одласку: Ј. Дергенц, курир у повратку: С. Кајтез.
- За потребе изложбе *Моне – срж живота* која је у периоду од 14. септембра до 15. децембра 2013. године реализована у Замку Висконтија у Павији уступљено је дело Клода Монеа Руанска катедрал Збирка стране уметности (Ј. Дергенц); Координатор: Ј. Дергенц, Г. Грабеж, Преглед дела, конзервација и израда путне документације Софија Кајтез; Курир у одласку: И. Павић, курир у повратку: А. Павловић.
- За потребе изложбе *Мирослав Краљевић 1885-193. Ретроспектива* која је у периоду од 19. децембра 2013. године до 6. април 2014. године реализована у Модерној галерији у Загребу уступљена су дела Ева, уље на платну, 37 x 45 цм, инв. 489; Фигура у пределу, уље на дасци, 28 x 36 цм, инв. 872, Виолинист, уље на платну, 60,4 x 43,7 цм, инв. 1904, Фоли бержер, пастел на папиру, 59 x 50 цм, инв. 545 из Збирке југословенског сликарства XX века. Координатор: Љ. Миљковић, Преглед дела, конзервација, Израда путне документације и курир у повратку: Кристина Хорјак.
- За потребе организовања изложбе *Јагодина и околина у српско-турским ратовима 1876-1878* Завичајног музеја Јагодина уступљена 4 дигитална снимка

указа о одликовањима којима је Јован Мишковић одликован у српско-турском рату 1876-1878 године (М. Јеринић)

Позајмица пет експоната за свечано отварање Музеја СПЦ 29. Маја

- За потребе реализације изложбе *Освежавање меморије. Орнаменти српских средњовековних фресака*, аутора Душана Миловановића Музеју Примењене уметности је уступљено двадесет експоната из фонда Галерије Фресака Народног музеја у Београду (Б. Поповић).

3.3.5 Сталне поставке

- **Народни музеј:** На основу члана 31 Статута Народног музеја у Београду Решењем бр.545/1 од 15. новембра 2013. године именована је Радна група за израду концепта основне поставке Народног музеја у Београду у саставу: мр Драгана Ковачић, музејски саветник, Одељење за историју новије уметности, председник, Петар Петровић, виши кустос, Одељење за историју новије уметности, члан, др Татјана Цвјетићанин, музејски саветник, Одељење за археологију, члан, Ивана Минић, кустос, Одељење за археологију, члан, Весна Радић, музејски саветник, Одељење за нумизматику, члан, мр Бојана Борић-Брешковић, музејски саветник, в.д. директора, члан, мр Слободан Фидановски, музејски саветник, Одељење за средњи век, члан, Бранка Иванић, музејски саветник, Одељење за средњи век, члан, мр Вера Богосављевић-Петровић, музејски саветник, Одељење за документацију, члан, Радослав Пиљак, рестауратор саветник, Одељење за конзервацију и рестаурацију, члан, мр Биљана Ђорђевић Богдановић, виши кустос, Одељење за реализацију програма, члан.

Чланови Радна групе су у складу са планираном динамиком релаизовали састанке са члновима појединачних одељења која представљају на којима је формулисан концепт будуће поставке Народног музеја. На састанцима Радне групе презентовани су предлози и ставови стручних одељења након чега се приступило изради јединственог и свеобухватног концепта будуће поставке.

- **Галерија фресака:** нова стална поставка Галерије фресака је у припреми. Надлежан кустос: мр Б. Поповић.

- **Музеј Вука и Доситеја:** стална поставка је отворена децембра 2012. године.

- **Археолошки музеј Ђердапа:** стална поставка са лапидаријумом обухвата 1553 експоната, на поставци под називом *Више од 10.000 ГОДИНА – више од 1000 ЕКСПОНАТА – са више од 100 ЛОКАЦИЈА* (промоција *Пројекта Ђердап/Музеја – подсећање на резултате радова и истраживања баштине Регије*). У току године организована су редовна вођења кроз поставку музеја (В. Вујаковић). Стручна вођења обављају се и за Музеј и за локалитете на територији Музеја, посебно Дијану (Ј. Кондић). Музеј је у току 2013. године обишло 2.450 посетилаца. Надлежан кустос: Ј. Кондић.

- **Музеј Лепенски Вир:** Музеј је након изградње Визиторског центра за посетиоце свечано отворен 25. 06. 2011. године. Објекат није тада до краја изведен по пројекту, тако да уређаји за хлађење и грејање нису постављени. То

се посебно осетило у току лета када је температура прелазила 50°C. Стална поставка реализована за отварање Визиторског центра Музеја Лепенски Вир допуњена је након обезбеђивања витрина постављањем скелетних остатака (копије) у изложбеном простору у циљу представљања различитих типова сахрана (аутор и координатор поставке Б. Михаиловић);

3.4. ИЗДАВАЧКА ДЕЛАТНОСТ

Издате публикације – 18 издања и 3 деплијана (укупно 21)

Редовне периодичне публикације (2)

- Нумизматичар 31
- Зборник Народног музеја XXI-1 (археологија)

Каталози изложби (8)

- Б. Поповић, Д. Прерадовић, Н. Церовић, Б. Иванић, *Косово и Метохија. Задужбине и дарови. Збирке Народног музеја у Београду*, Београд
- Г. Станишић, *Nobody is perfect. Карикатуре у делима југословенских уметника из збирки Народног музеја у Београду*, Историја уметности 5, Београд
- Група аутора, *Константин Велики и Милански едикт 313. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије*, И. Поповић, Б. Борић Брешкович уредници, Археолошке монографије 22, Београд
- The group of authors, *Constantin the Great and the Edict of Milan 313. The Birth of Christianity in the Roman Provinces on the Soil of Serbia*. I. Popović, B. Borić-Brešković eds., Archaeological monographs 22, Belgrade
- Љ. Миљковић, *Јован Бијелић. Дела у Збирци југословенског сликарства XX века*, Из ризнице Народног музеја 6, Београд/Зрењанин
- Љ. Миљковић, *Игњат Јоб. Изложба слика из Народног музеја*, Народни музеј и Галерија РТС-а, Београд
- Љ. Миљковић, *Дамјан. Слике од 1954. до 1959. године*, Народни музеј и Галерија РТС-а, Београд
- Љ. Миљковић, *Мира Маодуш. Тирилица*, Народни музеј и Руски дом, Београд

Монографије (4)

- Т. Бенцаревевић, *Остава антонинијана из Ниша*, Нумизматика 4, Београд
- Т. Цвјетићанин, М. Глумац, С. Крунић, Д. Ратковић, Д. Шљивар, *Поклони Софије и Милојка Дуњића*, Археолошке монографије 21, Београд
- Н. Радојчић, *Златица у Омољици и Најева циглана у Војловици код Панчева. Керамички налази бронзаног доба*, Праисторија 4, каталог збирке, Београд
- А. Старовић, Б. Борић-Брешкович, Т. Цвјетићанин, Е. Зечевић, *Народни музеј. Златни пресек*, Службени гласник и Народни музеј у Београду, Београд

Museum (1)

- Нова музејска теорија и пракса, приредила *Џенет Марстин*, Народни музеј и Слио, Београд

Водичи (2)

- Љ. Чубрић, *Музеј Вука и Доситеја*, Београд
- Љ. Čubrić, *The Museum of Vuk and Dositej*, Belgrade

Дечја издања (1)

- Ј. Петровић, Е. Гавриловић, *Мали Велики Константин*, Београд

Деплијани (3)

- В. Грујић, *Српска скулптура од 1882. до 1941. године*
- Љ. Чубрић, *Музеј Вука и Доситеја*
- В. Крстић, Т. Цвјетићанин, *Грчка керамика са Црног мора. Поклон Константина Милошевића Милисављевића (Greek Pottery from the Black Sea: Gift of Konstantin Milošević Milisavljević)*

3.4.2 Припрема публикација

- М. Мирковић, Ј. Кондић, *Епиграфски споменици – римске опеке са печатима* (аутор епиграфске обраде – М. Мирковић, обрада каталога – Ј. Кондић);
- мр Б. Борић-Брешковић, мр А. Црнобрња, *Остава Миросаљци*, Оставе римског новца 1. до 3. века. Рад на писању основног текста монографије је у завршној фази.
- мр Бојана Борић-Брешковић, *Римска ковница Стоби*. Рад на писању основног текста монографије је у завршној фази, као и рад на формирању табла.
- мр Б. Борић-Брешковић, др М. Војвода, *Оставе римског царског новца из доба Принципата*. Настављен је рад на писању основног текста монографије, анализа циркулације у оквирима римских провинција на тлу Србије, као и израда хронолошких табела.
- А. Нитић, Ж. Темерински *Средњовековни текстил*. Рад на тексту каталога текстила из Народног музеја;
- мр С. Фидановски, *Средњовековна некропола на локалитету Висока Раван у Брестовику*. Настављен рад на писању основног текста монографије, као и израда типолошко-хронолошке табеле накита, типологије гробних конструкција и ситуационог плана, као и хемијска анализа појединих предмета. За потребе израде монографије дигитално снимљено 10 прстена и 16 огрлица са локалитета Висока Раван у Брестовику, као и поједине карактеристичне перле;
- Н. Церовић, каталог *Крстови из средњовековних збирки Народног музеја*;
- Д. Прерадовић, Д. Војводић *Стари научни документи о архитектури и живопису Жиче*. Припрема публикације;
- В. Грујић, каталог *Збирка југословенске скулптуре – сукцесивно се преводи на енглески језик*;
- Д. Ковачић, каталог *Збирка цртежа страних уметника XIX и XX века*;

- Љ. Миљковић, каталог *Збирка југословенског сликарства XX века* (том I);
- Г. Станишић, *Каталог Збирке цртежа југословенских аутора XX века* (том I);
- Е. Блануша, каталог *Графика XVIII и XIX века*;
- Е. Гавриловић *Изложбена делатност Народног музеја у Београду од 2003 до 2013*. Завршен део текста;
- В. Djordjević (ed.), *Proceedings of the First International Conference Traditional Pottery Making from the Ethnoarchaeological Point of View – Scientific Research and Safeguarding of Intangible Heritage*.
- Александра Кручичан је предала за штампу текст *Издања Народног музеја у Београду 2003-2012*, који је планиран за објављивање у 2014. години, у оквиру едиције Музеолошке свеске
- Припрема документације и фотографија за монографију: *Бушене камене алатке из збирке Народног музеја*, са др Драганом Антоновић из Археолошког института у Београду (А. Ђорђевић)
- Припрема за публикавање *Остава бронзаних предмета са локалитета "Пчелињи криш" из села Лазтнице код Жагубице*, материјал из Збирке бронаног доба са Драганом Јацановићем из Народног музеја у Пожаревцу (Н. Радојчић).

3.5 ПРОЈЕКТИ НАРОДНОГ МУЗЕЈА - МЕЃУМУЗЕЈСКИ И МЕЃУНАРОДНИ ПРОЈЕКТИ

3.5.1 Истраживачки пројекти Народног музеја у оквиру редовне делатности

- Наставак систематских археолошких ископавања локалитета *Шалитрена пећина* (пројекат Народног музеја) – од 22. 08. до 12. 09. 2013. године (Б. Михаиловић).
- Археолошка истраживања, *Беловоде*, јуни - јули 2013. (Д. Шљивар) Настављен је рад на локалитету Беловоде. Рађена су геофизичка снимања лок. Беловоде у новембар 2013. Завршен је и извештај за Министарство културе о археолошким истраживањима лок. Беловоде. Завршена је израда докуметације са Беловода (техничке скице, фотографисање, цртање ситних налаза и керамички материјал (цртао: Саша Живановић). Припремљени су извештаји за Министарство културе о геодатским снимањима локалитета из 2012. године. Припремљена је докумтација за изношење материјала из земље, за металографске анализе у Лондону на УЦЛ-у и фотографисан је материјал за УЦЛ. Настављена је и сарадња са Институтом за нуклеарне науке у Винчи. Организовани су састанци проблемског и организационог карактера у оквиру заједничког пројекта на археолошким истраживањима Плочника са партнерима из УЦЛ, Миљана Радивојевић-Бенцамин Робертс, и Народног музеја Топлице, Јулка Кузмановић-Цветковић.
- Археолошка истраживања *Плочник* август/септембар 2013. (Д. Шљивар) Настављена су ископавања локалитета. Завршен је извештај за Министарство културе о археолошким истраживањима локалитета. Завршена је израда докуметације са Плочника (техничке скице, фотографисање, цртање ситних налаза и керамички материјал (цртао: Саша Живановић). Припремљени су

извештаји за Министарство културе о геодатским снимањима локалитета из 2012. године. Припремљена је документација за изношење материјала из земље, за металографске анализе у Лондону на УЦЛ-у и фотографисан је материјал за УЦЛ. Настављена је и сарадња са Институтом за нуклеарне науке у Винчи. Организовани су састанци проблемског и организационог карактера у оквиру заједничког пројекта на археолошким истраживањима Плочника са партнерима из УЦЛ, Миљана Радивојевић-Бенцамин Робертс, и Народног музеја Топлице, Јулка Кузмановић-Цветковић.

- У периоду од 05. 11. до 04. 12. обављено је рекогносцирање источног дела територије општине Куршумлије. Ово рекогносцирање представља почетак реализације вишегодишњег пројекта *Археолошко наслеђе Куршумлије*. Рекогносцирање је обављено у сарадњи са Народним музејом Топлице у Прокупљу (Ј. Кузмановић-Цветковић). Овогодишњу акцију материјално су подржали Скупштина општине Куршумлија и АД „Планинка“ из Куршумлије. У реализацији ове акције учествовали су и господин Радован Танасковић, туризмолог, АД „Планинка“ у Куршумлији и господин Драган Симић, историчар уметности, директор Народне библиотеке у Куршумлији (С. Фидановски, руководилац радова, Е. Зечевић)

- Археолошка истраживања *Дијана/Занес*: систематска археолошка ископавања и истраживања овога локалитета – тврђаве/станице у склопу римског – касноримског-рановизантијског лимеса прати стручно - научна обрада актуелне грађе (и архиве) и израда годишње, теренске – обавезне документације која обухвата дневнике радова, картоне налаза, табеле налаза који уживају претходну заштиту (теренски инвентар на С картонима), фото - документацију, колор и дигитална снимања, архитектонско-техничку документацију на различитим медијима, евиденционе, инвентарне табеле техничке и фото-документације, обрада у ауто - кеду синтезне, аналитичке документације и ситуационих планова. Настављени су послови на ажурирању архитектонско-техничке документације, на свим медијима (укључујући електронске), финална обрада структура у ауто-кеду је саставни део континуиране обраде архиве (скенираних старих и/или нових планова). Радило се интензивно на сређивању, прегледању, класирању и ажурирању архивске - акумулиране (теренске) документације, с 1300 докумената, на различитим медијима (папир, паус, диск) и припреми за рачунарску, финалну обраду – ревизију инвентарне табеле – израда дата-базе (Ј. Кондић);

- *Археолошко рекогносцирање подручја општине Бабушница*. Од 23. априла до 23. маја 2013. у Бабушници и Музеју Понишавља у Пироту рад на обради материјала и целокупне документације у функцији припреме за штампу публикације након завршетка теренских радова који су планирани током 2014. године. (А. Ђорђевић)

- *Тумачење, порекло и дистрибуција камених сировина са неолитских и енеолитских локалитета централног Балкана*, руководилац мр В. Богосављевић Петровић. 9-19. мај 2013. теренски рад на локалитету Лојаник и у Народном музеју у Краљеву: израда реплике српова, окресивање кремених нодула и документовање радног процеса; мапирање радионице 2, интервјуи са савременим рударима, узорци за литотеку НМБ (Видан Димић, археолог;

Срђан Вуловић, сниматељ Народни музеј Краљево и техничари музеја НМК: Драган Вујиновић и Владан Пејковић; 4.06 2013. фаза експеримента у лабораторији НМБ: Видан Димић, Јелена Марковић, Милица Стојановић, Риста Мухић, Мија Ранковић, Даница Михаиловић и Анђа Петровић (студенти археологије). 17. 06. и 28. 06. 2013: жетва житарица репликама српова – археолошки експеримент: (Видан Димић, Јелена Марковић, др Ксенија Боројевић, мр Биљана Ђорђевић, Александар Бандовић, Јован Митровић, Мија Ранковић) и представници Огледног поља Радмиловац, праћење вегетације на огледном пољу Радмиловац (В. Димић). Микроскопска анализа: Ј. Марковић В. Богосављевић Петровић, лабораторија НМБ. Припрема базе података за израду web dizajna (В. Богосављевић, Ј. Марковић и В. Димић).

- **Нематеријално наслеђе - Етноархеолошка истраживања традиционалних технологија керамике.** У оквиру тематског пројекта *Црепуља од неолита до данас на простору југоисточне Европе* рађено је на обради документационог материјала: мр Б. Ђорђевић. Руководилац пројекта мр Б. Ђорђевић. На пројекту *Злакуса, Потпеће и околина. Мултидисциплинарна истраживања*, који се реализује преко централног института за конзервацију и у сарадњи са Етнографским институтом САНУ, Природњачким музејом и Народним музејом Ужице, ове године није рађено због недостатка финансијских средстава. Аутор пројекта и руководилац етноархеолошког потпројекта: мр Б. Ђорђевић. Рад на програму *Керамо* у сарадњи са информатичким предузећем СИС на којим су обухваћене технике и технолошки процеси из пројекта *Нематеријално наслеђе: етноархеолошка истраживања традиционалних технологија керамике*. Руководилац: мр Б. Ђорђевић. Администратор: А. Деспотовић. Рад на обради фото и видео документације и израда техничке документације. (А. Ђорђевић)

- Народни музеј је наставио сарадњу са организацијом *Heritage Without Borders* и универзитетским удружењем *CEELBAS*. Захваљујући овој сарадњи, која је у току 2 2013. године, анализом музејске публике и циљних група које у овом тренутку нису посетиоци наших музеја, прикупљени подаци неопходни за реализацију сврсисходних музејских програма. Током реализације пројекта два млада стручњака (Доријан Синг и Ксенија Коларовић) су боравиле у Београду и Кикинди и током тог периода су истраживале однос према музејима, схватња идентитета и очекивања која посетиоци имају приликом посете музејима (координатор М. Пејковић);

3.5.2. Изложбени пројекти

- У посети Народном музеју у Београду и Галерији Фресака 04. јуна био је у посети кустос Martí Grau Segú (Марти Граисеги) представник Европског парламента, *Куће европске историје* (European Parliament, Directorate General for Communication, House of European History, +32.2.284 13 57, www.europarl.europa.eu). Европска кућа је назив музеја који се налази у адаптираној клиници у оном делу Брисела у коме су смештене и европске институције, а за коју је предвиђено да се отвори у јесен 2015. године. Овом приликом је разговарано о томе на који начин би наша зема била представљена

у оквиру поставке *Куће европске историје* и том приликом је договорено да ће након увида у збирке НМ и финализације концепта бити упућен и званичан упит нашој институцији. Како би у случају реализације ове изложбе реч била о дуготрајној позајмици, обавештени смо да ће за потребе реализације поставке један број експоната бити позајмљен, други откушљен а трећи копиран. Детаљније информације могуће је пронаћи на интернет презентацији <http://www.europarl.europa.eu/visiting/en/visits/historyhouse.html>.

- Настављана је сарадњу у оквиру Балкансе мреже музеја (www.bmuseum.net)
- Службени боравак у Ватикану (19-22.06) поводом могуће организације изложбе Народног музеја у Београду *Константин Велики и Милански едикт 313. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије* која је приређена поводом обележавања 1700 година Миланског едикта. Изложба је била предмет интересовања званичника Ватикана и Народни музеј у Београду је у вези с овим питањем припремио кратку, прелиминарну информацију за Министарство културе и информисања већ крајем 2012. године. Предвиђало се да би најпре могла да буде реализована у простору галерије *Браћо ди Карло Мањо* у Ватикану, а разматрана је могућност и других простора који припадају Ватикану. У разговорима су, поред Б. Борић Брешковић, учествовали и амбасадор Републике Србије при Светој Столици, М. Јелић, монсињор О. Антонини, апостолски нунције у Београду, мкс. П. Николини, заменик управника Ватиканских музеја, А. Карињани и Ђ. Мастропасква из Ватиканских музеја, отац М. Рупник и М.Трипић - саветник Р Србије у Ватикану. Упркос спремности да простор Галирије *Браћо ди Карло Мањо*, за чије коришћење постоји велико интересовање и рестриктивна политика избора потенцијалних излагача, буде уступљен без надокнаде, трошкови које би морао да сноси Народни музеј/МКИ били су превисоки (осигурање простора галерије, осигурање трећих лица, осигурање експоната у простору Галерије, трошкови одржавања простора Галерије, трошкови опремања изложбеног простора и постављања изложбе у Галерији, трошкови обезбеђења Галерије током трајања изложбе, трошкови дежурних кустоса током трајања изложбе, трошкови штампе пратећег промо материјала, трошкови припреме и реализације конференције за медије и свечаног отварања изложбе), те се након свеобухватне анализе укупних трошкова од реализације изложбе одустало. Уједно, на коначну одлуку је утицала и околност да термин отварања изложбе *Константин Велики и Милански едикт 313.* у Нишу није било могуће променити. (Информација о реализацији изложбе *Константин Велики и Милански едикт 313. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије* у Ватикану, бр. 53-3/4 од 28.06.2013)(Б. Борић-Брешковић)

3.5.3. Издавачки пројекти

- У оквиру рада на истраживачком пројекту *Одликовања Народног музеја у Београду*, по обављеним архивским, историографским и истраживањима периодике написани текстови о одликовањима Бланш Веснић и заоставштини одликовања Светозара Урошевића. Завршени текстови прослеђени на увид господину Драгомиру Ацовићу, сараднику на пројекту. Ннастављен рад на

обради прикупљене архивске и историографске грађе о Јовану Мишковићу на основу чега је приступљено писању текста о његовој заоставштини одликовања. Током рада остваривана сарадња са Мр Драгошем Петровићем самосталним саветником Архива Југославије и Радивојем Бојовићем музејским саветником Народног музеја у Чачку. Предвиђени временски рок за завршетак писања овог сегмента планиране публикације о одликовањима Народног музеја је крај ове календарске године (М. Јеринић)

- Настављен рад на писању основног текста монографије *Средњовековна некропола на локалитету Висока Раван* у Брестовику, као и израда пратећих табела. Планиран завршетак радова на овој монографији за крај године померен је за крај прве половине наредне године (С. Фидановски).
- Са доцентом др. Драганом Војводићем рад на припреми публикације наслова *Стари научни документи о архитектури и живопису Жиче* (за 2014. годину, Д. Прерадовић).
- Завршни радови на каталогу *Крстови из средњовековних збирки Народног музеја у Београду* (Н. Церовић)
- На позив организација *League of Arab States & Museum with no frontiers* из Беча Народног музеј је увршћен у један нови вид презентације уметничке баштине, тзв. електронску изложбу под радним називом *Shairing History 1815-2015 Arab World* – одабрана су, обрађена и послата дела за електронску (П. Петровић, Ј. Војводић);
- Припрема за реализацију пројекта Библиотека за слепе Народног музеја у Београду. Усвајање техника дизајна тактилних дијаграма, рад на компјутерским програмима, усавршавање технике штампе. Кроз припрему је установљено да је одређени тип тонера, које уобичајено користимо за штампани материјал погодан за штампање тактилних дијаграма пре провлачења папира кроз машину за грејање. Прикупљање потребног фотоматеријала као основе за будуће тактилне дијаграме (И. Кручичан)
- Финализација рада на стручно-научној обради и каталогизацији епиграфских споменика (41/45 натписа) и римских опека са печатима (140 опека) у циљу публикаовања епиграфске грађе збирке Ђердап чији су аутори М. Мирковић и Ј. Р. Кондић (Ј. Р. Кондић)
- Наставак рада на обради грађе целокупног фонда збирке Ђердап од праисторије до средњег века у циљу припреме публикације *Археологија Регије Гвоздена Врата/Ђердап* (Ј. Р. Кондић)

3.5.4. Конзерваторски пројекти

У 2012. години нису реализовани.

3.5.5 Сарадња стручњака Музеја на пројектима других институција

- Наставак сарадње са Одељењем за археологију Филозофског факултета из Београда у систематским ископавањима локалитета Велика Баланица у Сићеву од 01. 07. до 05. 08. 2013. Године (Б. Михаиловић)
- Сарадник на научном пројекту *Градски живот у антици: експанзија градова и урбане цивилизације на Балкану и суседним областима од хеленистичког до позно*

римског периода, пројекат бр. 177005, Филозофски факултет, руководилац пројекта проф. др Маријана Рицл (мр Б. Борић Брешковић).

- Сарадник на научном пројекту *Дунав и Балкан – културно-историјско наслеђе*, Балканолошки институт, руководилац пројекта научни саветник др Ђорђе Костић (др Т. Цвјетићанин).
- Наставак сарадње са Археолошким институтом у Београду у систематским археолошким истраживањима локалитета Кале у селу Кршевица, код Бујановца. Руководилац истраживања И. Вранић, научни сарадник Археолошког института у Београду. Н. Радојчић од 15 јула до 3 септембра; В. Крстић до 11. јула до 23. августа; А. Ђорђевић од 12. до 18. августа, А. Бандовић од 20. јула до 23. августа; Ј. Митровић до 11. јула до 23. августа 2013. године.
- На позив Катедре за археологију Филозофског факултета у Београду и Института Макс Планк из Лајпцига учешће у сондажном рекогносцирању палеолитских налазишта у Поморављу (слив Ресаве) – од 28. 10 до 05. 11. 2013. године. (Б. Михаиловић)
- Од 23. до 30. 09. 2013. године Заштитна ископавања сектора Профил, локалитет Бело Брдо у Винчи. Руководилац истраживања др Ненад Тасић. (А. Ђорђевић)
- Наставак сарадње са Центром за археолошка истраживања у Подгорици, Црна Гора на пројекту *Археолошка карта Црне Горе* (др Ленка Булатовић): завршни извештаји и документација са кампања археолошког рекогносцирања општина Никшић, Шавник, Цетиње и Даниловград (А. Старовић)
- Сарадња на пројекат Филозофског факултета у Београду *Културне промене и популациона кретања у раној праисторији централног Балкана. е.б. 177023* (руководилац проф. др Д. Михаиловић): Руководилац теме лежишта камених сировина - мр В. В. Богосављевић Петровић: депозити и радионица са падина Јелице, обрада са Ј. Марковић.
- Учествовање у теренским истраживањима локалитета Баланица и Пиштурина са истраживањем лежишта камених сировина од 15.07. до 9.08.2013. године. Пројекат Филозофског факултета (руководилац проф. др Душан Михаиловић) (Ј. Марковић)
- Избор вајарских дела и текст о скулптури за изложбу уметничке колекције Дома војске Србије (В. Грујић)
- Сарадња на пројекту/изложби о Михајлу Пупину Српске академије наука и уметности, планирану за другу половину 2014. године; тема: *Фонд Михајла Пупина у Народном музеју између два рата* (П. Петровић)
- Руководилац пројекта *Реконструкција римске грнчарске пећи у Равни (Titasit Minus): српско – шпанска етноархеолошка истраживања*. Носилац пројекта је Завичајни музеј Књажевац. На пројекту сарађују археолози Универзитета у Кадизу и Мадриду (Шпанија), као и Институт Сервантес из Београда. Пројекат суфинансира Министарство културе и информисања (мр Б. Ђорђевић)
- Сарадња на пројекту *Живети прошлост – српска средњовековна гастрономија*, чији је носилац Артис Центар из Београда. Пројекат суфинансира Министарство културе и информисања (мр Б. Ђорђевић)

- Сарадња са Милицом Орловић-Чобанов из Галерије Павла Бељанског из Новог Сада на пројекту изложбе *Велика Иза Влаха Буковца*, одржане од септембра до новембра у галерији Дома војске Србије – сарадња на припреми, дизајну и изради тактилних дијаграма и каталога за слепе и слабовиде посетиоце, као део припрема за реализацију пројекта Библиотека за слепе Народног музеја у Београду (И. Кручичан).
- У вези са иницијативом за стављање римског лимеса дуж тока Дунава на листу светске баштине: D/anubeL/imesB/rand – UNESCO World Heritage in the Lower Danube настављено је са обрадом грађе. Сачињен је прецизан редослед активности које је потребно предузети у циљу номиновања дела лимеса који се налази на територији Србије а којима координирају сарадници Археолошког института и Завода за заштиту споменика културе. Током 2013. године одржана су два састанка на Виминацијуму и Археолошком институту у Београду (Ј.Р. Кондић)

3.5.6. Иницијативе за истраживачке, изложбене, конзерваторске пројекте

- Покренута иницијатива за креирање међународног истраживачког пројекта о антрополошкој и археолошкој студији живота и здравља одраслих људи и деце у мезолитским и неолитским популацијама Балканског полуострва: сарадња са Филозофским факултетом у Београду (проф. др Софија Стефановић и А. Старовић)
- Преузети узорци глине за физичко-хемијску анализу са четири глиништа у околини Новог Брда, који су неопходни за наставак рада на керамичким узорцима са истог локалитета. Глину доставила Хацић Светлана, археолог из Завода за заштиту споменика културе из Косовске Митровице (Н. Церовић, М. Стојановић).

3.6 ДОКУМЕНТАЦИЈА: ИЗРАДА ФОТОДОКУМЕНТАЦИЈЕ, ОБРАДА АРХИВСКЕ ГРАЂЕ И ДОКУМЕНТАРНЕ ГРАЂЕ, ПОЗАЈМИЦЕ ДОКУМЕНТАЦИОНЕ ГРАЂЕ

3.6.1 Израда фотодокументације

Одељење	Снимљено	Материјална копија
Рестаураторско-конзерваторско	1223	661
Археолошко	202	41
Историја уметности	192	22
Документација	4002	546
Укупно	5619	1270

Посао обављају В. Вукадиновић и В. Илић у интерној подели посла. У току године је обављено снимање по одељењима.

- Фотографисање предмета за потребе изложбе *Константин Велики и Милански едикт 313. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије*, фото - Небојша Борић, 173 предмета фотографисано из више колекција Народног музеја у Београду (Збирка за римску царску уметност, Збирка касноантичког и ваизантијског периода са сеобом народа, Збирка Бердап), као и предмети из других музеја: Музеј града Београда, Музеј Срема, Музеј У Смедереву, Народни музеј у Пожаревцу, Народни музеј у Зајечару, Музеј Крајине у Неготину) (Координатор Д. Ратковић)
- Дигитално студијско фотографисање целокупне колекције сликане керамике локалитета Старчево-Град: укупно начињено 2100 снимака, који ће током 2014. године бити дигитално обрађени и укључени у фото-документацију Збирке за старији неолит (А. Старовић)

3.6.2 Обрада архивске грађе

- Осмишљавање концепције рада архиве и нове верзије базе података, увођење нових сарадника у систем рада (Д. Еремић).
- Преглед докумената из периода од 1881. године до 1890. године и израда новог концепта аналитичког инвентара (Д. Еремић).
- Преглед и дигитализација заоставштине Ђорђа Мано Зисија (Дневници са ископавања у Јагодин Мали, Белој Паланки, Царичином Граду)
- Преглед, дигитализација и скенирање инвентара Ј. Шафарика (А. Бандовић)
- Скенирање архивских докумената из периода од краја 1881. године закључно са 1890. годином - укупно 560 докумената (1200 скенова)
- Дигитализација пет свасака М. Валтровића (А. Бандовић, Ј. Териман)
- Обрада фотодокументационе грађе - Одабир и скенирање фотодокументације Народног музеја за сајт Народног музеја (Ј. Војводић)
- Формирање и структурирање Медијатеке Народног музеја, уз стручну помоћ мр В. Круљац (Ј. Војводић)
- Формирање базе података и метаподатака за складиштење и претрагу дигиталне фотодокументације (Ј. Војводић)
- Инсталација скенера и екстерног хард диска за Медијатеку НМ (Ј. Војводић)
- Дигитализација архивске и документационе грађе - скенирање, дигитална обрада, складиштење (С. Трипковић, Ј. Териман, Ј. Мерковић, Д. Еремић, А. Бандовић).

3.6.3 Обрада документационе грађе

- Формирање Регистратора захтева Одељењу по годинама: захтеви за преглед, издавање грађе, потрживања изван и из музеја итд (Д. Еремић, В. Богосављевић Петровић, В. Круљац, Ј. Марковић)
- Преглед кутија означених са Историјат НМБ у задужењу В. Круљац ради обуке А. Деспотовића А. Бандовића као и додатно скенирање докумената, преснимавање ЦД за потребе обједињавања документације унутар Одељења (В. Богосављевић Петровић).

- Попис документарне грађе Н. Јевремовић по плану и динамици шефа Одељења за документацију (мај/октобар) заоставштина В. Булајић (опредељено у документарну грађу о међународној сарадњи), стручни надзор, Етернитас и документа неопходна за оперативност Одељења на дневном нивоу: В. Круљац у сарадњи са Д. Еремић, Ј. Териман и Ј. Марковић. Укупно 35 фасцикли и 3 регистратора докумената.
- Селекција, попис и израда реверса заоставштине пок. Т. Бошњак (В. Богосављевић Петровић, В. Кисић). Комплетна израда реверса (В. Круљац, С. Огњановић)
- Попис изложби и свих других манифестација реализованих од стране НМБ током 2013.године са детаљним пописом пропратне документације; пријем и сукцесивно пописивање нове грађе из ранијих година(Ј. Марковић)
- Преглед, евидентирање и паковање фотодокументационе грађе из заоставштине Зоре Симић Миловановић, конзервација (В. Круљац)
- Преглед документације из заоставштине М. Коларића, В. Краут и хемеротечке грађе о вајару М. Крковић (В. Круљац, Е. Блануша)
- Формирање досијеа изложбе *Nobody is perfect* према новој методологији израде досијеа изложби према предлогу шефа Одељења (В. Круљац)
- Попис и обрада археолошке документације: локалитет Конопиште (аутор М. Вукмановић); ситуациони план са Космаја (Ј. Териман); стаклене плоче и документација са археолошких изложби из канцеларије Н. Церовић (В. Богосављевић Петровић)
- Пријем активне археолошке документације Збирке старијег неолита НМБ у систем Одељења за документацију (кустос А. Старовић) – В. Богосављевић Петровић.
- Скенирање конзерваторских досијеа – фреске манастира Ђурђеви ступови (340 скенова) (Ј. Териман)
- Скенирање документације (65 докумената) из фонда Н. и Р. Петровић (Ј. Териман)
- Скенирање монографије о Његошу и пребацивање у ПДФ формат (Ј. Териман).
- Детаљно проучавање оригиналне документацијске грађе о ископавањима локалитета Старчево-Град (кампање 1931., 1969. и 1970. године), за потребе аналитичке студије контекста археолошких налаза: обрађено више од 400 докумената (А. Старовић)

3.6.4. Позајмица документационог материјала, снимања за публикације других институција

- На увида колеги Ј. Митровићу предата архивска грађа из периода од 1911. до 1923. (Д. Еремић)
- За потребе рада колегиници Б. Иванић на увид сатављани десетогодишњи извештаји НМБ у току управе В. Петровића и матичне књиге службеника 1952-1963 (Д. Еремић)
- За потребе израде дисертације колегиници М. Глумац на увид је дата комплетана оригинална археолошка документација са Космаја (В. Богосављевић Петровић)

- Копије документа прикупљених током израде публикације *Музеј кнеза Павла* предате су колегиници Ј. Дрегенц (Д. Еремић)
- Документарна грађе везана за дар Константина Милосављевића у циљу реализације изложбе скенирана и предата В. Крстић (Ј. Териман)
- Припрема грађе о Михајлу Пупину за потребе рада *Легат уметничких дела Михајла Пупина Народном музеју у Београду* и реализације изложбе П. Петровића (Д. Еремић, Ј. Териман)
- За потребе истраживања и реализације изложбе *Дијалози са Мондријаном* колегиницама Ј. Дрегенц и С. Огњановић на увид је предата група докумената из Фонда Музеја савремене уметности односно из грађа из периода 1911-1912 (кут. 15); 1915-1919 (кут. 17) и 1920-1921 (кут. 18) (Д. Еремић)
- Издавање досијеа уметника Влахо Буковц колеги П. Петровићу за потребе припреме изожбе у 2014. години (В. Круљац)
- Преглед досијеа археолошких изложби Народног музеја, на захтев и у сарадњи са колегиницом С Миленковић, у циљу употпуњавања података за библиографију Љубише Поповића (Зборник Народног музеја бр. 21/2 свеска за археологију)(В. Круљац)
- Издавање и издавање илустративне грађе (плотоване фотографије) иницијално израђене за изложбу *Мирослављево јеванђеље 1998/9*, Б. Иванић и Н. Церовић, стручњацима Одељења за средњи век, ради употпуњавања поставке изложбе *Стефан Немања: девет векова* (В. Круљац)
- Издавање фотодокументационе грађе везане за историјат Народног музеја и досијеа изложби Народног музеја С. Огњановић з апотребе израде кустоског рада везаног за дело Пита Мондријана у Народног (В. Круљац)
- Издавање досијеа уметника Марко Мурат колеги Петру Петровићу, вишем кустосу Одељења за историју новије уметности, ради истраживања (В. Круљац)
- Припрема архивске грађе о изложбама НМБ за потребе сајта за период 1881-1904 (Д. Еремић са сарадницима)
- Издавање грађе Кристини Стевановић ради израде докторске дисертације *Конструкција идентитета у делу Растка Петровића*(В. Круљац, Д. Еремић)
- Велики број докумената о С. Страли из периода 120-1921.године прегледана, сренирана и издата М. Пекићу за потребе истраживања (Д. Еремић, уз В. Богосављевић Петровић, др Д. Прерадовић, Ј. Марковић, Ј. Териман)
- Издавање и припрема документационе грађе везане за Збирку Шломовић, према захтеву Миодрага Ђертића, режисера, у циљу израде сценарија за документарни филм о Ериху Шломовићу (нереализовано) у сарадњи са В. Богосављевић Петровић
- Издавање дигиталних фотографија и одобрења за коришћење дигиталне репродукције слике Вјере Билер Пет година Зенита (1926) из Збирке југословенског сликарства 20. века, Брити Јиргс из Немачке, за потребе репродуковања у књизи о уметницама које су биле везане за часопис и Галерију *Der Sturm 1910-1932* (В. Круљац)

- Издавање дигиталних фотографија и одобрења за коришћење 4 дигиталне репродукције копија фресака са приказима знаменитих жена из националне историје, Славку Алексићу из Београда, за потребе илустровања књиге Знамените Српкиње (В. Круљац)
- Издавање дигиталних фотографија и одобрења за коришћење 17 репродукција слика из Збирке српског сликарства 18. и 19. века, ЈП Завод за уџбенике из Београда, у циљу илустровања књиге Кнегиња Љубица, аутора др Радоша Љушић (В. Круљац)
- Издавање дигиталних фотографија и одобрења за коришћење репродукција 2 слике Леона Коена Пролеће и Вечити Јуда из Збирке југословенског сликарства 20. века, проф. др Давору Џалту из Београда, за потребе репродуковања тексту за књигу о уметности симболизма издавачке куће Ashgate (В. Круљац)
- Одговор Стефану Кернеру, уметнику из Њујорка, на питања везана за изложбenu делатност НМ и судбину његовог дела Коњ и сова, које се данас чува у колекцији НИС Југопетрола (данас ГАЗ ПРОМ) (В. Круљац)
- Припрема основних података за позајмицу дигиталних репродукција 57 дела из Збирке југословенског сликарства 20. века, Српској књижевној задрузи, у циљу илустровања другог издања књиге Л. Трифуновић, Српско сликарство 1900-1950, (у сарадњи са Љ. Миљковић)
- Издавање дигиталних фотографија и одобрења за коришћење девет репродукција слика из Збирке српског сликарства 18. и 19. века, издавачкој кући Klett из Београда, у циљу илустровања читанке за други разред средње школе.
- Проф. др Браниславу Тодићу предати снимци фрагмената фресака из Ђурђевић Супова код Новог Пазара из Збирке периода српске средњовековне државе за књигу *Стари Рас са Сопоћанима* издавачке куће *Платонеум* из Новог Сада (А. Нитић, В. Круљац)
- Издавање дигиталне фотографије и одобрења за коришћење репродукције слике Juan de Flandes, Ecce Agnus Dei, 1496-1499, из Збирке стране уметности, Éva Kovács, Museum of Fine Arts – Hungarian National Gallery, у циљу репродуковања у *Netherlandish paintings in the Szépművészeti Múzeum in Budapest (1480-1540)* (В. Круљац у сарадњи са Ј. Дергенц и Г. Грабеж)
- Издавање дигиталне фотографије и одобрења за коришћење репродукције фотографије Броградске мумије Музеју афричке уметности за публикацију Египат у сећању Србије (Ј. Марковић)
- Припрема документације о изложбама НМБ од 1980-2010 за Т. Михаиловић (Народни музеј Краљево) за потребе рада на дисертацији (Ј. Марковић)
- Теренски дневници Ђ. Мано Зисија (ПДФ верзије) издати Марку Капларевићу, са Института за проучавање античких студија из Беча за потребе рада на докторској дисертацији (В. Богосављевић Петровић)
- Упутства и скенови литературе за тезу *Народни музеј Београд – развој музеја пре и после грађанског рата* (Дејану Кесерићу, докторанту са Краљевског универзитета у Копенхагену)(В. Богосављевић Петровић)

- За Народни музеј у Аранђеловцу за потребе изложбе „Михаило С. Петров – уметност на поклон“ снимљена 4 рада М.С.Петрова: инв.бр. 2879,2876,2878,2877 (Г. Станишић)
- За монографију о официру Будимиру Т. Милосављевићу господину Добривоју М. Недељковићу уступљено 20 снимака Душана Влајића - 10 из Збирке југословенског сликарства 20. века (1010, 1059, 1061, 1066, 1071, 1603, 1613, 1614, 1622, 1664) и 10 снимака из Збирке цртежа и графике југословенских аутора (1901,1914,1920,1923,1971,1974,1975,1977,1980 и 1993) (Љ. Миљковић, Г. Станишић)
- За публикување монографије уметника Бранка Миљуша за Галерију Арте у Београду снимљено 13 његових радова (Г. Станишић)
- За публикување књиге *Цртежи-карикатуре професора Факултета ликовних уметности у Београду*, Ивани Симеоновић-Ћелић дустуљен снимак карикатуре Пјера Крижанића (инв.бр. 1139) (Г. Станишић)
- За потребе изложбе *Цртежи Мира Главуртића* у Галерији Хаос у Београду уступљен 1 дигитални снимак цртежа овог аутора (Г. Станишић)
- За потребе *Изложбе о Сајмишт* у организацији Одбора Града Београда прегледан велики део Збирке (Г. Станишић)
- Поводом дописа Галерије Матице српске у вези са приређивањем изложбе и публикације *Његош: владар, владика, песник*, овој установи је уступљен дигитални снимак рада Анастаса Јовановића *Портрет Његоша*, студијска збирка инв.бр. 5598 (Е. Блануша)
- Поводом дописа проф. Б. Тодића за потребе приређивања књиге *Стари српски сликари* фотографисани су следећи радови из Збирке цртежа и графике српских аутора 18. и 19. века и уступљени њихови дигитални снимци: Георгије Жефаровић, *Богородица са Христом* (18. век), Инв.гр.1300, Арсеније Теодоровић, *Скидање са крста* (19. век), инв.гр. 893, Монах Јона, *Антиминс Мојсеја Петровића-Оплакивање* (18. век), инв.гр. 595, Стефан Ликић, *Антиминс 12 Апостола и Христос на одру* (обострани приказ) (18. век), инв.гр.1748, Стефан Ликић, *Св. Никола и Св. Јован* (обострани приказ) (18. век), инв.гр.1747 (Е.Блануша) и 14 дела из Збирке српског сликарства 18. и 19. века (П. Петровић)
- За каталог *Изложбе слика Миливоја Узелца* Модерној галерији у Загребу уступљено 5 снимака радова М. Узелца (Љ. Миљковић)
- За репринт књиге др Лазара Трифуновића *Српско сликарство 1900-1950* уступљено је 55 снимка слика разних аутора СКЗ (Љ. Миљковић)
- За каталог изложбе *Мирослав Краљевић* Модерној галерији у Загребу дустуљено 5 снимака слика М. Краљевића (489, 872, 1904, 545 и 873) (Љ. Миљковић)
- За Монографију *Бранко Миљуш* Галерији Арте је уступљено 6 снимака слика Б. Миљуша (Љ. Миљковић)
- За каталог изложбе *Зора Петровић* Спомен-збирци Павла Бељанског у Новом Саду уступљена 2 снимка (Љ. Миљковић)
- За књигу *Дипломатија и култура Мирославу Перишићу* уступљено пет снимака слика Лазара Возаревића, Марка Челебоновића, Миће Поповића, Милана Коњовића и Пеђе Милосављевића (Љ. Миљковић)

- Агенцији за издавачку делатност Лестве у Косовској Митровици за часопис Лестве бр. 5-6 позајмљен један снимак слике Стевана Алексића *Спаљивање моштију св. Саве* (Љ. Миљковић)
- За књигу проф. др Мила Ломпара, ИК Евро Ђунти из Београда уступљен снимак слике Надежде Петровић *Косовски божури – Грачаница* (Љ. Миљковић)
- За уџбеник Ликовна културе за седми разред ОШ и Читанку за други разред гимназије ИК Клет уступљена 2 снимка слика Бете Вукановић *Летњи дан* и Надежде Петровић *Стабло у Шуми* (Љ. Миљковић)
- За потребе РТС-а снимљене 2 слике Радомира Рељића (Љ. Миљковић)
- Небојши Сретеновићу из Београда одобрено је коришћење дигиталног снимка дела Паје Јовановића *Таковски устанак*, инв. НМ 117 ради израде репродукције овог дела на платну у приватне сврхе (П. Петровић)
- Музеју Крајине у Неготину одобрено је коришћење дигиталних снимака 3 дела из Збирке: Стева Тодоровић, *Погибија Хајдук Вељка* инв. 350; Петар Паликрушић, *Рако, син Хајдук Вељка* инв. 770; Димитрије Аврамовић, *Вук Караџић*, инв. 21, за потребе репродуковања у каталогу изложбе посвећене Хајдук Вељку у Музеју Крајине у Неготину од 18.07. до краја 2013. године (П. Петровић)
- Издавачкј кући Klett из Београда одобрено је коришћење дигиталних снимака 8 дела за потребе репродуковања у уџбенику за српски језик за II разред средње школе: Јован Поповић, *Јован Стерија Поповић*, инв. НМ 1834; Урош Кнежевић, *Карађорђе Петровић*, инв. НМ 1704; Павел Ђурковић, *Портрет младог Вука Караџића*, инв. НМ 1438; Урош Кнежевић, *Хајдук Вељко Петровић*, инв. НМ 444; Ђура Јакшић, *Аутопортрет*, инв. НМ 2115; Ђура Јакшић, *Девојка у плавом*, инв. НМ ЈВ ; Ђура Јакшић, *Караула*, инв. НМ 376; Милош Тенковић, *Предео са кравама*, инв. 439; (П. Петровић)
- Информативно-издавачкој установи СПЦ, дечјем часопису Светосавско звоце, одобрено је коришћење дигиталних снимака 11 дела за израду календара за школску 2013/2014: Ђорђе Крстић, *Под јабуком*, инв. НМ 1186; Ђорђе Крстић, *Студеница*, инв. 1103; Паја Јовановић, *Крунисање цара Душана*, инв. 1255; 4. Феликс Каниц, *Долина Тимока*, инв. НМ 1300; Паја Јовановић, *Женидба Душанова*, инв. НМ 2415; Паја Јовановић, *Мотив из Челарева*, инв. НМ 2464; Карл Поп-Сатмари, *Коло*, инв. НМ 1235; Урош Предић, *Херцеговачки бегунци*, инв. НМ 308; Катарина Ивановић, *Корпа са грођем*, инв. НМ 94; Паја Јовановић, *Кићење невесте*, инв. НМ 115 и Непознати аутор, *Срби око гуслара*, инв. НМ ЈВ 86 (П. Петровић)
- Градском музеју Вршац одобрено је коришћење дигиталних снимака 5 дела Константина Данила која ће бити репродукована у каталогу изложбе „Константин Данил-трагом једне слике“ која се одржава у Градском музеју Вршац од 10.12. 2013 – 31.01.2014. године: *Женски портрет*, инв. НМ 1403; *Портрет госпође Тетеша*, инв. НМ 790; *портрет госпође Вајлинг*, инв. НМ 86; *Портрет уметникове супруге*, инв. НМ ЈВ 40 и *Близаници*, инв. НМ ЈВ 9; П. Петровић
- Поводом изложбе о Челаревском дворцу Музеју Војводине уступљена 4 дигитална снимка дела аутора Стеве Тодоровића *Гедеон Дунђерски*, инв.бр.2561;

Софија Дунђерски (инв.бр.2462), Ленка Дунђерски (инв.бр.1719) и Снимак слике Гедеон Дунђерски (инв.бр.2463) Паје Јовановића (П. Петровић)

- За потребе публиковања у Веснику Војног музеја у Београду уступљен дигитални снимак споменице Српско-турских ратова за ослобођење и независност 1876-7-8. године / инв. бр. 58_311/2
- Фотографија дела Одежде Бугарског цара Ивана Александра, инв бр. 5844 из Збирке периода српске средњовековне државе предата Б. Цветковићу, вишем кустосу Завичајног музеја, Јагодина, ради објављивања (Александра Нитић)
- За Српску енциклопедију предати снимци Прстена краљевића Радослава, инв. бр. 5513 и дела хороса са натписом краља Вукашина, инв. бр. 2194 из Збирке периода српске средњовековне државе (А. Нитић)
- Преписка са Милчом Георгијевским, вишим кустосом Галерије икона, Охрид у вези са његовим захтевом за подацима о пореклу и начину набавке предмета из средњовековних збирки Народног музеја у Београду, који су пореклом из Охрида; консултације са мр Б. Иванић, Б. Борић Брешковић и М. Живковићем (А. Нитић)
- Фотографија Душановог тањира, инв. бр. 2001 из Збирке периода српске средњовековне државе предата ради коришћења на поставци музеја Винарије Деспотика, Смедеревска Паланка (А. Нитић, В. Богосављевић, Н. Церовић)
- На захтев установе „Култура“ Бајина Башта, бр. 501/1 од 28.10.2013., као и поновни допис НМ, бр. 305/2 од 5.8.2013, сачињен списак предмета из збирке који потичу са територије општине Бајина Башта (С. Фидановски, Е. Зечевић, Н. Церовић).
- Поводом дописа Ј. Живковић (НМ бр. 411/1 од 01.8.2013), докторанта Лондонског универзитета у Катару (UCL Qatar, којим се тражи уступање керамичких узорака за петрографске анализе, сачинила мишљење (НМ, бр 411/2 од 5.8.2013) и након сагласности директора упутила одговор о сарадњи на овом пројекту (НМ, бр. 411/3). Са спољним стручним консултантом - др В. Бикић, вишим научним сарадником Археолошког института у Београду, обављен је преглед документационе грађе ради издвајања погодних керамичких уломака за анализу, као и узимање исечака (70 ком.) и враћања материјала у депо (јул-август). Примопредају обавила са Ј. Живковић (НМ, бр. 411/4-5 од 13-14.08.2013) (Е. Зечевић).

3.6.5. Увид у материјал и документацију трећих лица - стручне посете

- Преглед и тријажа из Збирке архивске грађе ИМС (кустос др Д. Бојић) ради истраживања о Михаилу Валтровићу као професору археологије (В. Богосављевић Петровић, А. Бандовић)
- За потребе изложбе о Михаилу С. Петрову са кустоскињом Народног музеја у Аранђеловцу прегледано преко 200 радова (Г. Станишић)
- За потребе објављивања књиге Љубомира Недељковића прегледано око 200 цртежа Душана Влајића (Г. Станишић)
- На молбу сина Бранка Ве Пољанског дате су му на увид слике и цртежи Б. Ве Пољанског (Љ. Миљковић, Г. Станишић)

- Процене аутентичности предмета које зарад добијања стручног мишљења доносе трећа лица (Б. Иванић, Н. Церовић)

3.7. БИБЛИОТЕКА

Библиотека	
Куповина књига	4
Куповина часописа (свезака)	72
Поклон књига	58
Поклон часописи (свезака)	6
Размена књига	369
Размена часописа (свезака)	360
Укупни прилив (књига/свезака)	431/438
Техничка обрада књига	299
Размена иностранство (пуб./инстит.)	525/32
Размена у земљи (пуб./инстит.)	1045/86
Инвентарисање књига	215
Инвентарисање и попуњавање базе часописа (свезака)	214
Попуњавање базе и лисног каталога књига (књига/листића)	249 / 1223
База књига - уношење старог фонда (наслови)	30
Инвентарисање и обрада CD-а (нсл./листићи)	/
Коричење	/
Издате публикације ван библиотеке	/
Коришћене публ. у библиотеци	/
Конзервација	4
Припреме за санацију - паковање (кутије)	10

- Све послове у библиотеци обављају мр С. Миленковић и А. Бежановић;
- У циљу обезбеђивања адекватног смештаја библиотечког материјала, обилажене су библиотеке са компакт полицама у својим магацинима, контактирани произвођачи ове врсте опреме и добијене понуде са одговарајућим нацртима од две фирме (Metal Furniture Plus и Trevis)
- Од више хиљада понуђених дупликата публикација иностраних сродних институција (Library of Congress, Washington; Ecole Française, Athens; Museumslandschaft, Hessen) одабрано је и тражено 55 наслова.
- поклоњено је укупно 55 публикација (музејска издања) библиотекама у Србији, са којима немамо редовну размену (Манастирска библиотека у Комарану, Градска библиотека у Новом Саду, Библиотека у Лепосавићу)
- Пренос библиотеке Галерије фресака (укупно 38 кутија са публикацијама) из просторија Народног музеја у атеље Галерије фресака. У плану је рад на разврставању и смештају (М. Томић, А. Бежановић)
- За време санације и адаптације зграде Музеја Вука и Доситеја музејска библиотека, која броји око 12 хиљада примерака, пресељена је у Народни музеј.

након повратка библиотека је уз помоћ 26 волонтера, студената четврте године библиотекарства Филолошког факултета у Београду у потпуности сређена.

3.8 ПОСЛОВИ ВЕЗАНИ ЗА ЦЕНТРАЛНУ И МАТИЧНУ УЛОГУ МУЗЕЈА

3.8.1 Послови у оквиру Музејске Мреже Србије

- Као члан Комисије за стручни надзор покретних археолошких налаза са археолошких истраживања, са председником комисије мр Вером Богосављевић Петровић учествовао на састанцима у Белој Паланци, Димитровграду и Пироту 19. марта 2013. Тема састанака је била депоновање археолошког материјала пронађеног током заштитних ископавања на траси ауто пута Ниш – граница са Републиком Бугарском. (А. Ђорђевић)
- Стручни и правни савети Природњачком музеју за формирање комплетног досијеа о проглашењу за културна добра палонтолошких налаза и за регистровање збирки. Потребно је формирати предлоге за два посебна налаза (М. Живковић, В. Богосављевић Петровић, С. Давидовић, С. Лабурић.)
- Обука кустоса из Народног музеја у Нишу и Музеја Понишавља у Пироту за коришћење апликације Етернитас и импорт података у МИСС базу података одржана је у Галерији савремене ликовне уметности у Нишу 17-19.06.2013. године (Г. Гавриловић, А. Деспотовић)
- Посебан модел апликације Етернитас за Војни музеј у Београду (Г. Гавриловић, А. Деспотовић)
- Демонстрација и обука за коришћење апликације Етернитас реализована током 2013. године у Музеју Ужице, Музеју Крајине, Музеју Рас, Музеју града Новог Сада (А. Деспотовић)
- Обука кустоса документације Н. Михаиловић (Музеј Републике српске). Програм рада и кратки курс за све врсте документације (В. Богосављевић Петровић, Д. Еремић, Ј. Марковић, А. Деспотовић, В. Илић и В. Вукадиновић)
- На захтев Народног музеја у Краљеву, у НМ је одржан састанак у вези договора око стручног надзора над конзервацијом *Плаштанице Антонија Хераклејског* (XIV век) из ризнице Манастира Студеница (Ж. Темерински, А. Нитић)
- Саветодавну помоћ у домену одлагања и чувања археолошких предмета у новом простору Музеја у Пироту, као и за излагања предмета на сталној поставци Музеја минерала Рударско-геолошког факултета (Н. Килибарда)
- На молбу колеге мр. Славољуба Петровића, музејског саветника из Народног музеја у Шапцу пружена је стручна помоћ и обављан надзор приликом рада на изради каталога музејске збирке медаља, која се састоји од око 200 предмета (М. Марић-Јеринић)
- Учешће у раду Стручне комисије за преглед двадесет фрагмената фресака из Ђурђевић ступова код Новог Пазара који се чувају у Народном музеју, Београд, састављене од представника Народног Музеја и Републичког завода за заштиту споменика културе; комисија формирана на тражење РЗ, коме је Манастир Ђурђеви Ступови упутио захтев за мишљење о стању фрагмената фресака Ђурђевић ступова код Новог Пазара и могућностма

њиховог враћања на првобитно место (Н. Церовић, А. Нитић, Б. Поповић, Р. Пиљак)

- Рад током године у Комисији Народног музеја за стручни надзор покретних археолошких налаза са археолошких истраживања (С. Фидановски, Е. Зечевић, Д. Ратковић)
- Господину Николи Мандићу из Новог Сада, након консултација са колегиницом др Софијом Петковић послато коначно мишљење у вези неколико коштаних предмета који су у његовом власништву, а по његовом сазнању потичу из околине Сремске Митровице (С. Фидановски, Н. Церовић).
- Госпођи Данијели Тешић-Радовановић, асистенту на Катедри за историју уметности, Филозофског факултета Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, пружена стручна помоћ поводом њеног рада везаног за остатке Антинојевог храма у Сочаници код Лепосавића и других истраживања на поменутој територији (С. Фидановски).
- На молбу госпође Едлаље Добруне, сарадника Алабанолошког института у Приштини, прикупљени податци о оловном саркофагу из Улпијане, који је откривен 1955. године, а претпоставка је да се налази у Народном музеју. Информацију јој нисам послао (С. Фидановски).
- Као сукључар депоа бр. 016, у коме се чувају археолошки предмети са Косова и Метохије који су били излагани на изложби у Галерији САНУ „Археолошко благо Косова и Метохије“ у фебруару 1999. године, пружао логистичку подршку колеги мр Александру Бачкалову. Наиме, за потребе др Драгане Младеновић, предавачу на школи за археологију у Оксфорду, помогао око фотографисања мермерне бисте из Клокот Бање (С. Фидановски).
- На молбу господина Војислава Петковића из Београда извршена стручна анализу металног кантара, нађеног у с. Шапранце код Трговишта. У вези са тим предметом консултована др С. Поповић, научни сарадник Археолошког института у Београду (С. Фидановски).
- На заједничком састанку чланова Одељења достављене примедбе са изменама на текст Музеолошки основ за израду технолошког програма санације НМ у Београду прослеђен од стране директора Б. Борић-Брешковић (Н. Церовић, С. Фидановски, Б. Иванић, А. Нитић, Е. Зечевић, М. Томић).
- Студијска посета археолошким ископавањима на неолитком локалитету Црквине у селу Стублине код Обреновца (заједно са 5 колега из Народног музеја)
- Студијска посета археолошким ископавањима на неолитком локалитету Бело брдо у Винчи
- Део система за рад администратора базе је интегрисан у WEB апликацију Етернитас завршно са 08.05.2013. године. У апликацију су имплементирани QR (Quick Response) кодови, који омогућавају приказ фотографије и основних података о музејском предмету преко мобилног телефона. За приказ података креирана је WEB апликација за телефоне који раде на Андроид платформи. База података МИСС је проширена посебним пољем за опис музејског предмета чији садржај се приказује на страници за приказ података у оквиру апликације за мобилни телефон. Тиме је омогућено да сви музеји у Србији на брз и

једноставан начин значајно осавремене и обогате изложбене делатност (Г. Гавриловић (аутор), А. Деспотовић)

- Креирање ACCESS апликације за одржавање рачунарске опреме (Г. Гавриловић)
- Одржавање и унапређивање сервера и мрежне инфраструктуре МИСС-а: унапређење брзина приступа серверу и унапређење техничких карактеристика закупуеног сервера (под истим условима). Прављење удаљене везе ка серверу ради растерећења и убрзања система (оптимизација окружења) (А. Деспотовић)
- Вођење евиденције о музејским установама, збиркама и запосленим у музејима Србије (А. Деспотовић)
- Вођење евиденције о каталозима система МИСС (А. Деспотовић)
- Креирање налога за рад у програму Етернитас (А. Деспотовић)
- Прелазак на нови администраторски модул за управљање базом података МИСС (А. Деспотовић)

3.8.2 Стручна мишљења и вештачења

- На захтев Министарства културе и информисања Републике Србије (бр.633-00-220/2012-02, 26-08. 2013 за изјашњавање о покретању процедуре за повраћај археолошких предмета илегално изнетих из Републике Србије, а за које је утврђено да потичу са територије општине Петровац на Млави, и заплених у Грацу (Аустрија), на основу увида у достављене предмете и пратеће фотографије: 9 комада новца и 11 археолошких предмета римског периода, издато је стручно мишљење (35/13-2, 13.09. 2013.) (мр А.Н. Црнобрња, Т. Бенцаревић)
- По налогу Министарства културе и информисања Републике Србије (633-00-215/2013-02, 27.06. 2013.) у коме се на основу фотографија предмета на CD-у тражи стручно мишљење Народног музеја у вези са провером 218 археолошко-нумизматичког материјала античког, средњовековног и нововековног периода заплених на основу потернице Интерпола Љубљана на граничном прелазу у Словенији, као одговор је упућен допис Министарству културе и информисања Републике Србије (35/11-2, 09.09.2013) у коме је предложено да се за тражено стручно мишљење, стручњацима Народног музеја достави додатна, потребна документација. (мр А.Н. Црнобрња, Т. Бенцаревић)
- Стручно мишљење Министарству културе и информисања о делима која су запленила од стране Интерпола (Г. Станишић)
- Стручно мишљење Министарству културе и информисања о 2 слике А. Кирхера из Угоститељског објекта Буковичка бања (Г. Станишић)
- Комисија за давање мишљења за извозне дозволе је током 2013. године од Републичког завода за заштиту споменика културе примила 15 захтева за укупно 20 уметничких дела за које је Комисија дала стручно мишљење (Д. Ковачић, Ј. Дергенц, П. Петровић, Б. Иванић, С. Кајтез, Е. Блануша, В. Вукадиновић, В. Илић)
- Процена уметничких дела која се налазе у Резиденцији бивше СФРЈ у Риму, за МСП, новембар 2013 (Д. Ковачић)

- Извршена атрибуција на основу снимака слика из збирке Народне банке Србије у експозитурама у Новом Саду, Нишу, Крагујевцу и Ужицу (Љ. Миљковић)
- Стручно мишљење о иконама *Свети Трифун и Богородица са Христом*, по захтеву из Кабинета премијера Владе Републике Србије (П. Петровић, Б.Иванић)
- Стручно мишљење о иконама *Богородица са Христом, Свети Јован Претеча, Арханђел Михајло са светитељима и Свети Никола*, по захтеву из Кабинета премијера Владе Републике Србије (П. Петровић, Б. Иванић)
- Стручно мишљење у предмету Решење о утврђивању покретног културног добра – Урош Предић, *Икона Св. Николе*, 1903 (П. Петровић)
- Стручно мишљење о златном прстену из Његошева, као и икони за поклон руској делегацији о стране Владе РС. (Б. Иванић)

3.8.3. Сарадња са МУП-ом, Управом криминалистичке полиције, Службом за борбу против организованог криминала, судовима, Царином и др.

- На захтев Основног суда у Пожаревцу (П.бр.248/12-42, 28.01. 2013) у вези са утврђивањем тржишне вредности нумизматичког материјала отуђеног из Народног музеја у Пожаревцу, обављено је вештачење-експертиза (35/10-2, 9.04. 2013.)на основу увида у списе достављених предмета: златни статер Александра Великог, сребрна драхма Александра Великог, 57 римских републиканских денара. (мр. Б. Борић-Брешковић, Т. Бенцаревић)
- На захтев Основног суда из Ужица (5П 2020/10 од 28. 01. 2013) издато стручно мишљење о вредности кованог златног новца XIX–XX века (Народни музеј, Број: 35/5-3 31.01.2013.) (М. Јеринић)
- На захтев Основног суда из Ужица (5 П 2020/10, 12.03. 2013) достављена допуна стручног мишљења о вредности кованог златног новца XIX–XX ве (Народни музеј, Број: 35/5-6 27.03.2013.) (М. Јеринић)
- На захтев Вишег суда у Врању (П.бр. 3/12, 24.01.2013.). издато је стручно мишљење (35/6-3, 14.10. 2013.) у вези са утврђивањем процене вредности 29 примерака новца племена „Дерони“, који су пронађени у Врању 2003. године, а за које се предпоставља да чине само део налаза од укупно око 100 примерака од којих је највећи број у међувремену отуђен. (мр. Б. Борић-Брешковић, мр А.Н. Црнобрња, Т. Бенцаревић)
- На снову захтева Министарства правде и државне управе (Допис 46-00-59/2013-02) – Дирекција за управљање одузетом имовином, извршени су преглед и процена археолошког и нумизматичког материјала (40 предмета - 33 римска новчића, 1 нововековни, 2 рецентна и 4 римска предмета) достављених Народном музеју, (мр А.Н. Црнобрња)
- Пратећи траг информације о остави која је садржала 532 тетрадраhme с краја IV и почетка III века п.н.е. (ковања Филипа II и ране келтске имитације истих) коју су пронашли дивљи трагачи на Ушћу код Обреновца крајем 2012. године, преко посредника се ушло у траг мањем њеном делу. Укупно је, за сада, фотографисано и измерено 42 примерка новца који потиче из те оставе, а који су се путем продаје нашли у неколико приватних збирки. Новац је снимљен захваљујући посредницима, док нам његови садашњи власници нису познати.

Иако тај новац још увек није у поседу Народног музеја, нити је још увек снимљен већи део оставе (за сад није било могуће сазнати где је главни део оставе завршио), на овај начин се успело доћи до довољно информација неопходних за поуздано евидентирање и опредељење ове оставе новца. (мр А.Н. Црнобрња)

- Мишљење Министарству иностраних послова о заплењеној скулптури *Без назива* америчког уметника Кита Харинга (Keith Harring), 1980/81. (Г. Станишић)
- Поводом дописа Министарства унутрашњих послова, Управе криминалистичке полиције (бр. 367/1 од 1.07), у депо Кабинета графике примљен је на привремено чување рад Ежена Делакроа *Арапи из Орана*, акварел на папиру, дим:12x19 цм (Д. Ковачић, Е. Блануша)
- Враћена слика под називом *Распеће Исусово*, уље на дасци, димензија 25,5 x 53 цм, аутора Луке Кранаха (Lucas Cranach), која се привремено чувала у депоу Збирке српског сликарства XVIII и XIX века, овлашћеним представницима Управе криминалистичке полиције (П. Петровић)
- Мишљење за две привремено одузете иконе Управи криминалистичке полиције, Београд (фебруар 2013; М. Живковић, П. Петровић, А. Нитић, Б. Поповић)
- Вештачење заплењених икона, којих је укупно шест комада. Реч је о Христос Пантократор с два анђела; Богородица са Христом окружена стиховима Химне Богородици на раму; Света Тројица; Распеће Христово; Христос у слави, окружен симболима јеванђелиста и херувимима; Арханђео Михаило. Препоручен је пријем у у студијску збирку Народног музеја, где би служиле као учило (Б. Поповић)

3.8.1 Стручни испити и стручна звања

Мајски рок

- Стручни испити: Чланови Комисије: мр Бојана Борић Брешковић, председник Комисије; Душан Миловановић, стални члан Комисије; др Ненад Радић, испитивач за предмет „Музеологија“; мр Светислав Николић и Зоран Павловић, испитивачи за предмет „Техничка заштита културних добара“; Маја Дедовић, испитивач за енглески језик; Милорад Живковић, секретар Комисије и испитивач за предмет „Уставно уређење и законска регулатива“, Ивана Дорчић, технички секретар Комисије. Укупно 25 кандидата, од тога 20 кандидата за звање кустоса / конзерватора и 5 кандидата за звање техничара;
- Виша стручна звања: Стални чланови Комисије: мр Бојана Борић Брешковић, председник Комисије, проф. др Лидија Мереник, стални члан Комисије, Милорад Живковић, секретару Комисије и Ивана Дорчић, техничком секретару Комисије. Укупно 26 кандидата, од тога: 18 кандидата за звање виши кустос / конзерватора и 8 кандидата за звање музејски саветник; У раду Комисије као трећи члан из НМБ учествовали: мр Елиана Гавриловић, 2 кандидата; Зоран Павловић, 3 кандидата; Љиљана Чубрић, 4 кандидата; Ненад Радојчић, 1 кандидат; Гордана Станишић, 1 кандидат; Вера Грујић, 2 кандидата;

Гордана Грабеж, 1 кандидат; мр Слободан Фидановски, 2 кандидата; Љубица Миљковић, 2 кандидата; мр Вера Богосављевић-Петровић, 1 кандидат и мр Бранка Иванић, 2 кандидата.

Новембарски рок

- Стручни испит: Чланови Комисије: мр Бојана Борић-Брешковић, председник комисије; Душан Миловановић, стални члан комисије, др Ненад Радић, испитивач за предмет „Музеологија“; мр Светилсав Николић и Јован Божиновић, испитивачи за предмет „Техничка заштита културних добара“; Маја Дедовић, испитивач за енглески језик; Милорад Живковић, секретар Комисије и испитивач за предмет „Уставно уређење и законска регулатива“; Снежана Ђорђевић, технички секретар Комисије. Укупно: 30 кандидат, од тога: 27 кандидата за звање кустоса / конзерватора и 3 кандидата за звање техничара;
- Виша стручна звања: Стални чланови Комисије: мр Бојана Борић Брешковић, председник комисије, проф. др Лидија Мереник, стални члан комисије, Милорад Живковић, секретар Комисије и Снежана Ђорђевић, технички секретар Комисије. Укупно 25 кандидата, од тога: 16 кандидата за звање виши кустос / конзерватора и 9 кандидата за звање музејски саветник.
- У раду комисије као трећи члан из НМБ учествовали: мр Бранка Иванић, 1 кандидат; Љиљана Чубрић, 2 кандидата; Гордана Станишић, 1 кандидат; мр Драгана Ковачић, 3 кандидата; мр Адам Црнобрња, 1 кандидат; мр Елиана Гавриловић, 1 кандидат и Ненад Радојчић 2 кандидата.

3.8.4 Чланство у комисијама, радним групама и одборима Министарства културе и информисања

- Учешће у раду Комисије за избор пројеката у области заштите, очувања и презентације археолошког наслеђа при Министарству културе Републике Србије (А. Ђорђевић).
- Председник Комисије за избор пројеката у области заштите, очувања и презентације материјалног наслеђа по расписаном конкурс Министарства културе и информисања Републике Србије (мр Б. Борић-Брешковић)
- Учешће у раду стручне комисије извршила преглед и проверу услова за чување и излагање покретних културних добара на археолошком простору Виминацијум (М. Јовић)
- Учешће у раду Комисије за конзервацију текстила из Ризнице Манастира Студеница, заједно са представницима Српске православне цркве (Епархије Жичке), Републичим заводом за заштиту споменика културе у Београду, Музејом српске православне цркве, Музејом примењене уметности у Београду и Министарством културе и информисања Републике Србије (Ж. Темерински, А. Нитић)
- Председник Комисија за избор пројеката у области заштите, очувања и презентације нематеријалног наслеђа по расписаном конкурс Министарства културе и информисања републике Србије (мр Б. Ђорђевић).
- Члан Националног комитета за нематеријално културно наслеђе Министарства културе и информисања (мр Б. Ђорђевић)

- На предлог Извршног одбора националног комитета ИСОМ-а, члан иницијалне групе за израду закона о музејима у Републици Србији састављеног од чланова Музејског друштва Србије и ИСОМ-а (Б. Поповић)
- Учесће у раду Комисије Министарства културе и информисања за доделу националних признања (мр Б. Борић-Брешковић)
- Учесће у раду радне групе Министарства културе и информисања поводом обележавања стогодишњице Првог светског рата (мр Б. Борић-Брешковић, координатор за музејску делатност и Љ. Миљковић)
- Службени боравак у Народној Републици Кине (21.09. до 30.09.2013. године) по налогу министра културе и информисања Ивана Тасовца, а на позив Министарства културе НР Кине (делегација: Б. Борић-Брешковић и А. Драча-Мунтеан). Посета је реализована у оквиру политичког формата под називом *Земље Централне и Источне Европе и Кине* који је Кина иницирала пре више од годину дана на свим политичким нивоима. Ова посета је реализована у оквиру пројекта под називом *Посета директора музеја Централне и Источне Европе и Кине*. Посета је обухватила посету националним музејима у Пекингу, Шангају и Шијани, као и учешће на Евроазијском економском форуму. Евроазијски економски форум је одржан у Шијану у жељи да се ревитализује стари „Пут свиле“ преко којег су започете прве културне размене између Европе и Азије. У оквиру овог форума организован је и посебан форум посвећен управљању музејима и њиховим развојем у доба глобализације и нових медија (Народни музеј у Београду представила је Б. Борић-Брешковић). У сваком музеју организовани су састанци или округли столови са директорима и запосленима на којима је било разговарано о могућој размени колекција, изазовима и перспективама музеја у 21. веку. Током разговора предложена је реализација пројекта конзервације дела кинеских уметника из фонда Народног музеја (укупно 22) у сарадњи са кинеском партнерском институцијом (Музеј савремене уметности - Пекинг, који располаже са одличним конзерваторским одељењем), као и реализација изложбе након конзервације. Овај пројекат би обухватио и кратак курс конзервације кинеског сликарства и за остале музеје у Србије који имају у свом фонду кинеску уметност. Пројекат би могао да допринесе јачању институционалне сарадње између НР Кине и Србије. (мр Б. Борић-Брешковић)

3.8.5. Комисије, правилници, стручна упутства

- Рад у *Комисији за стручни надзор покретних археолошких налаза са археолошких ископавања*: мишљења по решењима Министарства културе, решавање акутних проблема смештаја (Аутопут Е 80, коридор Х, заштитна ископавања). Годишњи извештај Министарству (Председник: В. Богосављевић Петровић; секретар: Ј. Марковић)
- Рад у *Комисији Народног музеја за стручни надзор покретних археолошких налаза са археолошких истраживања*, видети извештај Вере Богосављевић Петровић, председника комисије (Д. Ратковић)
- Организација и учешће на састанку свих представника институција и општине у СО Пирот поводом смештаја археолошког материјала и састанак представника Музеја Понишавља у НМБ – дати параметри и мишљење о

условима смнштаја за археолошки депо. 20.03. и 25.03. 2013.године (В. Богосављевић Петровић)

- Рад у Комисији за ревизију Збирке ретке документационе грађе средњовековних споменика, примопредаја грађе између др Д. Прерадовић и Н. Церовић (В. Круљац)
- Члан стручне Комисије Народног музеја за преглед збирке Народне банке Србије - атрибуција и категоризација дела (Љ. Миљковић)
- Члан Комисије за откуп и набавку уметничких предмета (П. Петровић, Г. Станишић, Љ. Миљковић, Д. Ковачић)

3.9 УСАВРШАВАЊЕ СТРУЧЊАКА И СТРУЧНИ И НАУЧНИ СКУПОВИ

3.9.1 Стручна звања

- **Звање кустоса** стекао је 1 сарадник/волонтера: Симона Отњановић
- **Звање техничара** стекао је 1 запослени: Миодраг Миљуш
- **Звање вишег кустоса / вишег конзерватора** стекла су 2 запослена: др Дубравка Прерадовић, мр Бојан Поповић
- **Звање вишег техничара** стекла су 2 запослена: Слободан Трипковић, Драган Првуловић

3.9.2 Академска звања

- Одбрањен магистарски рад – *Критички осврт рукописних белажака Милана Кашанина „Средњовековни градови и дворци“*, 07.09. 2013. године пред комисијом: проф. др. Миодраг Марковић (председник), проф. др Иван Стевовић, проф. др. Радивоје Радић (Б. Иванић).
- Предата докторска теза *Немањине цркве у Топлици у светлу археолошких истраживања* (Е. Зечевић).

Рад на докторским тезама

- мр В. Богосављевић-Петровић – финализација рада на докторској тези *Развој индустрије окресаног камена у Винчанској култури Србије*, ментор проф. др Душан Михаиловић;
- мр Б. Ђорђевић – рад на докторској тези *Етноархеолошка истраживања технологије керамике. Студија случаја Злакуса*, ментор проф. др Александар Палавестра;
- мр Д. Ковачић - докторска теза под називом *Цртеж као средство визуелног истраживања у западноевропској уметности од 1871. до 1900.* пријављена је на Групи за историју уметности Филозофског факултета у Београду и ментора, проф. др Слободана Мијушковића;
- мр В. Круљац – докторска теза под називом *Београдски енформел у полемичком контексту српске културе педесетих и шесдесетих година 20. века* пријављен на Катедри за модерну уметност Одељења за историју уметности на Филозофском факултету у Београду, ментор проф. др. Лидија Мереник;
- мр М. Ракочевећ – рад на докторату пријављеном на Филозофском факултету у Београду из области музеологије под називом “Стратегија едукације струшњака за музејски менаџмент” (ментор проф. др Драган

Булатовић) прихваћеном одлуком са 26. редовне седнице Научно-наставног већа Филозофског факултета у Београду, а након сагласности Универзитета;

- мр Д. Ратковић – наставак рада на докторској тези *Радионички центри за израду бронзаног накита на средњем и доњем Дунаву.*
- А. Црнобрња - Наставак рада на докторској тези: *Фортификације, насеља и комуникације у југоситочном делу провинције Доње Паноније*, ментор др Мирослав Вујовић.

Докторске студије

- М. Глумац – рад на докторској тези *Римска некропола Губеревац- Гомилице на Космају (социјална структура становништва од I- III века);* Наставак рада на докторској тези, Римска некропола Губеревац- Гомилице (социјална структура становништва од I-III века) (М. Глумац)
- В. Радић – Наставак рада на докторској тези: *Новац Српске деспотовине-студија из српске нумизматике са каталогом новца*, ментор проф. др Смиља Марјановић-Душанић
- У. Исаковић - рад на докторској тези на Филозофском факултету;
- Ј. Марковић – трећа година докторских студија и израда дисертације *Набавка сировина за израду окресаних камених артефаката у средњем палеолиту Србије;*
- Б. Михаиловић – завршетак друге године и рад на тези под насловом *Граветијен Шалитрене пећине у регионалном контексту;* Положени испити на другој години докторских студија и одбрањено образложење теме докторске дисертације (*Граветијен Ђалитрене пећине у регионалном контексту*) након чега је тема и званично одобрена најпре на наставно-научном већу Филозофског факултета а затим и на Универзитету у Београду о чему смо службено обавештени. (Б. Михаиловић)
- М. Стојановић, МА – докторске студије са темом *Испитивање римских рудника олова на територији Србије;*
- М. Томић, МА – Завршена друга година докторских студија.
- И. Кручичан - упис друге године докторских студија *Заштите баштине* на Одељењу за историју уметности на Филозофском факултету у Београду, ментор др Драган Булатовић.
- А. Бандовић - прва година докторских студија на катедри за археологију Филозофског факултета у Београду

Докторске студије у иностранству

- Д. Еремић - рад на докторској тези *The nature of the mint of Sirmium and its position within the fourth century Roman imperial administration* – Одељење за археологију и историју римских провинција, Гете Универзитет, Франкфурт на Мајни

3.9.3 Менторство

- Ментор мр Весне Живковић за хабилитациони рад за стицање звања вишег кустоса *Примена методологије процене ризика на примеру археолошког налазишта Винча – Бело брдо* (др Т. Цвјетићанин)
- Ментор Слободану Трипковићу за рад *Дигитализација сликовних података као део дигитализације културне и научне баштине* за стицање основног звања (Г. Станишић)
- Ментор Бојану Поповићу за рад *Копирање и кописти фресака у Галерији фресака* за стицање вишег звања (Јб. Миљковић)
- Ментор Станиславу Живкову за рад *Трагом Легата др Стевана и Олге Смедеревац и поклон-легата Феодоре Имреј Ричи* за стицање вишег звања (Јб. Миљковић)
- Ментор Јелени Давидовић из Музеја 25. октобар у Крагујевцу за звање музејског саветника за рад *Развој просторног и естетског обликовања меморијалних паркова као ратних меморијала са посебним освртом на уређење и уметничко обликовање спомен-парка Крагујевачки октобар у Крагујевцу* (В. Грујић)
- Ментор Симони Огњановић за рад *Дијалози са Мондријаном (Композиција II Пута Мондријана из Народног музеја у Београду као могућа референтна тачка савременог уметничког израза* за стицање кустоског звања (Г. Станишић)
- Ментор Наташи Илић, мастер конзервације и рестаурације, за полагање стручног испита за звање рестауратор, област конзервација и рестаурација штафелајних слика (С. Кајтез)
- Менторство Нину Димић кандидату за саветничко звање (мр Ј. Пантић)
- Ментор за стицање стручних звања – Бранислав Гацурић (Музеј Срема): *Икона Богородице у Музеју Срема*; Светлана Чековић (Музај Раса): *Прстење збирке Музеја Рас у Новом Пазару*; Душко Грбовић: *Јагодина и средње поморавље у време првог пада Деспотовине под турску власт (1439 – 1444)*; и као трећи члан Комисије за радове Јелене Мажински (Галерија САНУ) и Бојана Поповића (Галерија фресака) (Б. Иванић).
- Ментор за израду рада за стицање звања кустоса кандидаткиње Ане Стефановић, Музеј рударства и металургије Бор, под називом *Интеракција, едукација, и комуникација музеја са публиком путем аудио визуелних медија-промоција музејског фонда*. (Е. Гавриловић)

3.9.4 УЧЕШЋЕ НА СТРУЧНИМ И НАУЧНИМ СКУПОВИМА

3.9.4.1 Учешће на међународним конгресима конгресима, стручним и научним скуповима у земљи

- Учешће на међународном конгресу Humboldt-Kolleg 2013. Resources of Danubian Region: the Possibility of Cooperation and Utilization, Belgrade, 12-16 June 2013, са радом *Frontiers of Roman Empire World Heritage Site – potential nomination of the Danube river frontier of Moesia Superior* (др Т. Цвјетићанин)
- Учешће на међународном конгресу Serbian Ceramic Society Conference Advanced Ceramics and Application II. New Frontiers in Multifunctional Material Science and Processing, September 30th – October 1st 2013, Belgrade, Serbia, са радом *Production of the Late Roman Pottery in Diocese Dacia: Results of the First Analyses* (др Т. Цвјетићанин са мр М. Марић Стојановић)

- Учешће на међународном конгресу *The Fifth International Congree on the Black Sea Antiquities The Danube lands between the Black, Aegean and Adriatic Seas (7th century BC – 10th Century AD, Belgrade, 17-21 September 2013* (Пети међународни конгрес о старинама Црног мора Дунавске земље између Црног Егејског и Јадранског мора (7. век пре н.е. – 10. век н.е.)), са постером *Archaeological site Kale-Krševica – One „Hellenized“ Iron Age settlement in south-eastern Serbia*, Филозофски факултет у Београду, од 17. до 21. септембра. (И. Вранић, Археолошки институт и В. Крстић)
- Учешће на скупу *Advanced Ceramics and Applications II: New Frontiers in Multifunctional Material Science and Processing*, који је у у периоду од 30 септембра до 1. октобра у организацији Српског керамичарског друштва одржан у просторијама Академије наука и уметности у Београду (мр М. Марић Стојановић)
- Учешће на Међународној конференцији *Advanced Ceramics and Application II: New Frontiers in Multifunctional Science and Processing*, 30. 09 – 1. 10. 2013, усменом презентацијом *Calcite-Tempered Cooking Pottery In The Central And Western Balkans – Some Technological Issues*, у коауторству са Р. Калтоном, Универзитет у Њукаслу (мр Б. Ђорђевић)
- Учешће на конференцији *Нове технологије и стандарди: дигитализација националне баштине*, Математички факултет Универзитета у Београду, Математички институт САНУ, Народна библиотека Србије, Национални центар за дигитализацију, 31. октобра и 01. новембра 2013. *Музејски информациони систем Србије – WEB апликација ЕТЕРНИТАС– МИСС WEB апликација ЕТЕРНИТАС: обрада података на примеру археолошких предмета* (Г. Гавриловић)
- Учешће и излагање на националном научном скупу Филозофског факултета *Српска археологија између теорије и чињеница са темом Археологија у кадру: представе археологије у српском филму* 30. март 2013 (А. Бандовић)
- Учешће на скупу *Ниш и Византија 2-4. јуна 2013: Прстен са представом светих Константина и Јелене у Народном музеју у Београду* (Б. Иванић).
- Учешће на скупу: *др Гордана Јовановић* који је одржан у Деспотовцу јуна 2013. са радом: *Прстен из Манасије у збирци Народног музеја у Београду* (Б. Иванић).
- Присуствовање конференцији *Србија-Форум, систем за дигитално представљање националне баштине Србије*, САНУ, Београд, 13. јануар 2013. (Ј. Војводић)
- Учешће на семинару *Europeana Newspapers: Refinement and Quality Assessment Workshop*, Универзитетска библиотека “Светозар Марковић”, Београд, 13. и 14. јун 2013. (Ј. Војводић)
- Учешће на трибини *Creative Commons – креативност и друштво знања*, Галерија Матице српске, Нови Сад, 02. децембар 2013. (Ј. Војводић)
- мр А. Н. Црнобрња, излагање *Неолитски градитељи – од планирања насеља до примене рециклажних материјала у градњи*, на међународном скупу "The 3rd International Symposium of Archaeology – From Wattle and Daub to Mortar", 31.10-03.11.2013, Струмица, Македонија.

- В. Радић – излагање *Monete nove* деспота Ђурђа Бранковића на 7. Међународном нумизматичком конгресу Хрватске одржаном у Опатији од 26. до 28. септембра 2013. године.
- мр А. Н. Црнобрња, излагање: *Три фрагмента из праисторије на тлу Београда*, на националном скупу са међународним учешћем "Српско археолошко друштво XXXVI скупштина и годишњи скуп", Нови Сад.
- мр А. Н. Црнобрња, излагање: *Нове иконе подунавских коњаника из Посавине – просторни контекст налаза у југоисточном делу Доње Паноније*, на националном скупу са међународним учешћем "Српско археолошко друштво XXXVI скупштина и годишњи скуп", Нови Сад.
- мр А. Н. Црнобрња, излагање: *Опека са жигом Legio I Noricorum из Ушћа код Обреновца*, на скупу од националног значаја са међународним учешћем "Годишњи скуп Секције за класичну археологију Српског археолошког друштва", 29-30.11.2013, Шид.

3.9.4.2 Учесће на међународним конгресима, стручним и научним скуповима у иностранству

- Учесће у радионици *Womens International Leadership Development in Western Balkans – personal development workshop (Развој женског интернационалног руковођења на западном Балкану: лични развој)*, од 18. до 22. марта 2013. године, у Битоли, Македонија, у организацији Cultural Heritage without Borders (др Т. Цвјетићанин).
- Учесће у радионици *Womens International Leadership Development in Western Balkans personal development workshop (Развој женског интернационалног руковођења на западном Балкану: лични развој)*, од 2. до 6. октобра 2013. године, у Приштини, у организацији Cultural Heritage without Borders (др Т. Цвјетићанин).
- Учесће у семинару *Приче прошлости и будуће успомене*, од 27. до 31. октобра 2013. године, у Призрену, у организацији Cultural Heritage without Borders (др Т. Цвјетићанин).
- Учесће у конференцији *Meet, See, Do*, од 23. до 25. априла 2013. године, у Сарајеву, БиХ, у организацији Cultural Heritage without Borders и Балканске мреже музеја (др Т. Цвјетићанин, Ј. Марковић).
- Учесће на годишњој конференцији Музејског друштва Велике Британије (*MA Liverpool 2013*), од 10. до 13. новембра 2013. године, у Ливерпулу, Велика Британија, као члан Управног одбора Балканске мреже музеја (др Т. Цвјетићанин).
- Учесће (као представник Народног музеја) у међународном пројекту Међународне агенције за атомску енергију (ИАЕА) „Коришћење нуклеарних техника у карактеризацији и заштити артефаката културне баштине у области Европе“ (у оригиналу: *Using Nuclear Techniques for the Characterization and Preservation of Cultural Heritage Artefacts in the European Region*): учешће на регионалној радионици у Сумију, Украјина од 9. до 11. Октобра (А. Старовић)
- Учесће у конференцији *Stories Written in Stone, International Symposium on Chert and Other Knappable Materials, "Alexandru Ioan Cuza" University of Iasi, Romania (20 - 24. 8. 2013.)* – презентација рада *Raw Material Studies of West Central Serbia* преко интернета (В. Богосављевић Петровић, Ј. Марковић)

- Учешће на 23. генералној конференцији ИКОМ-а и присуствовао практичној настави у Историјско националном музеју у Рио де Жанеиру, Бразил (Н. Килибарда)
- мр Б. Ђорђевић је учествовала на Међународном конгресу керамичких студија под насловом *Етноархеологија и експеримент: корак даље од аналогije* (II Congreso internacional sobre estudios ceramicos *Etnoarqueologia y experimentacion: mas alla de la analogia*), 5-9. март 2013, Гранада (Шпанија), у организацији Универзитета из Гранаде, уз сарадњу више институција међу којима је и Народни музеј у Београду, који заступам као члан Научног комитета и консултант за конципирање Конгреса и прихватање радова. Упешће са пленарним излагањем *Los origenes europeos de las tradiciones tecnologicas ceramicas: Una mirada etnoarqueologica*, и као коаутор два постера: *Examining the Technology of Calcite-Tempered Cooking Pottery in the Central and Western Balkans*, са R. Carlton, Универзитет у Њукаслу, В. Британија и *Hearth Supports: Ethnoarchaeological Point of View*, са M. Lazarich и L. Giron, Универзитет у Кадизу, Шпанија.

3.9.5.1 Учешће на стручним семинарима, саветовањима, радионицама

- Учешће у семинару *Критички музеј*, у Музеју историје Југославије у Београду, 01. новембра 2013. године, у организацији *Evropa Nostra Srbija* и Музеја историје Југославије (Ј. Марковић, Д. Еремић, др Т. Цвјетићанин,).
- Присуство презентацији др Верене Перко *Прелепа Горењска* о новој сталној поставци Горењског музеја у Крању, Словенија – презентација одржана 27. маја 2013. године, у Земунском музеју – Музеју града Београда (др Т. Цвјетићанин, В. Богосављевић Петровић, Елиана Гавриловић, Симона Огњановић, Андреј Старовић, Лидија Хам).
- А. Бежановић и С. Миленковић су присуствовале предавању Ж. Младићевића, конзерватора из Народне библиотеке Србије, о заштити старе и ретке библиотечке грађе, у организацији Секције библиотекара и књижничара Музејског друштва Србије (18. март, Галерија Петра Добровића, Београд)
- С. Миленковић је присуствовала предавању С. Антонић, информатичарке у Универзитетској библиотеци, *Портал Европеана и електронски извори КОБСОН-а*, одржаном 19. новембра у Легату М. Зорић и Р. Чолаковића у Београду, у организацији Секција библиотекара и књижничара МДС.

3.9.5.1 Учешће на стручним семинарима, саветовањима, радионицама

- Учешће на *Седмом годишњем скупу експерата из Југоисточне Европе у области нематеријалног културног наслеђа*, Софија (Бугарска), 27. и 28. маја 2013, у својству члана српске делегације (мр Б. Ђорђевић).
- У Народном музеју Кикинда је током три дана, од 23. до 25. априла 2013. године организован семинар *Наративна архитектура и просторни дизајн*. Покровитељ семинара био је и Национални комитет ИКОМ-а Србије. Предавања и радионице водила је фирма Мартело (Martello) са седиштем у Даблину и музејским пословима у целом свету (Б. Поповић).

- У периоду од 24. до 28. априла учешће на семинару *Жива библиотека*, у организацији Савета Европе канцеларија у Београду, Канцеларије повереника за равноправност, Министарства омладине и спорта и групе Хајде. Семинар је реализован у Сремским Карловцима а на њему је учествовало двадесет и двоје учесника из организација цивилног друштва, Канцеларије за младе, Народне библиотеке у Београду, средње школе из Шабца, библиотеке из Сремске Митровице и Народног музеја у Београду (М. Пејовић).
- Учесће на конференцији *Teen Talk. What digital native generation wants?* одржаној 17. октобар у Дому омладине у Београду. Идеја организатора, Браво магазин са својим сарадницима и спонзорима била је да се свим кадровима који се баве радом са тинејџерима приближи њихов начин размишљања и деловања. Конференција у већем делу није успела да одговори на задате циљеве и више се бавила само промоцијом појединих активности организоване од стране различитих друштвених актера (М. Пејовић).
- Учесће на радионици *Meet See Do Projects* у периоду од 13. до 15. новембар одржаној у Скопљу, БЈР Македонија. Радни састанак био је везан за напредак и евалуацију пројеката финансираних од стране организације *Културно наслеђе без граница*, шведске владине организације SIDA и фондације Ставрос Ниархос, у организацији шведске невладине организације СНwВ. Оформљена је петочлана радна Група за приступачност, у којој је кустос И. Кручичан делегиран испред Народног музеја у Београду. Планирана је даља сарадња на развијању *Балканске музејске мреже* и рад на едукацији музеја у региону у домену приступаћности за особе са инвалидитетом (И. Кручичан).

3.9.5.2. Учесће/присуство на струковним скуповима у земљи

- Учесће у раду XXXVI Годишње скупштине Српског археолошког друштва, која је одржана 30. и 31. маја у Новом Саду (С. Фидановски, Е. Зечевић).
- Учесће у раду Средњовековне секције Српског археолошког друштва, која је одржана од 31. 10. до 01. 11 у Врбасу (С. Фидановски, Е. Зечевић)

3.9.6. Организација међународних конгреса

- Коорганизатор петог међународног конгреса о старинама Црног мора *Дунавске земље између Црног, Егејског и Јадранског мора (7. век пре н.е. – 10. век н.е.)*, Београд, 17–21. септембар 2013. године
- Члан организационог комитета, припреме за Девету међународну конференцију мезолита Европе, која ће се одржати у Београду 2015. године (Б. Михаиловић)

3.9.7 Стручни боравац у иностранству

- У марту месецу стручни боравак у Франкфурту на Мајни, ради истраживања у библиотеци и стручних консултација са ментором (Д. Еремић)
- Боравак у институту Руџер Бошковић у Загребу ради похађања тренинг курса под називом *RTC on Dating of Cultural Heritage Artefacts using Nuclear*

Analytical Techniques Zagreb Croatia, посвећеном техникама датовања (мр М. Марић Стојановић)

- Боравак у Нуклеарном институту у Секавему, у Португалу, ради термолуминисцентних мерења, и са колегама из института разговарала о евентуалном заједничком учешћу на пројекту COST (мр М. Марић Стојановић)
- У својству гостујућег истраживача, на позив МИНПАКУ антрополошког музеја и института, двонедељни боравак у Осаки (Јапан), од 25. априла до 8. маја 2013. Тема истраживачког пројекта током боравка у МИНПАКУ музеју била су етноархеолошка крос-културна истраживања традиционалних технологија керамике с акцентом на јапанском традиционалном грнчарству (мр Б. Ђорђевић).
- У сарадњи са Канцеларијом за дијаспору и нво *Извориште стручни боравак у Албанији*, од 07. октобра до 10. октобра посетили смо Дриваст, Дањ, Музеј у Скадру, Скадар, Тирану, а у периоду од 22. новембра до 26. новембар Сарду, Музеј у Тирани, Елбасан, Љеш (мр Б. Поповић)

3.10 ПРЕЗЕНТАЦИЈА/КОМУНИКАЦИЈА

3.10.1 Манифестације и акције

- Двадесетосмог фебруара, представљањем књиге Љ. Чубрић *Споменар – знамените жене српске* обележена је 64. годишњица од оснивања Музеја Вука и Доситеја. На промоцији су говорили проф. др Снежана Самарџија, проф. др Војислав Јелић, др Јасмина Милановић, уредник у Заводу за уџбенике и ауторка. У уметничком програму учествовали су Андријана Кувелић, сопран и Душан Голубовић, хармоника. Том приликом колегама и сарадницима Музеја подељено је 45 примерака књиге, донација Драгољуба Симоновића. Овом приликом додељене су и захвалнице госпођи Биљани Мамули и госпођи Смиљани Марко које су Музеју Вука и Доситеја поклониле пиротске ћилиме.
- 14 Међународна Смотра археолошког филма одржана је од 21. до 30. марта 2013. године у атријуму Народног музеја у Београду. На *14. Међународној смотри археолошког филма*, представљена су најновија остварења из области документарног археолошког филма, која су највећим делом приказана на фестивалима археолошког филма у Роверету, који се са великим успехом одржава већ двадесет четири године и Агон у Атини који се одржава десет година. То су углавном новости и репортаже, али и образовни филмови који представљају важна открића, изузетна достигнућа прошлости из различитих периода цивилизацијског развоја, од палеолита до седамнаестог века, од Европе до Латинске Америке. Током *14. Међународне смотре археолошког филма* публика је имала прилику да види 24 филма из осам земаља: Немачке 7, Италије 5, Шпаније 4, Грчке 2, Француске 2, Ирана 2, Македоније 1, Црне Горе 1. Овогодишњи почасни гост смотре био је Гете Институт. На свечаном отварању изложбе присутне је поздравила директор Народног музеја мр Бојана Борић – Брешковић, потом се обратио директор Гете института Матијас Милер – Вифериг, а Смотру је свечано отворио министар културе и информисања у Влади Републике Србије господин Братислав Петковић. Услед великог

интересовања публике филмови су се приказивали у два термина – премијерне пројекције сваког дана у 20 часова, а репризне наредног дана у 17 часова.

Током трајања Смотре у Београду филмове је видело преко 2500 посетилаца.

Због великог интересовања публике коју ова манифестација већ годинама изазива и ван Београда, а у жељи да филмове види што већи број људи, предвиђено је да одређени број филмова са Смотре гостује на локалним фестивалима археолошког филма у градовима Србије и Републике Српске уз напомену да су филмови прузети од Народног музеја у Београду.

Током 2013. године избор филмова приказаних на 14. Смотри археолошког филма приказали су: Градски музеј Новог Сада 4. до 7. априла око 300 посетилаца; Народни музеј Лесковац 13. до 18 маја око 150 посетилаца; Археолошки музеј Ђердапа 18. мај Ноћ музеја око 400 посетиоца; Еко Полис општина Палилула Ниш 4.-12 јуна око 350 посетиоца; Замак културе Врњачка Бања 1.-10 јула око 300 посетилаца; Библиотека Ковин у Ковину 15. 20. јула око 200 посетиоца; Библиотека Тител у Тителу 23. до 28 јула око 200 посетица; Музеј републике Српске у Бања Луци 5. до 13. октобра око 400 посетилаца; Музеј Козаре у Приједору 20. до 25. октобра око 200 посетиоца; Музеј у Добоју 30.октобра до 5. новембра око 250 посетилаца; Народни музеј у Смедереву 9. до 12. децембра.

- **Централна прослава Дана Народног музеја** (10. мај) реализована је у атријуму Музеја. Програм: обраћање директора мр Бојане Борић Брешковић, додела плакета за 30, 20 и 10 година радног стажа у Народном музеју и додела додела признања пензисаним сарадницима Народног музеја (мр Б. Б. Брешковић и М. Живковић). На свечаном отварању изложбе *Nobody is perfect* реализоване поводом обележавања дана Народног музеја дародавцима и сарадницима Музеја су уручене захвалнице. Захвалнице су уручене: господину Драгољубу Симоновићу, господину Ивану Павићу, госпођи Ружици Беби Павловић, господину Михајлу Јовановићу, Министарству културе и информисања Републике Србије, Министарству спољних послова Републике Србије, Скупштини града Београда, Градској општини Стари Град, Безбедносно-информативној агенцији – БИА, Управи криминалистичке полиције, организацији *Културно наслеђе без граница – СНwВ*, господину Горану Кнежевићу, господину Срђану Косовцу, госпођи Радмили Кнежевић, господину Николи Тркуљи, господину Драгану Козомари.

- **Ноћ музеја** (18. мај) - Београд: У манифестацију се Народни музеј укључио изложбама *NOBODY IS PERFECT. Карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београду, Косово и Метохија. Задужбине и дарови. Збирке Народног музеја у Београду* и програмом у Музеју Вука и Доситеја. У атријуму Народног музеја посетиоци су имали прилику да сазнају више о карикатури као медијуму како током стручних вођења тако и захваљујући аудио водичу креираном за ову прилику (Ј. Војводић, С. Огњановић). Посетиоци су имали могућност да на својим платненим предметима одштапају једну од четири одабре карикатуре (уметница Бојана Петковић). Ове вечери су по први пут сви експонати изложени у атријумском простору Музеја обележени QR кодовима чиме је демонстрирана функционалност апликације Етеренитас (Г. Гавриловић, А. Деспотовић). Као један од пратећих

програма актуелне изложбе, у Галерији фресака је са тежњом да публици представимо делатност кописта, која није у потпуности позната и довољно цењена реализован програм *Кописта није лако бити*. Поред тога простор Галерије фресака је делом трансформисан у биоскоп у којем смо захваљујући серијалу *Сведоци времена* на другачији начин могли да упонамо наше средњовековно наслеђе. Простор музеја Вука и Доситеја је у Ноћи музеја био резервисан за најмлађу музејску публику. Тога дана су у Музеју реализоване едукативне радонице за најмлађе захваљујући којима су заинтересовани имали прилику да сазнају како бисмо писали да Вук није спровео реформу азбуке. У реализацији програма су учествовали мр Е. Гавриловић, Г. Грабеж, Е. Блануша, А. Деспотовић, Ј. Војводић, Б. Поповић, С. Огњановић, И. Кручичан, М. Томић и сараднице Народног музеја. У манифестацији *Ноћ музеја* активно је учествовао и Археолошки музеј Ђердапа са својим програмима у виду редовне годишње сценско – музичке, мултикултурна манифестација, едукативног карактера у коме учествују млади Кладова, обучени у античке костиме Музеја, њихови професори (и спољни сарадници Музеја), са пројекцијом археолошких филмова (избор са овогодишње Међународне Смотре Археолошког Филма одржане у Народном музеју у Београду). Презентацију је посетило око 400 посетилаца (углавном Кладовљана и један број туриста. (Ј. Р. Кондић, В. Вујаковић)

- ИНФО-Музеј Ђердапа 2013. године: студиозне, кратке, илустроване интерпретације наслеђа Ђердапа засноване на мултимедијалној презентацији, изради пригодних текстова штампаних у виду деплијана А4 формата, фото-илустративним панелима формата А0 (8 комада) и двојезичним информативним легендама уз све изложене експонате (Ј.Р.Кондић)
- Континуирана теоријско практична едукација ангажованих сарадника, младих стручњака укључених у реализације програма, манифестације и пројеката *Пројекта Ђердап, Диана/Занес, Ноћ музеја Археолошког музеја Ђердапа*, кроз интерактивно ангажовање, интердисциплинарне акције и мултикултурне програме међу којима се нарочито издаваја *археолошки камп* (Ј.Р.Кондић)

3.10.2 Едукативне акције и едукативни пројекти за публику

- **Клуб сарадника Народног музеја.** Клуб сарадника Народног Музеја је радна група чији је циљ да буде мост између музеја, посетилаца и заједнице, и да кроз вођења, радионице, школске посете – на што инспиративнији начин приближи баштину грађанима. КСНМ се тренутно састоји од студената историје уметности, археологије, етнологије и антропологије и ДИФ. Сви заинтересовани шаљу попуњене апликационе формуларе који се налазе на сајту НМ након чека долази до комуникације електронске поште са координатором за КСНМ и уговарања састанка на коме се потенцијалним сарадницима објашњава начин функционисања, шта се од њих очекује, која су њихова задужења, права и обавезе. Сарадницима се све информације достављају путем електронске поште док се распоред дежурства прави на основу њиховог попуњавања електронске табеле. Пре сваке изложбе организују се састанци са сарадницима како би се прошло кроз материјал који су добили од координатора за КСНМ и детаљно проучили све могуће недоумице и критичне

ситуације. Ако је могуће организује се и састанак са ауторима изложбе. Чланови КСНМ су ангажовани и током едукативних радионица које организује Одељење за едукацију и рад са публиком. (координатор М. Пејовић).

- *Музеј у кофери*. Одржане две радионице *Исхрана у прошлости* и *Одевање и мода*, из циклуса *Свакодневни живот у прошлости*, са ученицима 7. разреда ОШ Младост, Нови Београд у просторијама школе. (Е. Гавриловић)
- Реализација првих аудио водича за изложбу *Карикатура у делима југословенских уметника*. Бесплатни аудио водичи су смештени на ИПНМБГ са којих су се могли преузети пре доласка у музеј или у Атријуму Музеја, путем линкова или специјално направљених QR кодова. Садржај аудио водича припремљен у сарадњи са Горданом Станишић, Симоном Огњановић. Аудио водич снимео Никола Цвијановић са Катедре за звук на Академији уметности из Београда. (Ј. Војводић)
- Организација и реализација сито-штампе, са специјално припремљеним мотивима са изложбе *Карикатура у делима југословенских уметника*, штампаним на цегерима и платненим предметима које су доносили посетиоци, са уметницом Бојаном Петковић током Ноћи музеја. (Ј. Војводић, М. Пејовић, Г. Станишић, Е. Блануша)
- Организација и реализација сито-штампе, са специјално припремљеним мотивима са изложбе *Константин Велики*, штампаним на цегерима и платненим предметима које су доносили посетиоци, са уметницом Бојаном Петковић, (Ј. Војводић, М. Пејовић и Л. Хам.)
- Организација и реализација радионице са уметником-карикатуристом Николом Драгашем, у оквиру пратећег програма изложбе “*Карикатура у делима југословенских уметника*” (Ј. Војводић, М. Пејовић)
- *Народни музеј суграђанкама*. *Чајанка уз уметност*. Већ другу годину за редом организује се активност поводом Осмог марта за наше суграђанке. Том прилику уз шољицу чаја публика има могућност да, осим што погледа изложбу *Косово и Метохија. Задужбине и дарови*, поразговара са кустосима који су били укључени у реализацију изложбе. Захваљујући овом приступу публика се на непосредан начин упознаје са радом музејских радника. Ове година је активност била организована од 14 до 17 часова и из разговора са посетиоцима који су били и онама који су хтели да дођу закључили смо да је боље да буде у каснијим терминима што и предлажемо за следећу годину. (М. Пејовић, Е. Зецевић, Б. Поповић, Н. Цериовић, Р. Пиљак, М. Анђелић, С. Огњановић, Г. Грабеж)
- *Отворена врата Народног музеја у Београду*. Ова врста програма за посетиоце је по први пут организована 29. децембра са циљем да се заинтересованим на непосредан начин представе сви аспекти функционисања једног музеја и укаже на активности које је потребно реализовати како би једна изложба угледала светлост дана. Иако највидљивија изложбена активност само је један од сегмената мозејског живота те је веома важно посетиоцима објаснити да поред реализације изложби музејски стручњаци реализује бројне истраживачке и др. пројекте. Поред тога обилазак за публику невидљивих простора Народног музеја ће посетиоцима указати и на стање у коме су Музеј налази представљајући реалну потребу о санацији. Одзив је био знатно већи

него што смо очекивали. Обилазак је био осмишљен у четири групе по петнаестор посетилаца што је довело до одбијања у просеку око 200 заинтересованих. Групе су изузетно реаговале на шетњу са углавном запањеношћу на стање које су видели. Због великог интересовања и позитивне реакције посетилаца предлажемо да се активност понови у више наврата током следеће године и наравно да се идеја конкретизује и усаврши.

- *Радионице Дечјег клуба и Тин клуба Народног музеја.* Током 2013. Одељење за едукацију и рад са публиком организовало је тринаест радионица намењених деци узраста од три до петнаест година у Музеју Вука и Доситеја, Галерији фресака и Народном музеју у Београду. Радионице су пратиле изложбе које је музеј организовао и сталну поставку Музеја Вука и Доситела. Поред радионица које су рађене за чланове Клуба организовано је и неколицина за најављене предшколске и школске групе. Организацију радионица спровели су сви чланови Одељења, а помогли су чланови КСНМ, конзерватори Мина Јовић и Марко Стаменковић.

- *Радионице за грађанство.* Покренули смо током ове године радионице за одраслу публику. Након позитивне повратне информације публике, на прве пробне, радионице су сада саставни део пратећих програма изложбених делатности Народног музеја у Београду. Током ове године реализовано је пет радионица намењених одраслој популацији. Прва је била инспирисана изложбом *Nobody is perfect*, затим смо инспирацију пронашли у изложби *Константин Велики и Милански едикт - 313.* и како би заокружили целину организовали смо две радионице инспирисане изложбом *Задужбине и дарови. Стефан Немања- девет векова,* које су се бавиле израдом накита инспирисаном средњовековним накитом који је изложен. Током овог циклуса пронашли смо могућност усавршавања и прилагођавања радионице за израду накита већем делу изложбених активности и у тој сврси потребу за побољшање и материјала и изведбе радионице на којој Одељење за едукацију заједно са колегама из Одељења за конзервацију планира да се фокусира почетком следеће године (М. Пејовић)

- Завршена припрема садржаја и илустрација које ће у току 2014. године у виду илустративних панела бити постављене на римској тврђави Диана (Ј. Р. Кондић)

3.10.3 Предавања у музеју и вођење кроз поставку/изложбе

- У оквиру пратећег програма организованих током трајања изложбе у Народном музеју у Београду (јули-септембар 2013) др Т. Цвјетићанин одржала је 8. августа 2013. године предавање/стручно вођење кроз изложбу са темом *Свакодневни живот у касноантичко доба*

- Ауторско вођење кроз изложбу *Nobody is perfect. Карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београду* (20. јула 2013); Г. Станишић

- Ауторска вођења кроз изложбу *Српска скулптура од 1882. до 1941.* (В. Грујић)

- Предавање и стручно вођење кроз изложбу *Паја Јовановић – Избор слика из збирке Народног музеја у Београду* (П. Петровић)

- Вођење кроз изложбу *Косово и Метохија: Задужбине и дарови. Из збирки Народног музеја у Београду* ученика филолошке гимназије, као и основне школе Милутин Миланковић (М. Томић)
- Стручно вођење кроз изложбу *Завети и поруке. Стефан Немања, девет векова* (А. Нитић)
- Предавање о Мирослављевом јеванђељу, и предметима из Збирке српске средњовековне и византијске уметности у оквиру пратећих програма изложбе *Завети и поруке. Стефан Немања, девет векова* (А. Нитић)
- Вођење кроз изложбу *Завети и поруке. Стефан Немања, девет векова* (Е. Зечевић)
- Предавања *О ликовном украсу Мирослављевог јеванђеља* (7. 11. 2013.); *Градови у земљи Стефана Немање* (26.12.2013.) у оквиру пратећих програма изложбе *Завети и поруке. Стефан Немања, девет векова* (Б. Иванић)
- Предавање *Храна и керамичко посуђе у средњовековној Србији* (12. 12. 2013.) у оквиру пратећих програма изложбе *Завети и поруке. Стефан Немања, девет векова* (Н. Церовић)
- *Стручна вођења* кроз изложбе којима кординира Одељење за едукацију била су реализована у Народном музеју у Београду, Галерији фресака и Музеју Вука и Доситеја. Стручна вођења су и ове године мога бити подељена у две категорије, намењена општој публици и наменска које су реализована сходно најавама публике, највише школске. Стручна вођења намењена општој публици организована су два пута недељно за изложбе које се организоване у просторијама Народног музеја и Галерији фресака. Највећи број ових стручних вођења спроведен је од стране чланова Клуба сарадника Народног музеја. Стручна вођења за унапред најављење групе одвијала су се у Музеју Вука и Доситеја, Галерији фресака и Народном музеју у Београду и део истих, уз колеге из Одељења за едукацију, преузимали су такође сарадници Народног музеја у Београду. Током 2013. године сталну поставку Музеја Вука и Доситеја уз стручна вођења посетиле су 204 најављене групе; Галерију фресака 33 најављене групе; изложбу *Константин Велики и Милнаски едикт 313. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу данашње Србије* 12 најављених група у једној недељи током које се трајање изложбе преклапало са почетком школске године; *Јован Бијелић. Из ризнице Народног музеја* 19 најављених група; *Завети и поруке. Стефан Немања-девет векова* 63 најављене групе. Пажња је посвећена и индивидуалним посетиоцима који су у свим изложбеним просторима могли укратко да се информише о текућој изложби (чланови Клуба сарадника и И. Кручичан – Галерија фресака). Као посебан вид стручних вођења издвајамо *ауторска вођења* које су сваки пут имале посебан одзив и публику и *предавања* која су организована у склопу пратећих програма изложбених делатности у Народном музеју четвртком у 18 часова. Предавачи су били кустоси Народног музеја, сарадници на изложбама као и професори и дипломирани историчари уметности и археолози.

3.10.4 Предавања и промоције музеја ван Народног музеја

- Предавање *Српска скулптура од 1882. до 1941.* одржано 09. априла у Библиотеци града Београда (В. Грујић)
- Предавање о српском сликарству XX века, Учитељски факултет, (Љ. Миљковић)
- Осмишљавање и реализација циклуса предавања *Сликарке у атељеима* реализованих у Коларчевој задужбини; 12. новембар одржала предавање о Бели Ст. Павловић (Љ. Миљковић)
- Предавање на Коларчевом народном универзитету – *Ремек дела средњовековне уметности у Народном музеју: Мирослављево јеванђеље – нови погледи (05.03.); Послевизантијска икона – традиција и иновација (12.03); Средњовековни прстен као историјски извор (19. 03. 2013.)* (мр Б. Иванић)
- Промоција публикације П. Петровић, *Паја Јовановић – Системски каталог дела* (Градски музеј Вршац, 04.06) (П. Петровић)
- Свечано отварање изложбе *Да се не заборави*, традиционална смотра радова професора и студената Академије СПЦ за уметност и конзервацију 17. марта у 18 часова. На изложби били представљени и радови врских кописта из Галерије фресака, Зденке Живковић, Часлава Цолића, Станислава Цавића и Дејана Милосављевића. Изложба је отворена у Светосавском дому на Врачару и трајала је десет дана (мр Б. Поповић)
- У Музеју примењене уметности, 26. новембра предавање на тему *Спојени, наизменични и насумични орнаменти на тканини и везу у средњем веку*, поводом актуелне изложбе *Освежавање меморије* (мр Б. Поповић)
- Предавање *Црепуље – употреба, израда, порекло и значај*, одржано студентима археологије 11. маја, у оквиру радионице *Средњовековна гозба*, а у склопу Курса о исхрани који је на Филозофском факултету у Београду држала проф. др Ксенија Боројевић (мр Б. Ђорђевић).
- Предавање *Жена, огњиште хлеб – црепуље у средњем веку и традицији*, и мини изложба традиционалних црепуља на *Mikser food design*, 15. 09. 2013, у оквиру пројекта *Живети прошлост – српска средњовековна гастрономија* (мр Б. Ђорђевић).
- Изложба *Три лица традиционалне керамичке производње у Србији* у Српској академији наука и уметности, у склопу међународне конференције *Advanced Ceramics and Application II: New Frontiers in Multifunctional Science and Processing*, 30. 09 – 1. 10. 2013 (мр Б. Ђорђевић).
- Радионица Дечјег клуба Народног музеја у Београду у оквиру промоције анимираног филма КРУДС одржана је 16. март, код биоскопа Колосеј у тржном центру Ушће, (Е. Гавриловић, М. Пејовић)

3.10.5 Други догађаји у музеју

- Састанак Извршног одбора Музејског друштва Србије, 22. фебруар, сала код библиотеке;
- У сарадњи Музеја Крајине Неготин и Народног музеја у Београду представљена је књига *Сакрална топографија неготинске крајине*, аутора др Ненада Макуљевића. На промоцији говорили: мр Бојана Борић Брешковић, др Саша Брајовић, Гордан Јањић, Дамир Ракић и Ненад Макуљевић, 6. март, Атријум Народног музеја;

- Састанак Извршног одбора Музејског друштва Србије, 12. април, сала код библиотеке;
- Одржана прес конференција уметничко-продукцијске куће „Ноћ музеја“. Конференција за медије намењена је промоцији програма музеја у Србији, на којој су присуствовали представници из музеја у Смедереву, Бачкој Тополи, Горњег Милановца, Шапца, Суботице, Новог Сада и Свилајнца, као и из Завода за проучавање културног развика, поводом студије коју су објавили о Ноћи музеја, 17. април, Атријум Народног музеја;
- Основна школа „Јован Дучић“ постала је званични, непрофитабилни организатор манифестације *Прославе Дана планете Земље*, у циљу едукативних програма везаних за одржање и побољшање квалитета живота на планети Земљи. Том приликом одржано је такмичење 10 хорова (око 400 деце из београдских основних школа), поводом Дана планете Земље, 22. април, Атријум Народног музеја;
- Скупштина националног комитета ИСОМ Србија, 26.април, Галерија фресака;
- Промоција новог албума Биљане Крстић и групе Бистрик под називом *Извориште* који полифоно тумачи наше традиционалне и градске песме одржана је 24.јуна, у Атријуму Народног музеја;
- *Међународни фестивал етно високе моде 2013. године у Србији*, у организацији модне куће Вертиза, подржан је од стране Министарства културе и информисања Републике Србије, Канцеларије за дијаспору, Привредне коморе Београда, Туристичке организације Златибор и Туристичке организације регије Западна Србија. Циљ фестивала је упознавање интернационалних дизајнера са народним обичајима, културом, традицијом и туристичком дестинацијама Србије. Своје радове на ревији представили су дизајнери: Естер Цселени (Будимпешта,Мађарска), Славомира Власова (Турчинске Топлице, Словачка), Димана Накова (Софија, Бугарска) и Верица Планић (Сирогојно-Београд). У музичком делу насупили су етно музичари: Асен и Милена (група из Бугарске), Теодулија и АКУД „Шпанац“, 25. септембар, Галерија фресака;
- Манифестација *Ноћ истраживача* остварена је у сарадњи са галеријом САНУ, галеријом Сингидунум, Библиотеком града Београда, Француским културним центром, Институтом Сервантес, Немачким културним центром и Народним музејом. У оквиру *Ноћи истраживача* осмишљена је поставка под називом *Антрополошка слагалица - Лов на благо*, у циљу решавања слагалице антрополошког садржаја која је прилагођена урасту најмлађих учесника, 27. септембар, испред улаза у Народни музеј;
- Скупштина националног комитета ИСОМ Србија, 13. септембар, Галерија фресака
- Поводом обележавања 65. година од оснивања Дечјег хора Радио - Телевизије Србије (РТС), мр Александра Паладин, музиколог, приредила је књигу *Дечији хор Радио -Телевизије Србије (1947-2012)*. На промоцији су говорили: Драган Инђић, Снежана Николајевић, Слободан Атанацковић, Весна Шоуц, Зоран Симјановић и Љиљана Сивчевић, 3.октобар, Атријум Народног музеја;

- Представљање књиге *Знањем против заборава*. На промоцији су говорили: академик Радомир Ивановић, Гојко Тешић и проф.др Мирјана Стефановић, 16.октобар, Музеј Вука и Доситеја;
- Презентација колекције *Мед и млеко-Шумадије*, модног креатора Игора Тодоровића, 23.октобар, Атријум Народног музеја
- Културно-просветна заједница Београда и издавачка кућа Интерпрес представили јубиларно дивот издања *Два вијека Његоша-владика српског песништва*. На промоцији су говорили: проф.др Јован Делић, Никола Кусовац, Милован Витезовић, Гојко Шантић, Слободан Станишић и Његово Преосвештенство Архиепископ цетињски Митрополит црногорско-приморски, Господин Амфилохије Радовић, 29.октобар, Атријум Народног музеја;
- Свечана додела годишње награде Удружења конзерватора, рестауратора и љубитеља уметности РЕАНТИКА, Београд, МИЛОРАД МЕДИЋ, за изузетне резултате из области конзервације и рестаурације слика, 31. октобар, Атријум Народног музеја;
- Промоција књиге *Сликар равнотеже*, сликара Драгана Стојкова. На промоцији су говорили: мр Бојана Борић Брешковић, академик Матија Бећковић, Сава Степанов и Весна Латиновић, 14. новембар, Атријум Народног музеја,
- Промоција књиге *Скулпторектура* (Мрћан Бајић), аутор Ана Богдановић. На промоцији су говорили: др Лидија Мереник, др Ирина Суботић, др Љиљана Благојевић, др Јован Чекић, Бранко Вучићевић, Ана Богдановић и Мрћан Бајић, 28. новембар, Атријум Народног музеја

Концерти

- Поводом прославе 20. година постојања Учитељског факултета, хор факултета уз пратњу ансамбла *Metamrphosis* одржао концерт (*Pergolesijev Stabat Mater i Ave Maria Giulio Caccinija*), 18. фебруар, Атријум Народног музеја;
- Одржан Четрнаести међународни *Guitar Art Festival* у организацији Удружења класичних гитариста (УКГС) који заступа интересе око 2000 ђака, студената и слободних уметника гитаре, распоређених у 32 основне, 14 средњих школа и 3 академије у Србији. У Атријуму Народног музеја у Београду у периоду од 13. до 17. марта одржани су: концерти 13. 14. и 15. март; такмичења гитариста 13. и 16. март и 17. марта додела диплома и концерт првонаграђених такмичара;
- *Прво београдско певачко друштво* (ПБПД) ове године прославља 160. година континуираног рада и постојања. У оквиру прославе уприличен је концерт Дечијег хора (ПБПД) 11. април, у Галерији фресака;
- Музичка школа “Мокрањац „ организовала је концерт под називом *На балу*, са циљем да афирмише градску, културну средину која је обележила крај 19. и прву половину 20. века. На концерту је приказан музички живот српског, муслиманског и јеврејског грађанског друштва Београда, Кикинде, Новог Сада, Крагујевца, Врања, Призрена и Новог Пазара. У реализацији концерта учествовали су ученици и професори Одсека за српско традиционално певање и свирање МШ „Мокрањац“, ученици и професори Богословије у Београду,

драмска уметница Тања Бошковић, тамбурашки ансамбл „Зорале“ и трубачки састав из Шида, 24. април, Атријум Народног музеја;

- Дванаести Међународни фестивал харфе (Удружење харфиста и пријатеља харфе) тежи ка уметничкој афирмацији и презентацији домаћих и страних уметника. Ове године остварена је сарадања са уметницима из иностранства (Николаз Кадоре из Француске, гостовање и мајсторски курс Милд е Агазариан, једне од најистакнутијих педагога за харфу, наступ два харфи Ширин Панцароглу и Менин Донук из Турске уз пратњу ударљки Џерода Кегвина, вече цез музике у извођењу Керол Мек Лафлин) и домаћим уметницима: (Сташа Мирковић-Грујић и Ивана Пејоска; дуо Горана Ђугус и Едит Македонска; дуо харфа-виолончело Ивана Павловић и Кристина Сабо-Такоди). Концерти су одржани: 11. маја, у Атријуму Народног музеја и 17. маја у Галерији фресака;
- Поводом прославе Дана музичке школе „Јосип Славенски“ уприличен је концерт 16.мај, у Атријуму Народног музеја;
- У организацији Југоконцерта одржан концерт Ансамбла *Ренесанс* 22. мај, Атријум Народног музеја;
- Одржан Десети чело фест у организацији Југоконцерта. На концерту наступали: БГО Душан Сковран, Денис Шаповалов, диригент и челисти: Сандра Белић, Драган Ђорђевић и Немања Станковић, 5. јули, атријум Народног музеја;
- Концерт београдског камерног оркерста *Орфеј*, 29. јуни, атријум Народног музеја
- Поводом обележавања велике годишњице миланског едикта, Павле Аксентијевић и група Запис одржали концерт (најстарија химна Св.Тројици из 3.века, песме из најстаријег српског и јужнословенског рукописа, датованог с краја 14. века, Е-108 из Велике лавре Св. Атанасија Великог на Гори Атонској и кратиме Манојла Хрисафиса), 15. септембар, Галерија фресака;
- Асоцијација флаутиста Србије одржала два концерта: 28. септембар (наступ флаутисткиње Sarah Louvion у пратњи пијанисткиње Мери Бојић Радојчић) и 29. септембар (наступ флаутисткиње Laure Levai Aksin у пратњи пијанисткиње Ирис Кобал), атријум Народног музеја

Радионице и предавања

- У оквиру пројекта рехабилитације културног наслеђа под називом *Љубљански процес*, господин Мартин Чери, стручњак Савета Европе, одржао је предавање о значају рехабилитације културног наслеђа и методологије која укључује и израду Студије изводљивости за непокретна културна добра. Циљ предавања је да се подстакне интерсекторска сарадња и оствари целовитија рехабилитација наслеђа кроз примену методологије Савета Европе и да се успостави одрживи механизам финансирања. од у У *Љубљански процес II* од 2010. године укључени су Министарство културе и информисања Републике Србије и Републички завод за заштиту споменика културе, Београд. Техничку и финансијску подршку пројекту пружа Савет Европе и Европска комисија преко Регионалног савета за сарадњу (РСС). Поред Србије, пројекат се истовремено реализује у Црној Гори, Македонији, Румунији, Бугарској, Босни и

Херцеговини, Хрватској, Албанији и Косову, 5.новембар, Атријум Народног музеја

3.10.6 Посетиоци

Народни музеј	период	посетиоци
Изложбе у Народног музеју		> 35.809
Изложбе у музејским и другим установама културе у Београду		10.991
Галерија фресака		4654
Музеј Вука и Доситеја – затворен за публику због реконструкције до 24. 12.		15.000
Бољетин: Музеј Лепенски Вир		> 28.547
Кладово: Археолошки музеј Ђердапа – стална поставка и локалитет Дијана/Занес		2450
Изложбе у музејским и другим установама културе у Србији		> 36.421
Изложбе у иностранству		> 18.356
Укупна посета		> 152.228

3.10.7. Интернет презентација

- За интернет презентацију Народног музеја у Београду предат је текст о Збирци античких и средњовековних епиграфских споменика и легенде за 20 изабраних предмета (са фотографијама), урађено према препорукама Уређивачког одбора за интернет презентације (В. Нинковић)
- Припрема архивске грађе и постављање на сајт Народног музеја у делу *Истаживачки ресурси* – пројекат дигитализације архивске и документарне грађе. Активно до јуна 2013. и децембар (списак докумената архивске грађе 1981-1890) (А. Бандовић и В. Богосављевић Петровић, са сарадницима одељења Д. Еремић, В. Круљац).
- План за редизајн апликације за интернет презентацију музејског фонда Србије – *Трезор* (А. Деспотовић)
- Надзор над редовним администрирањем сајта Народног музеја, као и Facebook страница Народног музеја, Галерије фресака и музеја Вука и Доситеја (мр Б. Ђорђевић).
- Администрирање Facebook странице Народног музеја (мр Б. Ђорђевић).
- Координација и спровођење одлука Уређивачког одбора интернет презентације Народног музеја (ИПНМБГ) (Ј. Војводић)
- Одржавање интернет презентације Народног музеја и стални контакт са техничким сарадницима у вези са одржавањем, развојем, сигурношћу и функционисању сајта НМБГ (Ј. Војводић)
- Прикупљање и техничка обрада материјала по стандарду ИПНМБГ (Ј. Војводић)

- Редовно ажурирање различитих сегмената интернет презентације Народног музеја и прикупљање материјала за сегменте сајта *У фокусу и Занимљивости* (Ј. Војводић)
- Организација снимања и монтаже, постављање на ИПНМБГ снимка предавања Др Игора Перишића *Теорија смеха кроз историју*, одржаног у оквиру пратећег програма изложбе *Карикатура у делима југословенских уметника*". (Ј. Војводић)
- Планирање везано за музејски портал ИНФОМУЗЕЈ (Ј. Војводић).
- Администрација фејсбук налога Галерије фресака. Редовно представљање предмета са актуелне изложбе *Косово и Метохија: Задужбине и дарови. Из збирки Народног музеја у Београду*, као и обавештавање корисника о актуелностима у изложбеном простору (М. Томић)

3.10.8 Медијска презентација/покривеност

- Редовно извештавање медија о активностима Народног музеја и организација медијских представљања (Г. Грабеж, Л. Хам Миловановић).
- У хемеротеку Народног музеја је одложено 1293 наслова штампаног клипинга и 649 прилога електронског клипинга. Услуга Метро-Маркет (Г. Грабеж, Л. Хам Миловановић).

3.11. ОБЈАВЉЕНИ РАДОВИ ЗАПОСЛЕНИХ

- Т. Цвјетићанин, *Антика*, у: А. Старовић, Б. Борић Брешковић, Т. Цвјетићанин, Е. Зечевић, *Народни музеј: Златни пресек*, Библиотека Уметност и култура. Колекција Србија и коментари књ. 12, Службени гласник – Народни музеј у Београду, Београд 2013, 116-123, 126-133, 136-141, 144-161, 164-166, 172-185, 188-190, 198-207, 212-215 (27 текстова)
- Т. Цвјетићанин, *Кратка историја Народног музеја*, у: А. Старовић, Б. Борић Брешковић, Т. Цвјетићанин, Е. Зечевић, *Народни музеј: Златни пресек*, Библиотека Уметност и култура. Колекција Србија и коментари књ. 12, Службени гласник – Народни музеј у Београду, Београд 2013, 9-33. ISBN 978-86-519-1509-6
- А. Старовић, *Праисторија*, у: А. Старовић, Б. Борић Брешковић, Т. Цвјетићанин, Е. Зечевић, *Народни музеј: Златни пресек*, Библиотека Уметност и култура. Колекција Србија и коментари књ. 12, Службени гласник – Народни музеј у Београду, Београд 2013, 38-40, 42-43, 44-45, 46-47, 48-49, 50-52, 56-57, 62, 64, 66, 68-69, 70, 72-73, 74, 76-78, 80, 84-85, 86-88, 90-92, 96-97, 98-99, 100-101, 102, 104-106, 110 (25 текстова).
- Т. Cvjetićanin, *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića* (Gifts of Sofija and Milojko Dunjić), In: Т. Cvjetićanin et al, *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013, 9-25 (224-238).
- Т. Cvjetićanin, *Keramичке посуде*, In: Т. Cvjetićanin et al, *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013, 27-92.

- T. Cvjetićanin, M. Glumac, Katalog 1-902, 1271-1272, In: T. Cvjetićanin et al, *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013 (elektronski katalog).
- S. Krunic, T. Cvjetićanin, Katalog 1273-1287, In: T. Cvjetićanin et al, *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013 (elektronski katalog).
- Т. Цвјетићанин, Приватна побожност. Предмети хришћанског култа у свакодневном животу, у: Константин Велики и Милански едикт 313.: Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије (И. Поповић, Б. Борић-Брешковић ур.), Народни музеј у Београду, Београд 2013, 206-217.
- T. Cvjetićanin, Personal Piety. Objects of the Cristian cult in Evryday Life, In: Constantine the Great and Edict of Milan 313.: The Birth of Christianity in the Roman provinces on the soil of Serbia (I. Popović, B. Borić-Brešković eds.), National Museum in Belgrade, Belgrade 2013, 206-217.
- Т. Цвјетићанин, Каталог 27-36, 56, 68, 141-166, у: Константин Велики и Милански едикт 313.: Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије (И. Поповић, Б. Борић-Брешковић ур.), Народни музеј у Београду, Београд 2013, 292-295, 304, 308, 336-346.
- T. Cvjetićanin, Catalogue 27-36, 56, 58, 141-166, In: Constantine the Great and Edict of Milan 313.: The Birth of Christianity in the Roman provinces on the soil of Serbia (I. Popović, B. Borić-Brešković eds.), National Museum in Belgrade, Belgrade 2013, 292-295, 304, 308, 336-346.
- Д. Ратковић, Занатски производи као показатељи процеса промена: од свакодневног до луксузног, у: Константин Велики и Милански едикт 313. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије, (уредници Ивана Поповић, Бојана Борић Брешковић), Београд 2013. Археолошке монографије 22., 196-206.
- D. Ratković, Craft products as indicators of transition: from the everyday to the lufurious, In: Constantine the Great and Edict of Milan 313.: The Birth of Christianity in the Roman provinces on the soil of Serbia (I. Popović, B. Borić-Brešković eds.), National Museum in Belgrade, Belgrade 2013, 196-206.
- Д. Ратковић, Каталог 1, 2, 4-17, 38, 49, 53, 54, 57-60, 62, 63, 66, , 67, 71-73, 86, 110, 119-123, 136-138, 140, у: Константин Велики и Милански едикт 313.: Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије (И. Поповић, Б. Борић-Брешковић ур.), Народни музеј у Београду, Београд 2013, 283, 284-288, 296, 302-308, 310-311, 319, 330, 331, 335, 336.
- D. Ratković, Catalogue 1, 2, 4-17, 38, 49, 53, 54, 57-60, 62, 63, 66, , 67, 71-73, 86, 110, 119-123, 136-138, 140, In: Constantine the Great and Edict of Milan 313.: The Birth of Christianity in the Roman provinces on the soil of Serbia (I. Popović, B. Borić-Brešković eds.), National Museum in Belgrade, Belgrade 2013, 283, 284-288, 296, 302-308, 310-311, 319, 330, 331, 335, 336.
- Ј. (Ранков) Кондић, Мезијски касноримски лимес на Дунаву. Регија Гвоздена врата / Тердап, у: Константин Велики и Милански едикт 313.: Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије (И. Поповић, Б. Борић-Брешковић ур.), Народни музеј у Београду, Београд 2013, 36-59.

- J. (Rankov) Kondić, Moesian Late Roman limes on the Danube. Region of the Iron Gates / Đerdap, Constantine the Great and Edict of Milan 313.: The Birth of Christianity in the Roman provinces on the soil of Serbia (I. Popović, B. Borić-Brešković eds.), National Museum in Belgrade, Belgrade 2013, 36-59.
- J. (Ранков) Кондић, Каталог 39-43, 47, 48, 50-52, 55, 75, 76, 84, 103-118, 124-135, 139, 168-179 у: Константин Велики и Милански едикт 313.: Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије (И. Поповић, Б. Борић-Брешковић ур.), Народни музеј у Београду, Београд 2013, 297, 300-304, 312, 319, 325-330, 332-335, 347-352.
- J. (Rankov) Kondić, Catalogue 39-43, 47, 48, 50-52, 55, 75, 76, 84, 103-118, 124-135, 139, 168-179 In: Constantine the Great and Edict of Milan 313.: The Birth of Christianity in the Roman provinces on the soil of Serbia (I. Popović, B. Borić-Brešković eds.), National Museum in Belgrade, Belgrade 2013, 297, 300-304, 312, 319, 325-330, 332-335, 347-352.
- В. Нинковић, Каталог 25, 61, 64, 65, 83, 85, 167, у: *Константин велики и Милански едикт 313. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије*, ур. Ивана Поповић и Бојана Борић-Брешковић, Београд 2013: Народни музеј у Београду, 291, 306, 307, 319, 347.
- V. Ninković, Catalogue 25, 61, 64, 65, 83, 85, 167, in: *Constantine the Great and the Edict of Milan 313. The Birth of Christianity in teh Roman Provinces on the Soil of Serbia*, eds. Ivana Popović and Bojana Borić Brešković, Belgrade 2013: National Museum in Belgrade, 291, 306, 307, 319, 347.
- Т. Cvjetićanin, *Frontiers of Roman Empire World Heritage Site – potential nomination of the Danube river frontier of Moesia Superior*, Humboldt-Kolleg. Resources of Danubian Region: the Possibility of Cooperation and Utilization, Belgrade, Jun 12-15, 2013 (L. Č. Popović, M. Vidaković, Dj. S. Kostić eds.), Humboldt-Klub Serbien: Belgrade 2013, 23-54. ISBN 978-86-916771-1-4
- Mihailović, D., Mihailović, B. 2013. Serbia. In P. Noiret (ed.) *Le Paleolithique superieur europeen - Bilan quinquennal 2006-2011. Études et Recherches Archéologique de 'Université de LLege 130, Université de Liège, Liège, 27-29. ISBN 978-2-930495-16-3*
- Djurić, M. and Starović, A. 2013. Forensic Archaeology in Serbia: From Exhumation to Excavation. In: Groen, M., N. Márquez-Grant and R. Janaway (eds.) *Forensic Archaeology: a Global Perspective*, 240-264. London: Wiley-Blackwell.
- М. Glumac, *Keramičke svetiljke*, у: Т. Cvjetićanin i dr., *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013, 93-108.
- М. Glumac, *Terakote*, у: Т. Cvjetićanin i dr., *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013, 109-114.
- М. Glumac, *Staklene posude*, у: Т. Cvjetićanin i dr., *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013, 115-128.
- Т. Cvjetićanin, М. Glumac, *Katalog 1-902, 1271-1272*, у: Т. Cvjetićanin i dr., *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013 (elektronski katalog).

- D. Šljivar, Dunjić u praistorijskim zbirkama Narodnog muzeja u Beogradu, у: Т. Cvjetičanin i dr., *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013, 194-205.
- D. Ratković, Nakit, у: Т. Cvjetičanin i dr., *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013, 129-150.
- D. Ratković, Vojna i konjska oprema у: Т. Cvjetičanin i dr., *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013, 151-158.
- D. Ratković, Varia: bronzane posude, predmeti za obeležavanje robe i pribor za pisanje, delovi opreme drvenih kasetа у: Т. Cvjetičanin i dr., *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013, 159-164.
- D. Ratković, Katalog 1-902, 1271-1272, у: Т. Cvjetičanin i dr., *Pokloni Sofije i Milojka Dunjića*, Arheološke monografije 21, Narodni muzej u Beogradu, Beograd 2013 (elektronski katalog).
- Вера Ж. Богосављевић-Петровић, Андреј С. Старовић, Балкански кремен из Збирке за стари неолит Народног музеја у Београду, Зборник Народног музеја XXI-1 (археологија), 2013 (Balkan Flint from the Early Neolithic Collection at the National Museum in Belgrade), 77- 107.
- М. Ђ. Глумац, Прстен у облику змије из космајске гробнице, Зборник Народног музеја XXI-1 (археологија), 2013 (Snake-shaped Finger Ring from the Kosmaj Tomb), 167 – 173.
- Тајјана Б. Цвјетићанин, Антефикси из Римске збирке Народног музеја, Зборник Народног музеја XXI-1 (археологија), 2013 (Antefixa from the Roman Collection of the National Museum), 209-224.
- Веселинка Љ. Нинковић, У знак сећања на Лепосаву Трбуховић (1939-2012), Зборник Народног музеја XXI-1 (археологија), 2013, 365-367
- Ивана М. Поповић, Ненад Д. Радојчић, У спомен Васоју Васићу Бобану (1949-2012), Зборник Народног музеја XXI-1 (археологија), 2013, 369-371.
- Д. Еремић, *Coin finds beyond the Danube: functions of the fourth century golden coins within Barbarian societies* у оквиру публикацију *Embodying Value, BAR series* (British Archaeological Reports) (у штампи)
- В. Круљац, *Биографија и изабрана библиографија Лазара Трифуновића*, у: Л. Трифуновић, Српско сликарство 1900-1950, СКЗ, Београд (у штампи).
- В. Богосављевић Петровић, Ј. Марковић *Савремени рудник магнезита Лазац – извор за археолошка проучавања*, *Наша прошлост* 13; стр. 79 – 96; издавачи: Народни музеј Краљево, Историјски архив Краљево; Краљево 2012.. (води се под 2012, издато 2013.):
- Ј. Марковић, *Стратегије употребе различитих сировина за израду камених артефаката из слоја VIII локалитета Медена стијена*. Зборник Народног музеја XXI – 1, издавач: Народни музеј у Београду (у штампи).
- В. Богосављевић Петровић, А. Старовић, *Балкански кремен из Збирке за старији неолит Народног музеја у Београду*. Зборник Народног музеја XXI – 1. Народни музеј у Београду. (у штампи).
- Ј. Териман, *Прилог датовању наушница са једном биконичном јагодом*, *Наша Прошлост* 14. Народни музеј у Краљеву. (у штампи)

- А. Бандовић, *Археологија у кадру: представе археологије у српском филму*, Етноантрополошки проблеми, св. 3. год. год 8. (845-863)
- Г. Станишић, *Nobody is perfect. Карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београду*, Београд
- Г. Станишић, *Деплијан изложбе Nobody is perfect. Карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београду*, Пријепоље
- Д. Ковачић, *Међународно бијенале суве игле, Ужице (уводни текст *Оправданост средњег пута*)* – каталог изложбе
- В. Грујић, *деплијан изложбе Српска скулптура од 1882. до 1941. Народни музеј у Београду*
- В. Грујић, *монографија Колекционар као кустос и селектор, Arte Media, Београд, (уводни текст „Скулптура“, (98-106))*
- Љ. Миљковић, *Игњат Јоб. Узвитлан животом и стваралаштвом. Сlike из Народног музеја у Београду*, Народни музеј у Београду и РТС, Београд, 2013.
- Љ. Миљковић, *Јован Бијелић. Из ризнице Народног музеја у Београду*, Народни музеј Зрењанин, Зрењанин 2013.
- Љ. Миљковић, *Дамњан. Емоционална и извођачка сабраност. Сlike од 1954. до 1959*, Народни музеј у Београду и РТС, Београд 2013.
- Љ. Миљковић, *Мира Маодуш. Недовршеност довршеног. Тирилица*, Народни музеј у Београду и Руски дом у Београду, Београд 2013.
- Марија П. Марић Јеринић, *Госпођа Веснић и њена одликовања у Народном музеју*, *Нумизматичар* 31.
- Djordjević, B., *Las tecnologías tradicionales de cerámica y sus orígenes europeos como potencial etnoarqueológico*, *Actas del I congreso internacional sobre estudios cerámicos: homenaje a la dra. Mercedes Vegas : Cádiz, 1 al 5 de noviembre de 2010* (M. Lazarich ed.), Universidad de Cádiz 2013, 393-423.
- Djordjević, B., *Pottery Making in Zlakusa. First Ethnoarchaeological Research Project in Serbia*, *Ethnoarchaeology: Current Research and Field Methods, Conference Proceedings, Rome, Italy, 13th–14th May 2010* (F. Lugli, A. A. Stoppiello, S. Biagetti eds.), BAR International Series 2472, 2013, 49-52.
- Djordjević, B., Nikolov G., *Bread-baking Pan (crepulja/crepna) from Neolithic to Present in South-East Europe. The Beginning of Ethnoarchaeological Cooperation in the Region*, *Ethnoarchaeology: Current Research and Field Methods, Conference Proceedings, Rome, Italy, 13th–14th May 2010* (F. Lugli, A. A. Stoppiello, S. Biagetti eds.), BAR International Series 2472, 2013, 53-57.
- Д. Прерадовић, *Истраживања и снимања средњовековних споменика између два светска рата у каталогу изложбе Косово и Метохија-задужбине и дарови. Збирке Народног музеја у Београду*, ур. Бојана Борић Брешковић, 83-89.
- Е. Зечевић, *Средњи век, у: Народни музеј. Златни пресек*, Београд 2013: Службени Гласник-Народни музеј.
- А. Nitić, *Icons of the 14th century, Serbian Medieval Art*, 48-51; *Jewellery of the rulers, Serbian Medieval Art (exhibition catalogue)*, Athens 2013, 58-61.
- В. Ivanić, *Jewellery, Serbian Medieval Art (exhibition catalogue)*, Athens 2013, 54-57.
- Б. Иванић, *Пред изложбом Косово и Метохија – задужбине и дарови. Збирке Народног музеја у Београду*, 9 – 13; *Прикупљање икона*, 109 – 122; каталог изложбе

Косово и Метохија. Задужбине и дарови. Збирке Народног музеја у Београду, Београд 2013.

- Н. Церовић, *Археолошка сведочанства*, каталог изложбе *Косово и Метохија. Задужбине и дарови. Збирке Народног музеја у Београду*, Београд 2013, 91 – 107.
- Б. Иванић, *Икона јеванђелисте Марка из Милешеве у збирци Народног музеја у Београду*, *Зборник 800 година Милешеве*, у штампи.
- Б. Иванић, *Средњовековно одељење Народног музеја у Београду током управе Вељка Петровића (1944-1961)*, *Зборник Вељкови дани 7*, Сомбор, у штампи.
- Б. Иванић, *Прстен из Манасије у збирци Народног музеја у Београду*, *Српски митолошки зборник бр. 29*, *Зборник радова са научног скупа Професор доктор Гордана Јовановић, Деспотовац 2013*, 519 – 538.
- Б. Иванић, *Неуочена паралела естергонског портала из Студенице*, *Српски митолошки зборник бр. 31*, *Зборник радова са научног скупа „Симеон Немања“*, одржаног 15. новембра 2013., Рача 2013, 139 – 153.
- Б. Иванић, С. Марковић, Павле Ђокић – *графички дизајнер и сликар*, *Лесковачки зборник*, Београд-Лесковац 2012, у штампи.
- Б. Иванић, *Златни прстен из Јањева у збирци Музеја примењене уметности и његова сребрна реплика*, *Зборник музеја примењене уметности*, у штампи.
- Д. Прерадовић, *Култ светог Ђакона Исавра у Драчу*, *Зограф 36*, Београд 2013, 1-12.
- Текст *Educational programmes of the National Museum in Belgrade and their significance in education, presentation and popularization of science* припремљен за електронски часопис *Археологија и природне науке* пројекта Виминацијум Археолошког института у Београду (Е. Гавриловић).
- Б. Поповић, *деплијан за изложбу Богородица Љевишка – детаљи са живописа. Копије фресака Зденке и Бранислава Живковића*, *Музеј Топлиће Прокушље*, Прокушље 2013.
- Б. Поповић, А. Нитић, Б. Иванић *Средњовековна уметност Србије“ Serbian Medieval Art - Μεσαιωνική Τέχνη της Σερβίας*, *Византијски и хришћански музеја*, Атина 2013.
- Б. Поповић, *Хришћанска духовна и културна баштина на обалама Скадарског језера и Дрима. Путонис у фотографијама*, *Центар за очување културне баштине Извориште*, Београд
- А.Н. Црнобрња, *Налази римског новца са археолошких истраживања 1967. године на локалитету Ушће код Обреновца (municipium Spodent?)*, *Нумизматичар 31*, 2013, 197-238.
- Марија П. Марић Јеринић, *Госпођа Веснић и њена одликовања у Народног музеју*, *Нумизматичар 31*, 2013, 295-304.
- Б. Борић-Брешковић, М. Војвода, *A Hoard of Roman Silver Coins from the Village of Supska near Сурпија (Supska II)*, *Нумизматичар 31*, Београд 2013, 9-153.
- Б. Борић-Брешковић, *Нумизматика*, у: А. Старовић, Б. Борић Брешковић, Т. Цвјетићанин, Е. Зечевић, *Народни музеј: Златни пресек*, Библиотека Уметност и култура. Колекција Србија и коментари књ. 12, *Службени гласник – Народни музеј у Београду*, Београд 2013, 108-109, 112-115, 124-125, 134-135, 142-143, 162-163, 170-171, 186-187, 194-197, 208-211, 216-217, 226-227, 250-253, 258-261, 288-291 (21 текст) .

- И. Поповић, Б. Борић-Брешковић, Реч уредника, у: *Константин Велики и Милански едикт 313. Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије*, ур. И. Поповић и Б. Борић-Брешковић, Археолошке монографије 22, Београд 2013: Народни музеј у Београду, 12-13.
- I. Popović, B. Borić-Brešković, Word of the editors, in: *Constantine the Great and the Edict of Milan 313. The Birth of Christianity in the Roman Provinces on the Soil of Serbia*, Archaeological Monographs 22, Belgrade 2013: National Museum in Belgrade, 12-13.
- Б. Борић-Брешковић, М. Војвода, Иконографија на новцу Константина Великог у: *Константин Велики и Милански едикт 313.: Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије* (И. Поповић, Б. Борић-Брешковић ур.), Народни музеј у Београду, Београд 2013, 218-233.
- В. Borić-Brešković, M. Vojvoda, The Iconography of Constantine the Great's coinage, In: *Constantine the Great and Edict of Milan 313.: The Birth of Christianity in the Roman provinces on the soil of Serbia* (I. Popović, B. Borić-Brešković eds.), National Museum in Belgrade, Belgrade 2013, 218-233.
- Б. Борић-Брешковић, Каталог 37, 43а-б, 87-102, у: *Константин Велики и Милански едикт 313.: Рађање хришћанства у римским провинцијама на тлу Србије* (И. Поповић, Б. Борић-Брешковић ур.), Народни музеј у Београду, Београд 2013, 296, 298, 320-325.
- В. Borić-Brešković, Catalogue 37, 43а-б, 87-102, In: *Constantine the Great and Edict of Milan 313.: The Birth of Christianity in the Roman provinces on the soil of Serbia* (I. Popović, B. Borić-Brešković eds.), National Museum in Belgrade, Belgrade 2013, 296, 298, 320-325.
- Б. Борић-Брешковић, Реч уредника/Editor's Note, у: Т. Бенцаревић, *Остава антонинијана из Ниша = A Hoard of Antoniniani from Niš*, Београд 2013: Народни музеј у Београду, vii-viii.
- В. Borić-Brešković, Prologue, in: *Serbian Medieval Art*, Athens 2013: Byzantine and Christian Museum (Exhibition catalogue), 16-17.
- Б. Борић-Брешковић, Реч директора, у: Љ. Миљковић, *Јован Бјелић. Дела у Збирци југословенског сликарства XX века*, Из ризнице Народног музеја у Београду, св. 6, Београд- Зрењанин 2013: Народни музеј у Београду, Народни музеј Зрењанин, 3.
- Б. Борић-Брешковић, Уводна реч уредника, у: Г. Станишић, *Nobody is perfect. Карикатура у делима југословенских уметника из збирке Народног музеја у Београд = Caricatures by Yugoslav Artists from the Collection of the National Museum in Belgrade*, Београд 2013: Народни музеј у Београду, 3.
- А. Н. Црнобрња, апстракт *Три фрагмента из праисторије на тлу Београда*, Српско археолошко друштво XXXVI скупштина и годишњи скуп, Нови Сад 2013, 48-49.
- А. Н. Црнобрња, апстракт *Нове иконе подунавских коњаника из Посавине – просторни контекст налаза у југоисточном делу Доње Паноније*, Српско археолошко друштво XXXVI скупштина и годишњи скуп, Нови Сад 2013, 53-54.
- А. Н. Црнобрња, апстракт *Неолитски градитељи - од планирања насеља до примене рециклажних материјала у градњи*, The 3rd International Symposium of Archaeology – From Wattle and Daub to Mortar, Струмица 2013, 4.

- А. Н. Црнобрња, апстракт *Опека са жигом Legio I Noricorum из Ушћа код Обреновца*, Српско археолошко друштво - годишњи скуп Секције за класичну археологију, Шид 2013, 9.

Рецензије и редактуре

- М. Јеринић, рецензија *Збирка медаља и плакета Народног музеја у Шапцу аутора Славољуба Петровића* (у штампи).
- М. Јеринић, рецензија *Нумизматичка изложба / шта, како и зашто, Музеји 3 аутора Славољуб Петровић* (у припреми за штампу)
- Т. Цвјетићанин, рецензент за часопис *Етноантрополошки проблеми* Филозофског факултета у Београду - један рад
- Ј. Кондић, рецензент за XXI-1 свеску *Зборника Народног музеја* - др Т. Цвјетићанин
- Т. Цвјетићанин, рецензент за XXI-1 свеску *Зборника Народног музеја*
- Б. Борић-Брешковић рецензија М. Војвода, *Новац битинијске ковнице Никеје*, *Нумизматичар* 31, 2013, 155-196.
- Б. Борић-Брешковић рецензија А. Н. Црнобрња, *Налази римског новца са археолошких истраживања 1967. године на локалитету Ушће код Обреновца*, *Нумизматичар* 31, 2013, 197-238.
- В. Радић, рецензија Р. Рамадански, *Налази српског средњовековног новца у Енглеској*, *Нумизматичар* 31, 2013, 279-294.
- В. Радић, рецензија Р. Рамадански, *Остава новца краља Жигмунда Луксембуршког из Манастирице*, *Нумизматичар* 31, 2013, 268-277.
- В. Радић, рецензија М. П. Марић Јеринић, *Госпођа Веснић и њена одликовања у Народном музеју*, *Нумизматичар* 31, 2013, 295-304.
- В. Радић, рецензија В. Иванишевић, С. Милојевић, *Остава рановизантијског новца из Ђуринца код Сврљига*, *Нумизматичар* 31, 2013, 255-268.
- В. Радић, рецензија М. Одак, *Коњаничка представа на новцу цара Душана*. Рад није прихваћен за публикавање у *Нумизматичару* 31, 2013.
- мр А.Н. Црнобрња рецензија В. Borić Brešković, М. Arsenijević, *A Hoard of Roman Silver Coins from the Village of Supska near Ćuprija (Supska II)*, *Нумизматичар* 31, 2013, 9-153.

3.12 НАГРАДЕ И ПРИЗНАЊА

- Велика награда Друштва српских уметника *Лада* (Љ. Миљковић)
- Награда Музејског друштва Србије *Михаило Валтровић* за животно дело – (Љ. Миљковић)
- Награда Музејског друштва Србије *Михаило Валтровић* за публикацију *Паја Јовановић-Системски каталог дела* у издању Народног музеја у Београду за 2012. годину (П. Петровић)
- Захвалниц за сарадњу са Спомен-збирком Павле Бељански (Г. Станишић)

- Повеља Радио Београда 2 за дугогодишњу успешну сарадњу и подршку урученна поводом педесет и петогодишњице емитовања програма (Б. Поповић)
- Захвалница Туристичке организације Београда Народном музеју у Београду
- *Златни беочуг* за трајни допринос култури Културно-просветне заједнице Београда (Љ. Чубрић)
- Грамата Синода Белоруске православне цркве (Б. Борић Брешковић)
- Захвалница Галерије Павла Бељанског за рецензију текста и израду тактилних дијаграма (И. Кручичан)
- Митрополит црногорско-приморски Амфилохије уручио је *подгорички дискос* и публикације Народном музеју у Београду поводом 200-те годишњице од рођења Петра Петровића Његоша (27. 11. 2013. године)

3.13. ВАНМУЗЕЈСКЕ АКТИВНОСТИ

3.13.1 Професионална ангажовања

- Заступање интереса Археолошког института у судском спору, који се води пред Основним судом у Врању, са сувласницима кат.парцеле 1310 која је обухваћена ископавањима „хидротехничког комплекса“ у подграђу локалитета „Кале“ у Кршевици током 2009, 2010 и 2011 године. (Н. Радојчић)
- Избор предмета за израду копија за Народни музеј Топлице у Прокупљу, мај 2013. (Д. Шљивар)
- Консултант за археолошки контекст налаза и хронологију у изради дисертације *Недеструктивна карактеризација археолошких керамичких артефаката и утврђивање њиховог порекла статистичким методама и препознавање облика*, Маја Гајић Квашчев, јануар 2013. (Д. Шљивар)
- Од 01. 06. до 31. 07. 2013. у оквиру пројекта *Истраживање Јужне Еубеје* рад у оквиру пројекта *Систематско археолошко рекогносцирање јужне Еубеје* на острву Еубеја у Републици Грчкој. Реч је о међународном пројекту у организацији Норвешког института у Атини, Америчке археолошке школе у Атини, и Директората за палеоантропологију и спелеологију Јужне Грчке. Учешће по позиву од стране директора пројекта др Жарка Танкосића из Норвешког института у Атини и Фаниса Мавридиса из Ефорије за Јужну Грчку и Северне Кикладе у Атини. (А. Ђорђевић).
- Помоћ у завршној фази *Енглеско-српског речника конзервације археолошке керамике* (М. Стојчев и други, издавач Централни институт за конзервацију) – преглед и допуна одредница, преглед и допуна илустрација – послови стручне редакције (др Т. Цвјетићанин).
- Стручна редакција превода књига из обалсти музеологије за издавачку кућу Клио: Водич кроз музејске студије Шерон Мекдоналд (др Т. Цвјетићанин).
- Шест предавања са мултимедијалним презентацијама на семинарима за средњошколце и студенте у Истраживачкој станици Петница, на зимским, летњим и јесењим семинарима археологије (ниво 1 и 2), као и на програму *Експлораторијум: „Неолит Европе: укроћена горопад“*. „Неолит на тлу Србије и

Балкана“, „Неолитске јаме“, „Сахрањивање кроз праисторију“, „Настанак цивилизације“ и „Нестанак минојске цивилизације“ (А. Старовић)

- Блок од 4 гостујућа предавања са мултимедијалним презентацијама на курсу *Историја породице и личног живота* проф. др Предрага Марковића на Универзитету Сингидунум, на тему „Археологија секса: студије рода и пола из археолошке перспективе“ (А. Старовић)
- Учешће на научној трибини *Да ли гени имају националност* реализованој у Студентском културном центру у Београду пред око 300 посетилаца, у организацији Центра за промоцију науке (19. април) (А. Старовић)
- Стручно предавање са презентацијом и вођење научне трибине *Неандерталци и модерни људи* у Лабораторији за експерименталну психологију Филозофског факултета у Београду (22. март) (А. Старовић)
- Учешће у документарном ТВ филму о неолиту југоисточне Европе (продукција аустријске државне телевизије, режисер Wolfgang Niedermair). Тема је био систем писаних знакова на винчанској керамици, а снимање је обављено 13. априла у Народном музеју. (А. Старовић)
- Реализација другог издања књиге Л. Трифуновића *Српско сликарство 1900-1950*, (В. Круљац, Д. Давидов.)
- Сарадник на пројекту *Study of The Social Formations of Recent Prehistory in The Province of Cádiz* (“Grupo de estudio de las formaciones sociales de la Prehistoria reciente de la Provincia de Cádiz”, Plan Andaluz de Investigación (PAI) HUM-812 de la Universidad de Cádiz) University of Cadiz, Spain (мр Б. Ђорђевић). Предавање *Ceramica tradicional en Serbia y sus origenes* у седишту Асоцијације керамичара Каталоније (Asociacion de Ceramistas de Catalunya) у Барселони, 18. Март 2013 (мр Б. Ђорђевић).

3.13.2. Професионалне позиције, професионална удружења

- Члан Управног одбора Народног музеја у Београду (Н. Радојчић)
- Члан Надзорног одбора ЦИК-а (Н. Радојчић)
- Члан Комисије Министарства културе и информисања за издавање дозвола за археолошка ископавања и истраживања, процена услова о оснивању музеја (Н. Радојчић)
- Члан Музејског друштва Србије, са посебним ангажовањем у археолошкој секцији (Н. Радојчић)
- Члан Управног одбора Истраживачке станице Петнице (А. Старовић)
- Чланови АИСА-е (Љ. Миљковић, Г. Станишић, П. Петровић)
- Председник Савета Галерије Културног центра Београда (Г. Станишић)
- Члан Савета Центра за графичка истраживања (Г. Станишић)
- Председник Савета ликовног програма Центра за предавачку делатност Коларца (Љ. Миљковић)
- Члан Програмског савета Градске галерије Ужице (мр Бојана Борић Брешковећ)
- Учешће у раду комисије за доделу награде Музејског друштва Србије *Михаило Валтровић* за 2012. годину (М. Јеринић).

- Члан редакције едиције *Treballs d'Etnoarqueologia*, CSIC (Шпански национални истраживачки савет), Одељење за археологију и антропологију Института Мила и Фонтаналс, Барселона, Шпанија (мр. Б. Ђорђевић).
- Члан ИКОМ-а (мр В. Богосављевић-Петровић, А. Ђорђевић, мр Б. Ђорђевић, мр Д. Ковачић, Н. Килибарда МА, мр В. Круљац, И. Кручичан, С. Лазић, И. Минић, мр И. Павић, мр Б. Поповић, М. Ђурковић, др Т. Цвјетићанин.)
- Чланови Музејског друштва Србије: А. Бежановић, мр Б. Ђорђевић, А. Кручичан, мр С. Миленковић, Н. Радојчић, мр М. Ракочевић.
- Као члан ИО МДС и члан Уређивачког одбора часописа *Музеји* учествовала је у организовању више састанака органа и радних тела Музејског друштва Србије и припремању за штампу 3. броја Музеја (С. Миленковић)
- Чланство и активно учешће у раду Секције библиотекара и књижничара МДС (С. Миленковић, А. Бежановић)
- Председник управног одбора Куће легата (Б. Поповић)
- Члан Програмског савета Задужбине *Доситеј Обрадовић* (Љ. Чубрић)
- Рад редакције часописа *Наша прошлост* Народног музеја у Краљеву (В. Богосављевић Петровић)
- Чланови *Rei Cretariae Romanae Fautorum* (В. Крстић, др Т. Цвјетићанин)
- Чланови Српског археолошког друштва (М. Глумац, А. Ђорђевић, мр Е. Зечевић, Б. Михаиловић, мр В. Нинковић, Н. Радојчић, мр С. Фидановски мр Д. Шљивар)
- мр Б. Борић Брешковић, председник Управног одбора Музеја града Београда;
- мр Б. Борић Брешковић, члан Управног одбора Културно - просветне заједнице Београда;
- мр Б. Борић Брешковић, Н. Радојчић чланови уређивачког одбора часописа *Шумадијски записи*, Аранђеловац
- мр А. Н. Црнобрња, члан Управног одбора Српског археолошког друштва
- мр А. Н. Црнобрња, председник Секције за класичну археологију Српског археолошког друштва
- мр А. Н. Црнобрња, члан Програмске комисије Програма археологије Истраживачке станице Петница.

ОСТАЛИ СТРУЧНИ И НАУЧНИ ПОСЛОВИ

- Секретар редакције Зборника Народног музеја XXI-1 (археологија), 2013. организацију свих текућих послова који су од значаја за успешну реализацију часописа. У циљу унапређења часописа иницирала и приредила захтеве (март 2013. године) за промену категорије часописа Зборник Народног музеја: Археологија (свеска 1) и Зборник Народног музеја: Историја уметности (свеска 2). Матични одбор за историју, археологију и етнологију Министарства просвете и науке Републике Србије унапредио је 2013. године обе свеске у класу М51-водећи часопис националног значаја (в. сајт Министарства просвете и науке Републике Србије, *ДОМАЊИ ЧАСОПИСИ реферисани у Web of Science и у Journal Citation Report-и (JCR), са импакт факторима*) (В. Нинковић)

- Секретар часописа *Нумизматичар* координира свим пословима од значаја за реализацију часописа. Часопис *Нумизматичар* припада категорији М51-водећи часопис националног значаја (в. сајт Министарства просвете и науке Републике Србије, *ДОМАЋИ ЧАСОПИСИ реферисани у Web of Science и у Journal Citation Report-у (JCR), са импакт факторима*). (мр А.Н. Црнобрња)
- У својству кустоса трезора материјала из збирки Народног музеја у Београду похрањеног у Народној банци Србије, за потребе излагања и публикавања извршено преузимање једног дела археолошких и нумизматичких предмета тренутно депонованих у Народној банци Србије. (В. Радић)